

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Ciasopisno podjetje Slovenski poročevalec — Direktori: Rado Jančič, Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526 — Oglasi: Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532 — Poštni predal št. 29 — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana 600-704 1-367 — Mesečna naročnina 230 din

Enotno pojmovanje storilnosti in standarda

Bistveno in hkrati najvažnejše za pravkar končani IV. plenarni republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in za razpravo na tem plenumu je bilo nedvomno dejstvo, da je zavzel konkretno stališče do mnogih vprašanj, od katerih je odvisen hiter napredek storilnosti in družbenega ter osebnega standarda. Poročilo o gospodarsko-političnih nalogah sindikatov v letu 1959 in razprava o teh nalogah na plenumu je namreč še enkrat zelo jasno pokazala, da je treba pojmovati storilnost, družbeni in osebni standard enotno in v najtesnejši medsebojni zvezi. Na podlagi takega pojmovanja je plenum določil tudi svoje stališče do omenjenih konkretnih vprašanj storilnosti, družbenega in osebnega standarda in si postavil svoje gospodarsko-politične naloge v tem letu. Skratka stališča, da ne more biti hitrega napredka družbenega in osebnega standarda brez še hitrejšega dvigovanja storilnosti, in obratno, da ne more biti hitrejšega dvigovanja storilnosti brez hitrejšega dvigovanja družbenega in osebnega standarda, je bilo načelno izhodišče za razpravo na tem plenumu in za določitev konkretnih akcijskih nalog sindikatov. Prav zato zaslužita poročilo o gospodarsko-političnih nalogah sindikatov in razprava o tem vso potrebno pozornost, in to ne samo sindikatnih delavcev, temveč prav tako tudi vseh ostalih čimteljev, od katerih je v mnogem odvisno praktično izvajanje omenjenih nalog sindikatov.

Ton. Stane Kavčič je na koncu svojega poročila dejal, da naloge sindikatov v letošnjem letu niso niti lahke niti enostavne, vendar so dane zelo lepe objektivne možnosti za uspešno delo v smeri izvajanja omenjenih nalog. Upravičenost te trditve je podkrepila tudi konkretna razprava na plenumu, ki je pokazala, da se bo treba odločiti spoštovati z nekaterimi preživelimi gledanji na storilnost in standard ter odstranjevanju ovir na tej poti.

Tako se n. pr. v določeni meri še vedno uveljavlja gledanje, da je storilnost nekaj povsem ločenega od človeka in njegovih življenjskih in delovnih pogojev. Nezadržnost takega gledanja na storilnost na praksi temeljito izpodbija. Člani plenuma so namreč postregli s podatki, ki kažejo, da je bil dosežen znaten napredek v storilnosti povsod, kjer so povezovali praktično borbo za napredek v storilnosti z nagrajevanjem po učinku dela.

V tovarni Ruše so povečali lani z nagrajevanjem po enoti proizvoda storilnost za 39 %. Tako veliki skok v storilnosti je bil očitno mogoč predvsem zato, kar je osebni dohodek odvisen od večje storilnosti. Tu ni posebne nevarnosti za enostransko povišanje tarifnih postavk, ne glede na dejansko doseženi gospodarski uspeh in dohodek podjetja.

Storilnost na kmetijskih posestvih je bila nizka, zaradi česar je bila potrebna številna delovna sila vse dotlej, dokler niso prešli od nagrajevanja po času na nagrajevanje po enoti proizvoda. Bruto dohodek posestev se je namreč dvignil v letu 1957 na indeks 137 v primerjavi z letom 1956, osebni dohodki pa na indeks 119. Lani je dosegel bruto dohodek že indeks 168, osebni dohodki pa indeks 156 v primerjavi z letom 1956. Z drugo besedo se to pravi, da se je povečal bruto dohodek kmetijskih posestev v dveh letih za 68 %, osebni zaslužek na zaposlenega pa za 56 %. Delovne in vodje delovnih skupin so nujno morali postati organizatorji dela, ki so dolžni skrbeti za to, da bosta dosežena večja storilnost, kar je pogoj za večji osebni dohodek vsakega, ki opravlja določeno delo.

V črni metalurgiji so bile planske naloge znatno presežene. Za to panogo je značilen visok odstotek del, plačan po učinku. Vse to kaže, da se je nagrajevanje po učinku v tej industrijski stroki utrdilo, da dosega to večje osebne dohodke in hkrati seveda tudi večje gospodarske uspehe.

Proučeni so bili tudi gospodarski rezultati gostinskih podjetij, kjer nagrajujejo po učinku dela. Doseženi so bili ugod-

ni uspehi, to je večji promet ob manjšem številu zaposlenih, večja storilnost in večji osebni dohodek.

Ce povzamemo praktične rezultate, ki so bili doseženi z nagrajevanjem po učinku, lahko ugotovimo, da je še mnogo rezerv za hitro povečevanje storilnosti in družbenega ter osebnega standarda, saj nagrajevanje po učinku v Sloveniji ne presega polovice zaposlenih.

Večji razmah nagrajevanja po učinku torej ovirajo zmotna pojmovanja, katerih bistvo je ločevanje osebnega in družbenega standarda od storilnosti. Upravičeno težnje po izenačevanju osebnih dohodkov ali težnje po zviševanju tarifnih postavk ne glede na doseženo storilnost, gospodarski uspeh in dohodek podjetja, ki se še pojavljajo, pomenijo tako neposreden napad na standard že zaposlenih. Zato ni niti najmanjši slučaj, zakaj so člani plenuma poudarjali potrebo, naj bodo novi tarifni pravilniki pri predstavi solidna osnova za nagrajevanje po učinku, naj se z njimi določi predvsem pravilne odnose med delovnimi mesti po njihovi stvarni vrednosti, in da naj se nekritično ne povečuje tarifnih postavk brez ozira na ekonomski in poslovni uspeh podjetja, kar bi se utegnilo kasneje maščevati pri delitvi dohoda.

Dejstvo, da so ponekod višje tarjne postavke ob manjši storilnosti kot v podjetjih z manjšimi tarifnimi postavkami in višjo storilnostjo, tudi kaže, da naloge sindikatov v resnici ne bodo lahke in enostavne, kakor tudi, da brez doslednega nagrajevanja po učinku dela v odvisnosti od večje storilnosti ni mogoče realizirati socialističnega načela: za enako storitev enako plačilo oziroma vsakemu po njegovem delu!

Uveljavljanje enotnega gledanja na storilnost in standard ter borba za izvajanje enotne politike glede storilnosti in standarda presega okvire zgolj sindikalnega dela. Prav zato je dolžnost tudi vseh ostalih čimteljev, da prizadevno pomagajo pri izvajanju gospodarsko-političnih nalog in konkretnih akcijskih sindikatov.

Z-ek

Medsebojno obtoževanje

»Manchester Guardian« piše, da nobeno izmed vprašanj, o katerih so razpravljali na konferenci za preprečitev nenadnih napadov, ni nerešljivo, če ga želijo rešiti sporazumno

ZENEVA, 10. jan. (AP). Zahodne in vzhodne delegacije na ženevski konferenci za preprečitev nenadnih napadov so se medsebojno obtožile za neuspeh konference. V 140 strani dolgemu poročilu, ki so ga nocoj objavili v Ženevi, navajajo dokumente in glavne argumente udeležencev na konferenci. Konferenco, kateri je bilo zastopanih 10 držav — ZDA, Velika Britanija, Francija, Italija, Kanada, ZSSR, Poljska, Češkoslovaška, Romunija in Albanija, in ki se je začela 10. novembra, so prekinili 18. decembra, ne da bi se sporazumeli o načrtu za delo.

Objavljeno poročilo vsebuje govor ameriškega delegata Fosterja, ki je izjavil, da so prišli zahodni strokovnjaki na konferenco, pripravljeni za tehnične, ne pa za politične razprave. V govoru pomočnika sovjetskega zunanjega ministra Kuznecova, je rečeno, da so zahodni strokovnjaki nameravali izkoristiti konferenco za zbiranje obvestil o sovjetski oborožitvi. On je prav tako dejal, da bi zahodni predlog za nadzorstvo in nadzorovalni sistem v primeru, če ga ne bi sprejela, bil ukrep za razorožitve, »poslabšal položaj in pospešil oboroževalno tekmo«.

»Manchester Guardian« je davišnji uvodnik posvetil ženevskim razgovorom, v katerem ugotavlja, da so ameriški podatki o težavah pri odkrivanju podzemnih jedrskih eksplozij ustvarili za delegacije nove težave. Po mnenju lista

VREME

Stanje 10. jan.: Nad vzhodno Evropo se še zadržuje področje nizkega zravnega pritiska, srednje Evrope in Balkan pa je zajel v višinah zelo mrzel zrak. Napoved za nedeljo: Ponoči jasno, brez dan rahlo oblačno vreme. Temperature ponoči v krajih s snežno odejo okrog -15, drugod do -10, v Primorju okoli 0, najvišje dnevne okoli 0, v Primorju do 6 stopinj C. Zjutraj v kotlinah zamelezo.

ZVEZNA HOKEJSKA LIGA
Ljubljana: Crvena zvezda
11:2 (2:1, 4:1, 5:0)

»Galeb« plove proti Indiji

Predsednik Tito bo prispel v Madras 13. januarja, kjer mu bodo priredili svečan sprejem — V zadnjih dneh je indijski tisk objavil več člankov, ki poudarjajo veliko važnost obiska predsednika Tita

»GALEB«, 10. jan. (Tanjug). Solska ladja »Galeb« in rušilec »Split«, ki jo spremlja, sta danes popoldne zapustila burmanske teritorialne vode in se usmerila proti Madrasu, znanemu pristanišču na vzhodni indijski obali, kamor bosta prispela v torek zjutraj. Ladja »Galeb«, s katero potuje Tito na prijateljski obisk v Indijo, je danes zaplula v Bengalski zaliv. Vreme je bilo lepo in brez vetra.

New Delhi, 10. jan. (Tanjug). V sporočilu za tisk, ki ga je ob bivanju predsednika Tita v Indiji objavil tiskovni oddel indijske vlade, je med ostalimi rečeno, da bo prispel predsednik Tito v Madras 13. januarja ob devetih zjutraj. V Madrasu bodo predsedniku Titu in njegovemu spremstvu priredili zelo svečan sprejem. Zadnji del poti ladje »Galeb« bodo spremljali indijski rušilci, prihod predsednika Tita, ki ga bodo pričakali najvidnejši predstavniki Madrasa, pa bo pozdravljen s strel iz topov. Prvi dan svojega bivanja v Indiji si bo predsednik Tito ogledoval znamenitosti Madrasa. Na čast jugoslovanskega predsednika bo guverner države Madras priredil svečano večerjo.

Prihodnji dan zjutraj bo predsednik Tito z letalom odpotoval iz Madrasa v New Delhi, kamor bo prispel popoldne. Predsednika Tita bodo na letališču pričakali — kot je rečeno v uradnem sporočilu — predsednik republike Radžendra Prasad, podpredsednik Radakrišnan, premier Nehru, člani kabineta centralne indijske vlade, župan Delhija in člani diplomatskega zbora. Istega dne bo predsednik Tito začel razgovore s predsednikom Prasadom.

Drugi dan bivanja v Delhiju, 15. januarja, se bo predsednik Tito razgovarjal s premierom Nehrujem in si ogledal razstavo, na kateri so prikazani indijski uspehi na vseh področjih po dosegu neodvisnosti.

Naslednji dan zjutraj bo predsednik Tito s spremstvom z letalom odpotoval v Hajderabad. Ta dan, kot tudi prihodnji, si bo predsednik Tito ogledoval znamenitosti tega mesta. Sedemnajstega januarja popoldne bo predsednik Tito z letalom odpotoval v Ma-

dne odpotoval z »Galebom« na Cejlon.

V zadnjih dneh so indijski časopisi prinesli več člankov o bližnjem obisku predsednika Tita v Indiji in pri tem poudarili veliko važnost, ki jo obisku pripisujejo. Bombajski dnevnik »Fry Press Journal« opozarja na sodelovanje med Jugoslavijo in Indijo ter napoveduje, da bosta Nehru in Tito razpravljala tudi o možnostih za zmanjšanje napetosti v svetu.

Nov prispevek

Politični razgovori, ki jih je vodil v Rangunu predsednik Tito s svojimi sodelavci z najvišjimi burmanskimi predstavniki, so pokazali, da imata ob državi ista stališča, tako glede rezultatov dosedanjega medsebojnega sodelovanja, kot tudi nadaljnje razvijanje političnega in ekonomskega sodelovanja. Izmenjava stališč, do katerih je prišlo med bivanjem predsednika Tita v glavnem mestu prijateljske Burme, je potrdila, da imata Jugoslavija in Burma, ki se razvzematata za izvenblokovsko politiko in uvrstitve miru, podobna stališča v osnovnih mednarodnih vprašanjih.

Člani delegacije posebno opozarjajo na pristrano in prijateljsko ozračje, v katerem so razgovori potekali. To je omogočilo odprto in prijateljsko izmenjavo mnenj o rezultatih dosedanjega bilateralnega sodelovanja med Jugoslavijo in Burmo ter naporih, s katerimi si bosta ob državi prizadevali za razširitev političnega sodelovanja.

V krogih delegacije posebno opozarjajo, da lahko kot enega od rezultatov razgovorov na najvišji ravni pričakujemo razširitev trgovinske izmenjave. S tem v zvezi obstajajo tudi možnosti za tehnično pomoč Jugoslavije. Pričakujejo, da bo prišlo do sklenitve vrste ekonomskih aranžmajev, na osnovi katerih bi se sodelovanje

obeh držav še bolj razvilo.

Med svojim uradnim obiskom v prijateljski Burmi je imel predsednik Tito politične razgovore, ne samo z uradnimi funkcionarji države, temveč tudi z voditelji največjih političnih strank. Kot smo že poročali, je predsednik Tito sprejel bivšega predsednika vlade U Nuja, ki je pred nekaj leti na tem položaju obiskal Jugoslavijo. U Nu vodi danes »čisto ligo«, to je krilo prejš-

Odgovor Sovjetske zveze

Zunanji minister Gromiko je izročil predstavnikom treh zahodnih sil in Zahodne Nemčije notč v zvezi z berlinskim vprašanjem

Moskva, 10. jan. (Reuter). — Sovjetski minister za zunanje zadeve Gromiko je izročil danes diplomatskim predstavnikom zahodnih sil in Zahodne Nemčije odgovor sovjetske vlade na zadnjo noto zahodnih sil o berlinskem vprašanju. Tekst sovjetskega odgovora ima 12 strani, dodali pa

so mu še nekaj dokumentov, o katerih za sedaj še ni ničesar znanega.

Ce o sovjetskem predlogu glede zahodnega Berlina ne bodo dosegli v šestih mesecih nobenega sporazuma, bo sovjetska vlada svoja okupacijska pooblastila v Berlinu izročila vzhodnonemškimi oblastem. Zahodne države so ta sovjetski predlog zavrnile.

V diplomatskih krogih se je zvedelo, da je sovjetska vlada

na svojem govoru predlagala, naj bi v roku dveh mesecev sklicali mirovno konferenco o Nemčiji. Med dokumenti, ki so jih sovjetski not dodali, je tudi načrt mirovnega sporazuma z Nemčijo.

Pogajanja ZAR — Britanija

Kairo, 10. jan. (Tanjug). V Kairu so se začela uvodna pogajanja med delegacijama ZAR in Velike Britanije za sklenitev sporazuma o rešitvi spornih finančnih vprašanj med obema državama. Delegaciji sta imeli danes prvi sestanek pri ministru za gospodarstvo Kajsuniju. Zvedelo se je, da so na sestanku določili dnevni red pogajanj.

Poleg tega sta imeli obe delegaciji še pogovore tudi s predsednikom Mednarodne banke za obnovo in razvoj Eugenom Blackom, ki posreduje v sporu ZAR—Velika Britanija.

TELEGRAMI

NEW YORK — Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld se je po tritedenski poti po državah Srednjega vzhoda in Afrike vrnil v New York. Ob vrnitvi je izjavil, da je z razgovori, ki jih je imel z državniki teh držav, zelo zadovoljen.

DŽAKARTA — Predstavniki indonezijske vlade so se včeraj začeli razgovarjati s trgovinskimi delegacijami iz Zahodne Nemčije, Danske in Belgije. Do teh razgovorov je prišlo v zvezi z indonezijsko namero, da bo svojo blagovno borzo z nizozemsko preemestila drugam.

KAIRO — Predsednik ZAR Naser je sprejel avstrijskega ministra za trgovino Bocka.

WASHINGTON — Po statističnih podatkih se je v ZDA lani povečalo število primerov otroške paralize. Od nje je v ZDA lani zbolelo 3112 oseb.

RIM — Ker je tovarna optičnih instrumentov »Galileo« v Firencah sklenila odpustiti več sto delavcev, so ti zasedli tovarno. Policija je zasedla področje okoli podjetja.

LA VALETTA — Izvršni odbor laburistične stranke Malte je sklenil izključiti vsakega člana stranke, ki bi sprejel sodelovanje v svetu, ki ga nameravajo ustanoviti britanske oblasti po ukinitvi ustave in razpustitvi malteškega parlamenta.

BERLIN — Tukaj so aretirali dva oficirja zahodne nemške policije, češ da sta v zadnji vojni sodelovala pri množičnem uničevanju Židov na Poljskem in v Sovjetski zvezi. Leta 1947 so britanske okupacijske oblasti izročile Sovjetski zvezi več kot 400 pripadnikov policijskih enot, ki so pri tem sodelovale.

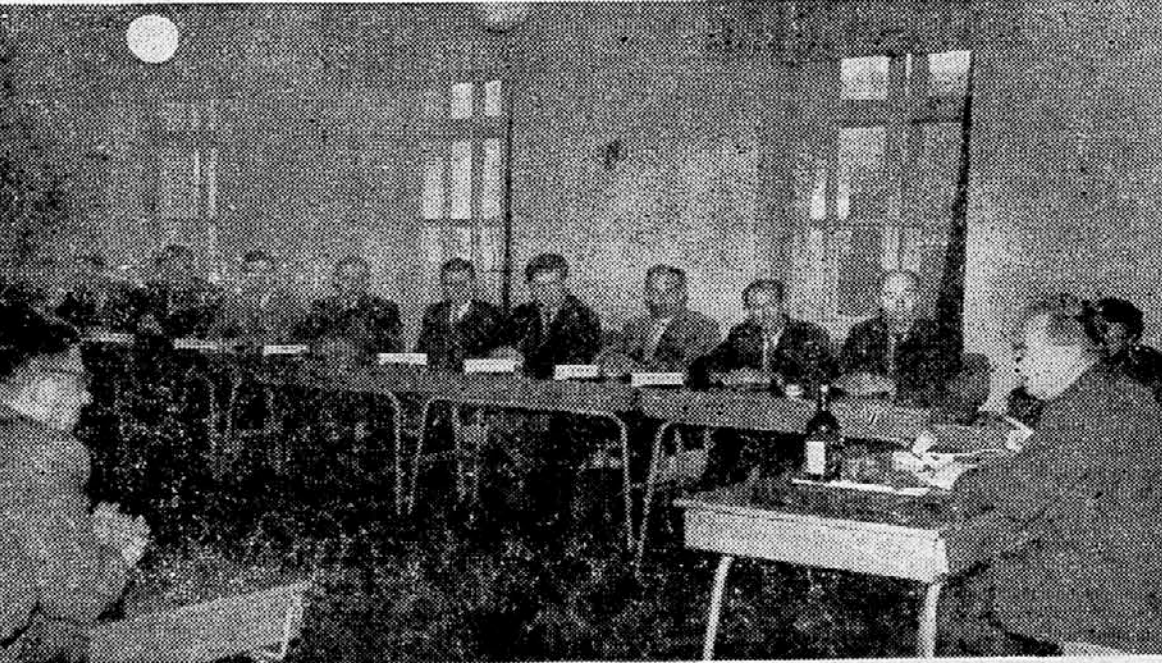
WASHINGTON — Demokratski senator Murray je predlagal, naj bi Havaje proglasili za 50. zvezno državo.

»AL AHRAH« ODGOVARJA

Kairo, 10. jan. (Tanjug). V vrsti člankov o položaju na Srednjem vzhodu in ZAR, glavni urednik uglednega kairskega časopisa »Al Ahrah« Hejkal, danes piše, »da nasprotja nacionalističnih sil in lokalističnih sil v lokalnih komunističnih organizacij na Srednjem vzhodu ne pomenijo tudi borbe proti komunizmu kot takem«. Dodal je, da je v drugih državah »komunizem dosegel take uspehe, ki jih ne moremo spregledati«.

Članek obtožuje sirske komuniste za sovražno stališče do ustanovitve ZAR, medtem ko KP Iraka kaže, da se bori proti arabskemu nacionalizmu in podpira podobno stališče sirske KP.

V krogih opazovalcev so preprčani, da je članek »Al Ahraha« odgovor na obtožbe, po katerih so bile arabske pripadniki komunističnih skupin v Siriji in Egiptu pri stop ZAR kot protikomunistični gonji po vsem svetu.

Včeraj se je v Zavodu za izobraževanje in delavskem upravljanju v Ljubljani končal prvi enotedenski seminar za predsednike združenih svetov. Na seminarju je včeraj predaval predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko o nekaterih važnejših vprašanjih našega združništva ter o razvoju kmetijske proizvodnje. (Glej poročila na drugi strani.)

Iz zgodovine delavskega gibanja in Komunistične partije

9.—11. I. 1942 veliki boj v Dražgošah in okolici. 9. januarja so Nemci prvič napadli Dražgoše in jih začeli obstreljevati s topovi iz Rudnega. Nato so začeli prodirati proti Dražgošam. Borba je trajala od desetih dopoldne do večera, nakar so se Nemci z velikimi izgubami umaknili. 10. januarja so Nemci napadli od osmih jutraj še z večjimi silami. Borba je trajala do petih popoldne, ko so bili Nemci ponovno odbiti. 11. januarja so Nemci napadli še bolj zgodaj, pod zaščito ognja iz topov ter težkih in lahkih strojnic ter prisilili partizane k umiku. Z njimi je odšlo tudi precej prebivalstva. Nemci pa so ob zavzetju Dražgoš požgali vasi Dražgoše, Peči in Jelenščice ter pobili vse, ki se niso umaknili. Pobite so zavlekle v Prostvetni dom in ga zažgali. V teh bojih so imeli Nemci 300 do 400 mrtvih. Partizanske čete sta vodila Stane Zagar in Jože Gregorič.

11. I. 1920 je bil v Ljubljani v Mestnem domu shod »socialističnega žentstva« — za povečanje proizvodnje in ureditev cen ter za žensko volilno pravico.

11. I. 1921 je bila uspešna končana velika rudarska stavka v Sloveniji.

12. I. 1944 je izdal Izvršni odbor OF odlok o ustanovitvi Slovenskega narodnega gledališča in o imenovanju njegovega vodstva in članstva; za ravnatelja je bil imenovan inž. Filip Kumbastovič, za dramaturga pa Mile Klopčič ter odlok o ustanovitvi Znanstvenega inštituta pri IO OF; za direktorja je bil imenovan dr. Fran Zwitter.

IZKUŠNJE IZ DELA OBČIN NA ENOTNEM PODROČJU MESTA

(OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA)

Na posvetovanju predstavnikov Stalne konference mest, ki bo v Ljubljani 16. in 17. tega meseca se bodo pomenili o izkušnjah iz dela občin na enotnem področju mesta in o delu mestnih svetov. To bo priložnost za izmenjavo že precej bogatih triletnih izkušenj s tega področja kar bo nedvomno samo »riševalo k še boljši organizaciji dela mestnih občin.

To zadnje smo takoj poudarili zato, ker namen tega ljubljanskega posvetovanja predstavnikov Stalne konference mest ni, da se odloči »za« ali pa »proti« glede obstoja občin na enotnem mestnem področju, temveč le to, da se izmenjajo izkušnje iz njihovega dotedanjega dela. Predvlastno namreč mnenja, da so te občine v svojem delu pokazale takšne uspehe, ki daleč pressegajo njihove pomanjkljivosti, in da zato ni razloga, da bi jih ukinili.

Ceprav to posvetovanje ne bo torej sklepalo o nadaljnjem obstoju občin na enotnem področju mesta, bo verjetno na njemu vse eno govora tudi o opravičenosti njihovega nadaljnjega obstoja. Nekatera mesta — Niš, Novi Sad in Osijek — so namreč ukinila občine na svojem enotnem področju in imajo sedaj samo eno občino za vse mestno področje. Ta mesta navajajo razne razloge proti nadaljnjemu obstoju občin na enotnem mestnem področju, katerim ne gre udeležiti, da so v določenih mestih utemeljene. Vsekakor pa moramo s tem v zvezi takoj pibiti, da se drugače postavljajo vprašanja občin na enotnem področju mesta v velikih mestih, čisto drugače pa v manjših, kjer občine prav zaradi omejenosti mestnega področja lahko pomenijo oviro za njegov nadaljnji razvoj.

Tisti, ki so proti obstoju občin na enotnem mestnem področju, navajajo v podkrepitev svojega stališča v glavnem naslednje argumente: da imajo občine na enotnem mestnem po-

dročju manjše pristojnosti, kot pa ostale občine; da je njihov aparat prevelik; da je njihova normativna dejavnost nezadostna in da so njihova materialna sredstva nezadostna.

Ti očitki pa držijo samo delno. Občine na enotnem področju mesta imajo v določenih meri (v skladu s čl. 12 Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajnih zares omejene samoupravne pravice. Vendar pa imajo kljub temu večjo samostojnost, kot pa številne druge občine v državi, ki imajo sicer večje formalne pravice, nimajo pa takšnih sredstev, gospodarstva, kadrov in organizacije, kot jo imajo občine na enotnem področju mesta. Zato vsekakor vprašanje samoupravnosti teh občin ni samo politično-teoretiško, temveč v prvi vrsti praktično vprašanje. In dalje: razne občine na enotnem področju mesta imajo zares morda več uslužbencev, kot pa je potrebno — z druge strani pa se je na primer v Ljubljani po uvedbi občin na enotnem področju mesta število uslužbencev v primeru z obsegom poslov, ki jih danes vršijo organi uprave občinskih ljudskih odborov in Okrajnega LO relativno zmanjšalo. Drži, da je to, da je normativna dejavnost občin manjšna — vendar pa je istočasno tudi jasno, da morajo predpisi za celotno mesto biti enaki, ne pa za vsako občino na njegovem področju drugačni. Kar pa zadeva dejstvo, da so sredstva občin majhna, velja to za vse občine sploh, ne pa samo za občine na enotnem področju mesta. V glavnem bi lahko s tem v zvezi povzeli zaključek, da z obstojem občin na enotnem področju mesta, takšnih kot so sedaj, niso zadovoljni tisti, ki so namerali z velikimi investicijami radikalno pospešiti izgradnjo gospodarstva in objektov družbenega standarda. Pri tem pa so le-ti pozabili na dejstvo, da so materialni okviri občin trdno določeni in da ne dovoljujejo iz-

datkov iznad zadovoljive potreb v skladu z dejanskimi materialnimi možnostmi. Zadovoljni pa so z delom teh občin vsi tisti, ki so računali z omejenimi okviri in so se zato usmerili na reševanje številnih »majhnih« vprašanj, kot je to na primer skrb za preskrbo prebivalstva, trgovska mreža, obrtništvo, cene itd. Občine, ki so imele takšno realistično usmeritev v svojem delu so dosegle zares dobre rezultate.

Naj omenimo čisto na kratko samo nekatere od teh rezultatov. Tako so na primer občine na enotnem področju mesta izredno pospešile razvoj mreže organov družbenega upravljanja; v Beogradu na primer v teh organih sodeluje okoli 70.000 ljudi. Po njihovi uvedbi se mnoga mesta veliko bolj enakomerno razvijajo, kot pa so se prej, ter so predvsem predmetne občine veliko pridobile v svojem razvoju. Mestne občine so posvečile znatno pozornost razvoju tako imenovanega malega mestnega gospodarstva, ki so ga podpirale, kolikor so le mogle. To je prispevalo ne samo h krepitvi tega gospodarstva, temveč tudi k splošnemu izboljšanju preskrbe prebivalstva. Na koncu naj omenimo samo še to, da so mestne občine vsekakor približale oblast prebivalstvu, ki preko njih lažje pride v stik z raznimi organi oblasti in ki sedaj mnogo hitreje in lažje dobi odgovor na določena vprašanja, kot pa prej.

Naj na koncu poudarimo se to, da ni dvoma, da se morajo razna vprašanja razvoja mest reševati »centralizirano«, predvsem tista vprašanja, ki se na tak način rešujejo bolj ekonomično. Ni dvoma, da se mora na primer razvoj mesta kot celote usmerjati enotno — po generalnem urbanističnem načrtu — da mora obstojati enotni perspektivni načrt razvoja mestne trgovske mreže, šolstva itd., da mora normativna dejavnost biti enotna, da morajo razne velike in pomembne ustanove, kot so na primer gledališča, muzeji, velike zdravstvene ustanove itd. biti skrb celotnega mesta. Z druge strani pa je prav tako jasno, da se mnoga vprašanja lahko rešujejo decentralizirano, to se pravi v pristojnosti mestnih občin. Lahko upravičeno pričakujemo, da bo posvetovanje predstavnikov Stalne konference mest v Ljubljani tudi v tem pogledu razčistilo mnoge pojme.

Milan Pogačnik

Z uspehi in krvjo popisan list bogate zgodovine naše Partije

Ob današnjem praznovanju 40. obletnice ustanovitve KPJ v Kočevju

Jože Šeško

pove o predvojnem delovanju KPJ na Kočevskem. Dušan Bravničar je bil eden izmed najožjih sodelavcev padlega narodnega heroja Jožeta Šeška. Jože Šeško pa je bil pred vojno več kot deset let sekretar okrožnega komiteja KPJ za Kočevsko in prvi organizator NOB na tem področju.

Takole nam je pripovedoval Dušan Bravničar: »Najbolj značilna osebnost, ki jo je dala in imela Partija na Kočevskem, je bil Jože Šeško, profesor slavist, ki je bil sprejet v KPJ zelo zgodaj, še pred letom 1930. Kot suplent je bil nastavljen 1931 na mariborski gimnazij, vendar stikov s kočevsko partijsko organizacijo ni prekinil. Še istega leta, ko je nastopil službo pa ga je zajela žandarmerija, ko je pošiljal na Kočevsko partijsko literaturo. Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu je bil obsojen na več mesecev ječe in na večletno izgubo državljskih pravic. Ko se je vrnil iz zapor, je živel v izredno bednih razmerah ter se je preživljal z instrukcijami. Toda tudi te mu je oblast prepovedala.

Sikaniranje policije in žandarmerije, ki mu je bila stalno za petami, pa ni strlo revolucionarnega duha Jožeta Šeška. Bil je izreden organizator in med delavstvom zelo priljubljen. V vseh težavah in tegobah tedanjega časa za proletariata so delavci vedno našli pot k njemu, ga spraševali za nasvete in iskali pri njem moralne pomoči. Za vsakogar je imel dobro besedo, jih bodril in jim vlival zaupanje v boljšo prihodnost.

To delo pa je rodilo bogate sadove. Delo Partije kljub vsem ukrepom, ki so bili marsikdaj prav nečloveški, ni od vsega začetka, od ustanovitve KPJ na Kočevskem, od izbruhov II. svetovne vojne, zamrlo. To pa je bila predvsem zasługa izrednega moža, kot je bil Jože Šeško.

Jože je bil izredno družben človek. Vsi so ga ljubili. Čeprav je bil preganjan in čeprav ni bil nihče dobro zapisan, kdor se je z njim družil, je bil vselej dobrodošel v slednji delavski družini. Tudi na njegovem stanovanju so si delavci in njegovi svojci podajali kljuko, kajti v najtežjih trenutkih je Jože vedno našel pravo besedo. Sam je bil neštokrat zaprt, na zasilnih, imel je stalne preiskave, toda vedno se je vračal k delavcem. Živel je življenje vseh znanih komunistov, iz zapor nazaj med proletariata in od tod zopet v zapor.

Partija je imela na Kočevskem poseben položaj. Poleg boja za delavske pravice, saj je bilo na Kočevskem več tisoč pravih proletarcev, se je delu Partije pridružil tudi narodnostni boj in boj proti peti koloni, kajti, kot je znano, je pred vojno živel na Kočevskem močna nemška manjšina. Kljub temu narodnostnemu boju pa je Partija vedno ostala internacionalistična. Eden izmed uspehov tedanjega dela Partije na Kočevskem je gotovo ta, da se je mnogo nemških delavcev pridružil našemu delavskemu gibanju.

Morda sta najbolj značilni za delo Partije na Kočevskem dve akciji, ki sta to področje močno pretresli, predvsem pa sta pretresli vse meščanske stranke. Prva je bil poskus kapitalistov ukiniti kočevski rudnik. Tedaj je Partija pokazala vso svojo aktivnost in vsi delavci, brez izjeme, so šli demonstrirati pred srečo načelstvo. Pritisk delavstva je bil tako močan, da je lastnica rudnika, Trboveljska premogokopna družba, morala kapitulirati in rudnik je ostal. Druga akcija je bila velika tekstilna stavka, ki se je končala z uspehom delavcev. Delavci so podjetje tožili in tožbo — dobili. Obema akcijama je dal svoj osebni pečat Jože Šeško. Tudi ob ukinitvi enega izmed največjih lesnih podjetij na Kočevskem, Kajfejeve žage, je Partija organizirala komite brezposelnih, ki je razburkal vso Kočevsko in tudi tokrat je morala buržoazna oblast kapitulirati.

Zaradi preganjanja, zapiranja in nasilja sploh, je partijska organizacija na Kočevskem doživljala tudi krize, kajti vodilni ljudje so bili po zaporih ali pa brez službe in so se zaradi tega odseljevali. Vendar pa aktivnost ni nikdar prenehala, kajti na mesta preganjanih ljudi so stopili novi, mladi revolucionarji, predvsem iz vrst delavcev. Tako so se partijske vrste vedno znova izpopolnjevale z novimi ljudmi in zaradi tega delo ni zamrlo. Okoli leta 1935 so bile izredno močne partijske organizacije na rudniku, v tekstilnih tovarnah, v lesnih obratih, torej predvsem v večjih obratih. Ti veliki industrijski obrati so bili hrbtnica Partije, tu se je razvijala in rasla. To se je najlepše pokazalo leta 1941, ko je veliko delavcev odšlo v partizane. Od starih predvojnih partijskih kadrov pa je ostalo le malo ljudi, več kot 75 odstotkov jih je padlo v NOB. Na Kočevskem pa je bilo pred vojno več kot 100 organiziranih komunistov in skojevc.

Rudarska kolonija na griču je bila vedno naša trdnjava, tja do leta 1920. Veliko zaslug za to pa je gotovo imel, kot že rečeno, narodni heroj Jože Šeško.

Kako je končal svojo bogato revolucionarno pot ta narodni heroj in organizator delavskega gibanja in osvobodilne vojne na Kočevskem? Svoje življenje je končal junško, kot je junak vselej bil. Deset let je bil brezposeln, brez vseh podpor, toda živel je ter delal za Partijo in za delavski razred. Pred roko ofenzivnega leta 1942 je bil izdan. Padel je v roke fašistom, ki so ga strahno mučili in ustrelili v Gramozni jami. Ničesar ni izdal, ničesar ni povedal. Kot junak je preстал tudi zadnjo nečloveško izkušnjo v svojem revolucionarnem delu in svoje življenje dal za tisto, o čemer je delavcem toliko let govoril, jih bodril in jim vlival zaupanje v silo delavskega razreda.

St.

VČERAJ IN DANES

NOVA POŠTA V TRBOVLJAH

Trbovlje, 10. jan. (Tanjug). V zasavskem rudarskem središču Trbovljah so danes svečano odprli novo pošto in avtomatsko telefonsko centralo. Obenem so tudi v Zidanem mostu izročili prometu avtomatsko telefonsko centralo.

Slavnosti v Trbovljah so prisostvovali predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko, predsednik okrajnega ljudskega odbora dr. Marjan Dermastia in sekretar okrajnega komiteja ZKS Ljubljane Janez Vipotnik.

Delegacija Zveze borcev v Parizu

Beograd, 10. jan. (Tanjug). V Parizu bo 13. januarja odpotovala delegacija Zveze borcev NOV Jugoslavije, kjer bo 16. t. m. prisostvovala sestanku konfederalnega komiteja bivših vojni ujetnikov. V delegaciji bosta Nikola Vujanović in Sima Karaoglanović.

Po sestanku konfederalnega komiteja bivših vojni ujetnikov bo delegacija Zveze borcev NOV Jugoslavije prisostvovala 13. januarja tudi sestanku federalnega komiteja francoske organizacije bivših vojni ujetnikov.

Umri je Stevo Vujanović

Reka, 10. jan. (Tanjug). V Vološki pri Reki je včeraj umrl Stevo Vujanović, direktor ladjedelnice »Viktor Lenac«.

Rojen 1. 1914 v Divoselu pri Gospiću se je kmalu priključil napredni mladini. Leta 1940 je postal član KPJ. Ko je v Liki izbruhnila vstaja, je postal komisar partizanskega odreda, nato pa predsednik narodnoosvobodilnega odbora v Gospiću in okrajnega narodnoosvobodilnega odbora za Liko. ZAVNOH ga je imenoval za vodjo svojega politično-propagandnega oddelka.

Po osvoboditvi je bil pomočnik ministra za novoosvojene kraje Stevo Vujanović je nosilec Spomenice 1941 in reda Bratstva in enotnosti II. stopnje.

Zaradi poplavljanja Neretve cenijo škodo na 100 milijonov dinarjev

Split, 10. jan. (Tanjug). Skodo, ki je nastala v poplavljeni dolini reke Neretve, cenijo nad 100 milijonov.

Po dežju, ki je v manjših presledkih padal 20 dni, je bilo plodno ozemlje doline reke Neretve popolnoma poplavljen.

Največja škoda je v Hercegovini pri Čaplinu in v Dalmaciji pri Metkoviću in Opuzenu. Poškodovane so tudi hiše v okolici Metkovića in obrambni nasipi.

Plenum CK LM Makedonije

Skoplje, 10. jan. (Tanjug). Na plenumu CK LMJ Makedonije so danes v Skoplju razpravljali o pripravi za letošnje zvezno delovno akcijo. Na avtomobilski cesti med Nišem in Paraćinom v dolžini 84 km in med Njegovinom na Vardaru ter Demir Kapijo v dolžini okoli 20 km bo delalo okoli 50.000 mladincev iz vse države. Odsek na področju LR Makedonije mora biti izročen promet do 11. oktobra, na dan vstaje makedonskega naroda, odsek Niš—Paraćin pa na dan republike.

Proizvodnja cementa v 1959. letu

Split, 10. jan. (Tanjug). Združene tovarne dalmatinske industrije cementa bodo letos proizvedle 780.000 ton cementa, za 100.000 ton več kakor lani. Po rekonstrukciji zastarelih obratov, ki se je začela, bo proizvodnja cementa narasla na okoli milijon ton, tako da bo dalmatinska industrija cementa največji proizvajalec cementa v naši državi.

Vzporedno s proizvodnjo pa se bo povečal tudi izvoz. Računajo, da bodo v 1959. letu izvozili v države Evrope, Azije, Afrike, Severne in Južne Amerike okoli 350.000 ton cementa, okoli 60.000 ton več kot 1957. leta. Letos bo cement iz Solina in Kaštelja prvič na tržiščih Gane, Nigerije in nekaterih južnoameriških držav. 14.000 ton cementa bodo izvozili v države okoli Perzijskega zaliva.

Avtomobilska cesta skozi Beograd

Beograd, 9. jan. (Tanjug). Zavod za pospeševanje komunalne delavnosti je izdelal program za zgraditev avtomobilske ceste »Bratstvo in enotnost« skozi Beograd, za kar bodo izdali okoli 15 milijard dinarjev.

Odsek avtomobilske ceste »Bratstvo in enotnost« skozi Beograd se bo začel na Bežanijski kosi in bo šel čez Novi Beograd ter savski most, ki ga bodo zgradili pred sedanjim železniškim mostom. Cesta bo nato vodila po Ulici Francheta d'Esperaya, Oblakovski ulici in Ulici Stevana Prvovenčanega

do Ulice Grčića Milenka. Od te ulice bo krenila na desno in se priključila Avalski cesti.

Avtomobilska cesta bo dolga okoli 29 km, široka pa 7,5 do 10,5 m. Da bi zadovoljila potrebe povečanega prometa, bo imela dvojno cestišče. Na vseh dolžini skozi Beograd ne bo nobenega dohoda na isti ravni z avtomobilsko cesto.

Na avtomobilski cesti skozi Beograd bodo zgradili 25 objektov, izmed katerih bo najpomembnejši most čez Savo, dolg okoli 600 m.

Uredba o zaključnih računih

Beograd, 9. jan. (Tanjug). V prvi letošnji številki »Uradnega lista FLRJ« je objavljena uredba o zaključnih računih gospodarskih organizacij za I. 1958, ki določa, da se prejšnji predpisi uporabljajo tudi za zaključne račune gospodarskih organizacij za leto 1958 z neznatnimi izjemami v členih 12 in 15 uredbe.

Navodilo za izpolnjevanje te uredbe je izdal državni sekretariat za finance z vsemi potrebnimi obrazci za izdelavo zaključnih računov. To navodilo bo objavljeno v prihodnji številki »Urad. lista FLRJ« in bodo lahko na ta način gospodarske organizacije prejele pravočasno vse potrebno za izdelavo svojih zaključnih računov za leto 1958.

Za ali proti mestnim občinam

Glede na poročilo o izidu ankete Stalne konference mest je okrajno politično vodstvo s predsedniki mestnih občin Maribor dalo naslednjo izjavo: Tanjugova vest, objavljena 7. januarja 1959 v »Ljudski pravici« in drugih časopisih, da je tudi okrajni ljudski odbor v Mariboru odgovoril na anketo Stalne konference mest v tem smislu, da bi bilo treba občine na enotnem mestnem področju opustiti, ne ustreza dejanskemu stanju.

O tem ni niti razpravljali katekolokrajni forum, niti niso o tem karkoli izjavile pri zadete štiri mariborske občine. Nasprotno, vse prizadete občine so v dopisu Sekretariatu sveta za zakonodajo in organizacijo LRS poudarile potrebo po obstoju mestnih občin na področju

mesta Maribora. Po vsej verjetnosti je ta anketa starejšega datuma, ker noben občan ni politični forum v zadnjem letu ni razpravljal v tem smislu o problemu obstoja občin na teritoriju mesta Maribora.

Predsednik občine Maribor-Center, Janko Markič meni, da se je ljudska oblast z ustanovitvijo mestnih občin znatno bolj približala ljudstvu, da volivci v njej sodelujejo boljše kakor doslej. Vse demokratični mehanizem v občini se je znatno razvil, saj sodeluje v obeh zborih občinskega ljudskega odbora, v svetih, komisijah, šolskih in drugih odborih ter v društvi in organizacijah blizu 26.000 državljanov.

Tov. Franc Rant, predsednik

občine Tabor, je poudaril, da bi bilo zelo otežkočeno uspešno uvajati iz enega središča demokratične pridobitve samoupravljanja pri taki pestrosti družbene in gospodarske moči, kakor jo predstavlja Maribor.

Pri vseh štirih mariborskih občinah pa navajajo kot pomankljivost to, da imajo mestne občine opraviti samo z administrativnim delom proračuna, ne upravljajo pa tudi skladov, kakor ostale občine. V tem oziru bi kazalo mestne občine izenačiti s podeželskimi; prav tako bi kazalo čimprej decentralizirati skupno zdravstveno službo; vse ostale skupne službe pa niso nobena ovira za samostojno delo občin.

J.P.

Seminar za predsednike združnih svetov

Udeležencem je predaval tudi predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko

LJUBLJANA, 10. jan. - Danes se je v Zavodu za izobraževanje v družbenem in delavskem upravljanju končal prvi enotedenski seminar za predsednike združnih svetov. Med seminarjem so udeleženci poslušali več predavanj strokovnjakov s področja združništva in kmetijstva, kakor tudi raznih političnih delavcev.

Danes pa jim je predaval tudi predsednik Ljudske skupščine LR Slovenije Miha Marinko, in sicer o nekaterih važnejših vprašanjih našega združništva ter o razvoju kmetijske proizvodnje; poleg tega je odgovarjal tudi na številna vprašanja udeležencev seminarja.

Ti so prišli iz vseh okrajev Slovenije (z izjemo koprškega okraja), da bi na tem seminarju dobili osnovno znanje, ki ga bo od njih terjalo odgovorno delo v združnih svetih. V ta seminar so vložili predavatelji kakor tudi Zavod za izobraževanje v družbenem in delavskem upravljanju mnogo truda in prizadevanosti, da bi kljub skromnim izkušnjam na tem področju čimbolj uspešno. Delo v seminarju s predsedniki združnih svetov bo ne dvomno rodilo bogate sadove ne le zaradi dobrih, izčrpnih predavanj, temveč je bilo udeležencem omogočeno, da so tu izmenjavali svoje izkušnje, razpravljali o programih združnih svetov, o delu, ki je pred njimi. Iz marsičesa so izluščili zdravo jedro, ki bo pomagalo k uspešnemu delu. Na takih seminarjih se problemi, ki jih prinaša življenje samo,

prečiščujejo in bogatijo izkušnje za naprej.

Z zaključitvijo omenjenega seminarja pa pomoč Zavoda za izobraževanje v družbenem in delavskem upravljanju pa bodo podobni seminarji še po okrajih in občinah, tako da bo šlo skozi seminarje čimveč članov združnih svetov.

Vsi udeleženci so danes ob zaključku izrazili svoje zadovoljstvo nad uspešnim seminarjem, ki jim bo v veliko pomoč pri njihovem konkretnem in odgovornem delu na področju kmetijskega združništva.

POSTANITE ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE

in prejeli boste konec leta 1959 za redno članarino 360 dinarjev:

1. KOLEDAR za leto 1960.
2. Franc Bevk: VIHARNIK, zgodovinska povest.
3. Hans Ruesch: NA VRHU SVETA, roman z dalmatinskega severa.
4. Vencelesav Sinkler: POT NA LISEC, mladinska povest.
5. Fr. Planina: NASA DOMOVINA JUGOSLAVIJA — poljuden oris, bogato ilustriran s 5-barvnim zemljepisom Jugoslavije.
6. A. Polenec: ŽIVALSKI SVET. (Srečanja z živalmi, planin in obtečajnih predelov).
7. Ing. M. Tavčar in Iv. Spolar: DOMACA DELA IN POPRAVILA, praktični priročnik.

Kdor naroči obe dodatni knjigi, ju dobi skupaj za 240 din.

Torej

7 KNJIG ZA 600 DIN

prejme vsak, ki se vpiše do 5. aprila 1959 v članstvo Prešernove družbe in plača do 5. julija 1959 vse obroke. Vsak tak član bo razen bogate in zanimive knjižne zbirke deležen še bogatega nagradnega žrebanja. Člane vpisujejo poverjeniki Prešernove družbe, vse knjižarne in uprava v Ljubljani, Erjavčeva 14/a.

Ob robu dogodkov

V nasprotju z zgodovinskimi dejstvi.

Prva faza procesa (22. in 23. decembra) pred florentinskim porotnim sodiščem proti nekaterim bivšim pripadnikom Briško-beneškega odreda je zaključena. Sodišče je po prebranju obtožnice, izvajanjih obrambe in tožilca, sklenilo, da za sedaj ne more privoliti v uveljavitev člena 152 zagonika o kazenskem postopku, kakor sta to zahtevala kolegijska sodišča. Sprejelo je tožilčevu tezo o nujnosti nadaljevanja procesa (22. januarja), ko naj bi ugotovili, ali so podani elementi za uveljavitev prej omenjenih določb.

Obtožbe, ki jih je po svojem mnenju sistematično izbral videmski preiskovalni sodnik, dolžijo petdeset oseb v obdobju od italijanske kapitulacije (8. septembra 1943) do konca vojne za dejanja in ukrepe, ki so sicer sodila v pristojnost raznih vojaških enot in oblasti. Iz prežeta zgodovinskega dogajanja je moč zlahka ugotoviti, da je na področju Beneške Slovenije v tem obdobju operiralo veliko število različnih enot NOV, medtem ko skuša obtožnica naprtili vsa »inkriminirana dejanja« zgolj petdesetim pripadnikom takomim beneške čete, pri čemer so njene formulacije v tolikšni meri pomanjkljive, da je celo tožilec priznal, da ni niti sam razumel, kaj je bila Beneška četa, na kak način in kdaj se je ta organizacija »ključila v jugoslovansko gibanje odpora. Lahko bi verjeli, če bi se držali obtožnice, da trkne organizacije snobni bilo. Lahko bi »napravili« drugo in še težje ugotovljive glede obtožnice.

Konfuznost videmskega akta, ki izločeno od taktičnih splošnih političnih in vojaških razmer obravnava posamezne dogodke in pri tem izpušča nekatere bistvene elemente, nujno potrebne za stvarno rekonstrukcijo dejanskega stanja, kaže za namerno potvarjanje zgodovinskih dejstev in izhodit, ker spričo razsežnosti in dolgotrajnosti preiskovalnega postopka, ki je trajal s posledicami dobrih deset let, ni moč pripisati teh pomanjkljivosti nepoznavanju »splošnega ozadja«. Obtožnica je šla v tem tako daleč, da enostavno zanika taktično zgodovinsko situacijo, da bi tako dosegla osrednji namen — prikazati vsa ta dejanja kot zgolj nekakšno lestevico navadnih zločinov.

Furlanski preiskovalci so na primer izpustili enega izmed najpomembnejših elementov — nemško okupacijo tega področja kot da je sploh ne bi bilo in zamočali partizansko boro proti nemškemu okupatorju in njihovim pomagačem. Bogata dokumentacija, ki jo je predložila obramba, razkriva v posameznosti korenine in resnično ozadje teh dogodkov: da je bila temeljna naloga vseh vojaških enot nenehno točiti nemške okupacijske sile, rušiti njihove prometne zveze (Cedad — Kobariid — Bovec, Soška dolina, pa tudi v Furlanski nižini) in tako čim več prispevati k uspešnejšemu razvoju splošnih strateških načrtov zaveznikov v Italiji. Armadni poveljniki, general Kührer ugotavlja v poročilu za razdobje od 1. januarja do 15. februarja 1944, da je partizanska aktivnost vnovič porasla, da je bilo v tem obdobju 181 napadov na Wehrmacht, 125 atentatov na železnice, porušenih 22 železniških in cestnih mostov, 25 velikih sabotaž na telefonskih kablilih in linijah, skratka, da gre, če pozamemo njegovo splošno ocen, za boro na široki fronti, s čimer pomagajo partizani SZ, Angliji in Ameriki v bitki za uničenje Nemčije.

Sveveda so partizani vzporedno s tem rušili tudi civilno oblast, ki jo je po splošnem razsulu fašističnega režima organiziral na tem območju nemški okupator. Toda o vsem tem ni sicer dolgovozni obtožnici niti namiga. Ni moč domnevati, da preiskovalni sodnik iz Vidma ni vedel za notorično zgodovinsko dejstvo, da je bilo z razglasom tako imenovane »vzhodnega komisarja Rainierja z dne 1. oktobra 1943 ustanovljeno operacijsko področje »Jadransko primorje« (Adriatisches Küstenland), ki je zajemalo tudi pokrajino Furlanijo, da je on sam izvrševal celotno civilno in javno oblast na tem področju, da je z odredbo z dne 19. oktobra 1943 odpravil sodne instance izven območja »Jadranskega primorja«, da je v posameznih pokrajinah postavil nemške svetovalece (odredba z dne 22. oktobra 1943), ki so bili upravičeni izdati navodila prejetim v lokalni in naj bi vskladili celotno postopanje z njimi in navodili, da je ital 29. novembra 1943 odredbo o splošno

Obvezni vojaški službi, ki je torej veljala tudi za prebivalce Beneške Slovenije in da je z vsemi temi ukrepi ustvaril stanje, ki je popolnoma izključevalo kakršno koli pristojnost celo organov Mussolinijeve tvorbe Salò. »Glede na prenehanje italijanske suverenosti«, ocenjuje Salvatorelli in Mira (Storia d'Italia nel periodo fascista), »je to bilo ena krovno priključitvi tega področja k Nemčiji«. Sam Hitler je italijansko kapitulacijo vrednotil kot priložnost, da spet pridobi dve nemški provinci (Južno Tirolsko in Benečijo), kakor je to izjavil E. F. Moellhausu, nemškemu generalnemu konzulu v Salò. — Goebbels pa v svojem dnevniku piše, »da je bil namen Hitlerja razširiti meje Reicha vse do beneške obale s tem, da bi tudi Benetke prišle v Reich v okviru nekake ohlapne federacije«.

Partizani, se pravi tudi obtoženi pripadniki Briško-beneškega odreda, so se borili proti uresničenju teh načrtov in so razumljivo poskušali onemogočiti organe (prefekte, župane in druge), ki so izvajali na tem področju nemško civilno oblast in katere skuša obtožnica predstaviti kot edine italijanske patriote, »zveste italijanski domovini«, pri čemer je celo tožilec opozoril, »da obtožnica govori o njih tako kot da bi šlo za župane in tajnike, kakršne poznamo danes«. Dejansko pa so to bili kolaboracionisti, ki so med glavnimi pobudniki sedanje obtožbe, s čemer skušajo na priti zločin izdatstva, katerega so sami zagrešili, drugim. Preganje takih elementov, pa tudi devastacija nekaterih obinskih uradov, je bila spričo tega zgolj običajen ukrep v boju proti nemškemu okupatorju, med drugim v skladu z razglasom Narodno osvobodilnega odbora za Severno Italijo (CLNAI), »da so sleherni, ki bi služili sovražniku in ga podpiral v njegovi obupni obrambi ter se ne bi priključil borečemu se ljudstvu, smatran za veleizdajalec in bo kot tak zapadel mrtvi kazni«. Torej, ne »italijansko čustvovanje«, marveč kolaboracija z nacisti in njihovimi zavezniki je bila razlog za represivne ukrepe s strani partizanskih vojaških in civilnih oblasti. Spričo teh dejstev doseže obtožnica urhunek pristranosti (ki razen tega tudi najbolj razkriva njene osnovne politične koncepte), ko »načelno« ugotovi, »da je pomenil za Slovence (tu misli na partizane) in za tiste, ki so z njimi sodelovali, izraz »fašisti« isto kot »italijani« in zato osebo, ki jo je treba odstraniti. Celo načelnik fašističnega generalnega štaba Borghese priznava, »da so partizani spoštovali italijanske državljane, ki niso sodelovali z Nemci in fašističnim republikanskim režimom.« da sploh ne ponavljamo zgodovinskih dejstev o tesnem sodelovanju enot NOV z italijanskim osvobodilnim gibanjem. CLNAI ni samo priključil delovanja naše narodno osvobodilne vojske v vzhodnih pokrajinah, marveč je dajal to boro za vzglad italijanskim rodoljubom in jih pozival, da sodelujejo z enotami NOV, pri čemer je bil tožilec priznaval jugoslovansko ljudsko civilno oblast na že osvobodjenem etničnem ozemlju. Skratka, partizanska boro v Beneški Sloveniji se je vodila skupno z italijanskimi partizani, o čemer je prišlo med njimi do konkretnih sporazumov, ki jih je potrdil CLNAI in takratna italijanska vlada.

J. J.

Zadovoljivi razgovori

V obveščenih krogih poudarjajo, da se Karamanlis in Fanfani nista razgovarjala o rešitvi gospodarskih vprašanj, za katera se zanima Grčija

ATENE, 10. jan. (Tanjug). Danes popoldne so se v Atenah končali grško-italijanski politični razgovori. Z grške strani so se razgovorov udeležili premier Karamanlis, zunanji minister Averof in minister za koordinacijo Protapadakis, s italijanske strani pa premier Fanfani, generalni direktor italijanskega ministrstva za zunanje zadeve De Ferrari, kot tudi veleposlanika obeh držav v Atenah in Rimu. Po koncu razgovorov je minister Averof izjavil, da so razpravljali o političnih in ekonomskih vprašanjih. O samih razgovorih pa se je izrazil, da so bili zadovoljivi.

Na čast premiera Fanfania je danes priredil kosilo grški kralj Pavle. Karamanlis je v zdravici poudaril, da so med razgovori ugotovili soglasje v vseh važnejših vprašanjih mednarodne politike, kot tudi v politiki do arabskih držav. Grški premier se je prav tako zavzel za pomoč nezadostno razvitim državam v Evropi in izrazil mnenje, da se atlantski pakt ne sme ukvarjati zgolj z vojaškimi vprašanji, marveč tudi z drugimi potrebami svojih članic, predvsem ekonomskimi.

Kar se tiče Cipra, je Karamanlis poudaril, da je treba to vprašanje čimprej rešiti, za kar si morajo prizadevati vse evropske države.

Danes popoldne bo premier Fanfani priredil tiskovno konferenco, na kateri bodo objavili uradno sporočilo. Fanfani bo odpotoval iz Aten jutri popoldne.

Kot se je zvedelo v obveščenih krogih, se Karamanlis in

Fanfani nista razgovarjala o konkretni rešitvi ekonomskih vprašanj, za katera se zanima Grčija.

Gre namreč za znesek 17 milijonov dolarjev, ki ga Italija dolguje na račun reparacij, kot tudi o italijanskem dolgu v znesku 20 milijonov, ki je nastal med trgovinsko izmenjavo med obema državama. Po istih vesteh se je bila italijanska stran o teh konkretnih vprašanjih pripravljena kasneje razgovarjati, ko bi jih bolje pripravili.

Nehrujev program sprejet

Nagpur, 10. jan. (Reuter) Danes je indijski kongres soglasno sprejel Nehrujev »program za izgradnjo demokracije in socialistične družbe ter za dinamičen razvoj indijskega gospodarstva«. V obrazložitvi tega programa pred skupščino kongresne stranke je Nehru dejal: »Nobenega drugega izhoda ni kot planiranje na socialističen način. Planiranje je edini način za odstranjevanje bede v Indiji«.

Novi predsednik francoske republike de Gaulle je po tradiciji dobil tudi insignije velikega mojstra reda Legije časti

»Prevzgojenci« se vračajo

Prvi tisoči intelektualcev, ki so jih pred letom dni poslali na podeželje in tovarne na preprosto fizično delo zaradi »prevzgoje«, so se začeli vračati — Napovedujejo nove prevzgojne akcije

PEKING, 10. jan. (Dopis s Kitajske). — Pred letom dni je bila v tem času na Kitajskem v teku kampanja za množično prevzgojo intelektualcev in drugih meščanov, za katere sta bila nujna notranji prepoved in »prekaljevanje«. To je bila kampanja, v kateri so pošiljali stotine ljudi iz vrst državnih uslužbencev, znanstvenih, prosvetnih in kulturnih delavcev — delno pa tudi iz krogov vodilnih funkcionarjev — ki so se »zasedli« na vodilnih mestih — iz mestnih in administrativnih središč na podeželje in v tovarne na »prevzgojo in prekaljevanje« na fizičnem delu.

Kot so vedno znova poudarjali v pekinškem tisku, so pošiljali te stotine, pa tudi milijone ljudi, na podeželje in v tovarne, da bi jih znotraj spremenili in »prekalili«, da bi na preprostem fizičnem delu, kot je to zbiranje gnojila ali pa kopanje v rudnikih, zrušili tudi poslednjo oviro, ki jih je ločevala od delovnega ljudstva in se potem, ko bi tako uničili zadnje ostanke svojega »buržoaznega bivanja«, spremenili v resnično nove ljudi socializma in komunizma. To prvo leto

prekaljevanja in spreminjanja se pravkar končuje in kot sporočajo v pekinškem tisku, so prve skupine prevzgojenih že krenile na poznano pot. Samo tokrat v obratni smeri — od mesta »prevzgoje« ponovno nazaj v ustanove in forume, ki so jih zapustili pred letom dni.

Prvi tisoči se vračajo in po poročilih v tisku bo samo v Pekingu prišlo 45 tisoč oje-klenih intelektualcev in drugih osebnosti, vendar kot prav tako poudarjajo, v tisku, »to sploh niso več tisti stari, mar-

več povsem novi ljudje, katerih ideologija se je spremenila do temeljev, politična zavest pa se je zelo okrepila«. Ti prekaljeni voditelji in intelektualci, poudarjajo zatem, so živel v delih, pa tudi jedli in spali skupaj s kmeti, z lastnimi očmi so videli, kako kmetje težko in naporno delajo pri izgradnji države, kako so »toplo sprejeli« gibanje ljudskih komun in se spoznali z vsemi »težavami in veseljem« kmečkega življenja. Sami so zbirali gnoj, orali in sejali, kopali kanale in delali zapornice, sami so na licu mesta spoznali, katere so »najvažnejše potrebe« delovnega ljudstva, vse to pa je, kot poudarja tisk, povzročilo globoke spremembe v načinu mišljenja intelektualcev in drugih prevzgojenih oseb.

Nek predavatelj na pekinški univerzi — je rečeno v nekem članku — izvira iz bivše veleposelstniške družine in njegove predstave o izkoriščanju revnih kmetov s strani veleposelstnikov so bile bolj teoretične in abstraktne kot pa stvarno spoznanje o težkem življenju revnih kmetov in o razbojniškem značaju veleposelstnikov. Sele, ko je prišel na podeželje in preživel leto dni na najtežjih vaških delih, je ta predavatelj osebno spoznal in globoko občutil, koliko so kmetje pretrpeli od njegove in podobnih družin. To neposredno spoznanje in izkustvo je pripomoglo, da je predavatelj intelektualec še bolj radikalno odstranil svojo buržoazno dediščino in napravil velik korak naprej v osebni preobrazbi.

Nek drug predavatelj na pe-

kinškem inštitutu za železo in jeklo se je noč in dan ukvarjal — kot pravijo — s teoretičnimi raziskavami in se za konkretna vprašanja ulivanja in topljenja ni nikoli zanimal. Ko je prišel na lastno preločilo na podeželje, je bil ta predavatelj, kot je rečeno v poročilu o njegovem primeru, preslab, da bi prekalnik pripravo za ulivanje železa. Tako se je sam — kot ugotavlja — nadalje — na lastnem primeru prepračil, kako pomembno je biti v neposrednem stiku s stvarnim življenjem in proizvodnjo.

V tisku navajajo tudi druge primere uspešne in očitne »prevzgoje pod vplivom sredine, v kateri so živel«. Stevilni funkcionarji so se šele od kmetov naučili poštenosti, vztrajnosti in kako je treba, biti navdušen pri delu ter preprosto — je rečeno ob tej priložnosti, ko nastavajo razne primere, Ti isti funkcionarji in intelektualci — poudarjajo nadalje v tisku — so uvideli in se prepričali z lastnimi očmi, da vsak najmanjši del »vroja in vsako zrno žita ne proizvajata nihče drug kot delovno ljudstvo s svojim trudom. To spoznanje in odkritje je vsadilo funkcionarjem in intelektualcem občutek globokega spoštovanja do delavcev in kmetov in že sami ti elementi so bili nov faktor, ki je vplival na hitro in uspešno pre-zgojo in prekaljevanje.

In tako — kot to poudarjajo v pekinškem tisku — se vedno bolj občutijo sadovi velike kampanje za prevzgojo in prekaljevanje kitajskih intelektualcev ter ostalih državljano-

Ti sadovi, kot tudi navedeni primeri, ne pomenijo, da so se prevzgojevalne akcije že končale in da so vzroki, zaradi katerih so razgibali sto tisoč in milijone ljudi v »kampanji za lastno prevzgojo, izginili. Sodeč po poročilih v tisku, so se ob že znanih in starih motivih, kot so bili buržoazni izvor in razne individualistične slabosti intelektualcev, v zadnjem času pojavili tudi novi razlogi in z njimi tudi potreba po prevzgoji novih kategorij prebivalstva v državi. Te nove kategorije tvorijo predvsem partijski voditelji, katerim je, kot je to rečeno v člankih v tisku, pa tudi v uradnih dokumentih, zaradi velikih uspehov v gibanju za ustanovitev ljudskih komun za velik skok naprej v kmetijstvu, industriji itd. »stopilo v glavo« in ko so zaradi te vrtoglavo novali na »množično linijo« in se na-mesto nje posluževali »pove-ljevanja« množicam.

Ti voditelji so — kot prav tako navajajo v tisku — po-neko »zdrževali v sebi« funkciji poveljnika milice in poveljnika delovnih enot v komuni. Drugod so bili samovoljni in se zanimali samo za tisto, kar je bilo v skladu z njihovimi stališči in akcijami, vse nasprotno pa so zavracali, medtem ko so v nekaterih in po ocenah tiska najtežjih primerih naravnost potvarjali resničnost in pošiljali višim organom lažna poročila, da bi s tem »dokazali« upravičenost in pravilnost svojih stališč in akcij.

Pisanje o takih primerih je v kitajskem tisku še precej redko, vendar pa že sedanja oblika njihovega načina obravnave opozarja, da se bodo morale akcije prevzgoje nadalje-vati.

Branko Bogunović

Šoviniisti dvigajo glave

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 10. jan. — Tržaški fašisti in šoviniisti so takoj po novem letu začeli dvigati glave. V zadnjih dneh so opravili kar dve »širokotežni« akciji: v nekaterih mestnih okrajih — v središču in pri Sv. Jakobu — ter v Bazovici so raztresali letake z gesli proti dvojezičnosti, večeraj pa se je zvedelo, da so ponovno oskrnili spomenik bazoviškemu junaku pri Bazovici s tem, da so s črno oljato barvo narisali fašistični znak in premazali napis »Smrt fašizmu svobodo narodu« ter datum prve oskrnitve 4. aprila 1956. Ogorečenje vsega, predvsem pa slovenskega prebivalstva, je ogromno. Predstavniki Zveze političnih preganjancev in Zveze partizanov so danes zaprosili sprejem pri generalnem komisarju. Protestirala je tudi druga organizacija antifašističnih političnih preganjancev, ki je včlanjena v vsedržavno združenje.

Fašistična akcija je brez dvoma v zvezi s februarjskim zasedanjem mešanega odbora za izvajanje posebnega statuta londonskega sporazuma in nedavno interpelacijo tržaškega fašističnega poslanca v rimskem parlamentu zaradi vesti, da je tržaški državni prokurator baje predlagal uveljavitev določbe posebnega statuta, ki določa uporabo slovensčine na tržaškem sodišču. Fašisti so opogumljeni tudi spričo lanskoletnih protestov proti dvojezičnosti, ki so jih objavile vse tako imenovane demokratske nacionalistične stranke v Trstu in ki se jim je pridružila celo odvetniška zbornica. Verjetno ni brez vpliva na fašistično dviganje glav tudi nadaljevanje protipostavnega in anahronističnega sodnega pro-

cesa proti benečanskim partizanom in antifašistom, ki je določeno za 22. t. m. v Floren-

ci. V enem izmed omenjenih lepakov grozijo fašisti, ki se podpisujejo z nekakim »Nacionalnim irendentističnim gibanjem«, s »prelivanjem krvi, ki bo padlo na tiste, ki so načeli in odobrili ta ukrepe«.

Policijski organi, ki niti krivcev prve oskrnitve niso našli, doslej se niso dala nobe-pene uradnega poročila.

Sicer pa je tudi v Trstu v teh zadnjih dneh postalo hladno in v gornji okolici je zapadel sneg. No, uradne statistične številke po drugi strani ne kažejo padanja indeksa življenjskih stroškov, ki je v primerjavi z lanskim letom deset nekaj višji. Prav tako se je povečalo tudi število brez-

MIKOJANOV OBISK V ZDA Spoznavajmo se

»Pustimo ob strani vprašanje odgovornosti in poskušajmo odnose popraviti«, je dejal Mikojan

CHICAGO, 10. jan. (AP). Ob prihodu v Chicago na svoji turneji po ZDA je prvi podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikojan izrazil prepričanje, da je njegov obisk koristen in da je imel za posledico odstranitev nekaterih predsodkov, ki so obstajali med ZDA in ZSSR. Ko je govoril predstavnikom tiska, je Mikojan dejal, da je največja ovira za končanje hladne vojne pomanjkanje zaupanja in sumničenja, ki še vedno obstoja.

Mikojanu so zatem postavili vprašanje o odgovornosti za hladno vojno. »Vi si prizadevate«, je dejal on, »da bi krivdo za poslabšanje povojnih odnosov, »Pustimo ob strani vprašanje odgovornosti in poskušajmo te odnose popraviti«, je dejal Mikojan. Na vprašanje o značaju njegovega obiska v ZDA je prvi podpredsednik sovjetske vlade dejal, da ni imel nobenega konkretnega cilja, ko je prišel v ZDA. »Če mi bo uspelo pojasniti naše stališče in se spoznati z vašim, bo to dovolj«, je dejal Mikojan. Zatem je dodal, da z ameriškim funkcionarji ni poskušal doseči kakšnega koli sporazuma, čeprav je vodil koristne razgovore o raznih vprašanjih s posameznimi osebami. Po njegovih besedah so predstavniki ameriških poslovnih krogov naklonjeni prijateljskim odnosom s Sovjetsko zvezo.

Ameriški State Department je danes potrdil vesti, da je prvi namestnik predsednika sovjetske vlade Mikojan izročil v ponedeljek Dullesu ed memoar, ki se nanaša na »Berlin in Nemčijo«. O vsebini tega ed memoara predstavnik State Departmenta ni hotel ničesar po-

vedati.

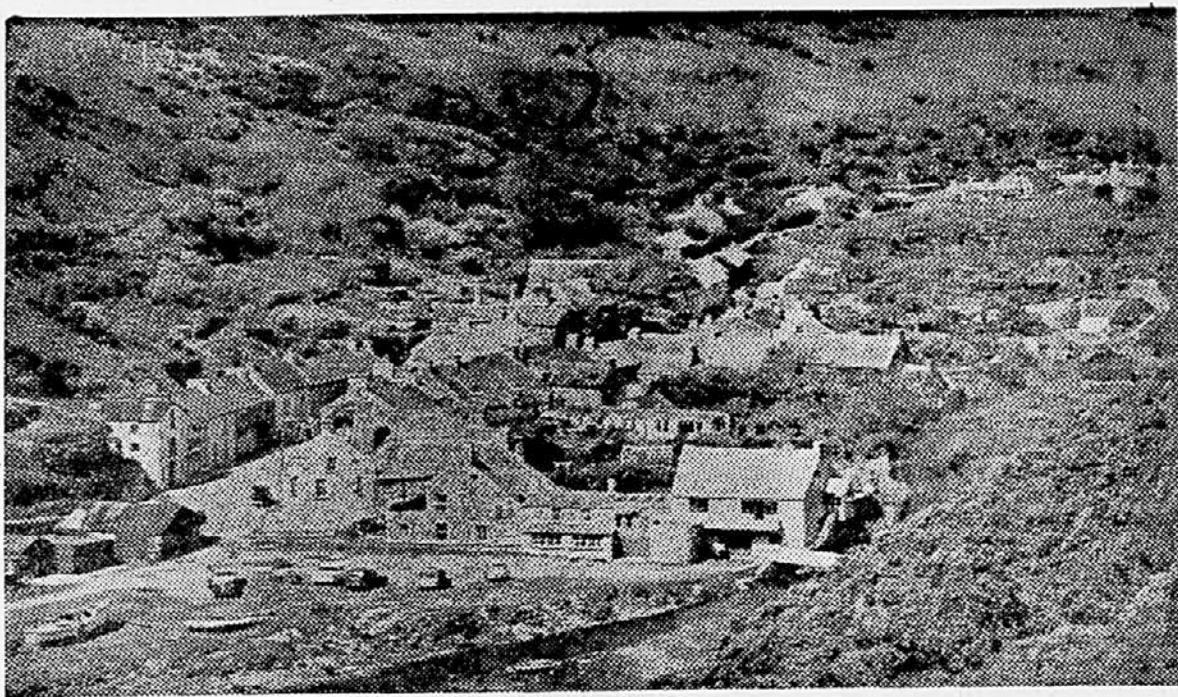
Nenni dobil večino

Na predkongresnih konferencah lokalnih organizacij socialistične stranke je dobila Nennijeva struja precejšnjo večino

RIM, 10. jan. (Tanjug). — Na predkongresnih konferencah lokalnih organizacij socialistične stranke je dobila Nennijeva struja precejšnjo večino. Po podatkih iz socialističnih virov bo imela Nennijeva avtonomistična struja med 6000 delegatov, ki bodo prisostvovali na kongresu, 57 odstotkov članov. Vechietijeva frontistična struja jih bo imela 34, Bassov center pa približno 9 odstotkov.

Nennijeva struja, ki je na nedavnem zasedanju centralnega komiteja ostala v manjšini, bo imela torej na kongresu absolutno večino, njene koncepcije pa bodo pravzaprav predstavljale uradno politiko socialistične stranke. Vse tri struje bodo namreč prvič po letu 1947 prišle s posebnimi poročili, razprave o teh dokumentih in o položaju, ki je nastal po nedavnih raz-

OGLASUJE
V »SLOVENSKEM
POROČEVALCU«

Rudarsko naselje v Walesu

POHOD RUDARJEV WALESA

OD NAŠEGA
DOPIŠNIKA

iz

London, januarja. Pravijo, da se Valizani razlikujejo od Anglezov po tem, da so zmeraj pripravljeni na smeh, celo takrat, kadar jih tarejo najhujše skrbi. Te vrline nikoli niso potrebovali bolj kot te dni, ko so krenili proti Londonu, da bi demonstrirali zoper množično zatiranje rudnikov v njihovi pokrajini.

V odgovor na sklep vlade, da bo zaprla 36 jam, kar je pustilo brez kruha trinajst tisoč rudarjev, so Valizani rekli, da je bilo govorjenja in pošiljanja delegacij že dovolj in da je zdaj prišel čas za protestne pogohe. Tisk je nekaj dni napovedoval ta protestni pohod razjarjenih rudarjev, naznanje pa se je vse končalo precej mirno — čisto po britanskem. Činik bi utegnil reči, da marsa navsezadnje sploh ni bilo, še manj pa protestnega, temveč samo mirno ljubno »potepanje« kolone, ki niti vedela ni, kaj je treba storiti, ker je našel na zid molka pri tistih, ki bi jim morali pomagati.

Ne navadno hladnega londonskega jutra se je okrog dve sto rudarjev iz Walesa zbralo v Londonu na južnem bregu Temze pri gostilni »Slon in trdnjava« ter počel valižanske pesmi krenilo čez westminstrski most pred poslopje rudarskega sindikata. S protestnim pohodom so hoteli opozoriti nase javnost in prepričati svoje sindikalne voditelje, da zaradi zapiranja rudnikov noben rudar ne sme ostati brez dela. Če jih že morajo zapreti, jih ne smejo prejeti, dokler vsak od odpuščenih rudarjev ne dobi drugega dela. Pripravljeni bi bili celo delati skrajšan čas, iti na neplačan dopust, toda na vsak način bi hoteli obdržati svoja delovna mesta.

Ko pa so prišli pred poslopje sindikata, jih je tam čakalo neprijetno presenečenje. Šele po dolgem obotavljanju so sindikalni voditelji privolili, da sprejmejo na pogovor delegacijo treh zastopnikov. Ko pa so se delegati vrnili, je protestna kolona odkorakala nazaj na zborni prostor, ki je bil manj veselo in hrupno, ker so pri svojih sindikalnih voditeljih dobili grenak pouk, naj se v bodoče ne podajajo na nobene pogohe več, če nimajo uradne podpore sindikalnih poglavarjev, kajti sicer jim bodo vrata sindikalne centralne ostala za zmeraj zaprta.

Zmedeni rudarji niso vedeli več kaj naj storijo. Na »bojnim posvetu«, ki so ga imeli po tem, je bilo veliko predlogov. Eni so hoteli, naj bi korakali naprej proti glavnemu štabu britanskih Trade unionov, drugi so hoteli, naj bi odkorakali k Buckinghamski palači in izročili protestno peticojo sami kraljici, a še sami niso vedeli, kakšno korist bi imeli od tega. Do enotnega sklepa niso prišli vse, dokler se ni pojavil zastopnik javnega reda in odpeljal vse rudarsko četo na prazen prostor, ki so ga »očistile« bombe med vojno, da ne bi motili londonskega prometa. Posvetovanje se je tam nadaljevalo, toda ob aktivnem sodelovanju policaja Skupaj z njim so valižanski rudarji pretresli vse možnosti za nadaljnjo akcijo, končno pa so sprejeli odločbo

nasvet, naj nehaajo korakati, naj lepo sedejo na vlak in se vrnejo domov.

Policajeva zamisel je bila bržčas tako rešena, da so jo vsi sprejeli z olajšanjem in kot edini možni izhod. Potem so govorili še dva ali trije voditelji protestnega pohoda, ki so zagovarjali udeležence, da so storiili, kar so mogli, in da je akcija navsezadnje le nekoliko uspešna, kajti če nič drugega, nosijo s seboj obljubo voditeljev rudarskega sindikata, da bo sklicana splošna konferenca, ki se bo ukvarjala z njihovimi težavami.

Posvetovanje se je potem nadaljevalo po skupinah v sosednjih gostilnah in kavarnah. Spraševali so se: Kaj bomo povedali našim fantom, ko se vrnejo? Razlogov, da bi slavili zmago, gotovo ni bilo, kajti nekaj je šlo narobe in treba je bilo najti krivca za tako nesladen konec pohoda.

Ob vrčku piva so govorili o vsem mogočem. Nekdo je opozarjal svoje prijatelje, naj bodo previdni v besedah, ker jim ti Londončani prisluškujejo, misleč na novinarje in fotografe, ki so se vrteli okrog miz. Drugi so obujali spomine na stare dni, ko so leta 1927 štirje dni marširali iz Walesa v London, takrat, ko so bili po generalni stavki zaprti vsi rudniki in so bili delavci vrženi na cesto. Rudar iz stare garde je vodil »diskusijo« s skupino novinarjev: Samo eno je med nami, kar imamo skupnega, to pa je naklonjenost — naša do delavskega razreda, naša do kapitalistov. Drugi jih je prepričeval, da je bil pohod samo začetek ogromnega upora, ki se začneja valiti čez rudarska

polja. Vse to so govorili brez grenkobe, zgolj kot ugotovitev obstoječega dejstva.

Valizani so na koncu le potrdili to, kar na splošno mislijo o njih. S pesmijo »Dobrodošli v našo dolino« in s strahom v srcu so krenili, samo ne več v pohodni koloni, proti železniški postaji. Vednar ponesrečen pohod, je na koncu ob slovesu rekel star rudar, še ni cela zgodba. To je samo vmesno dejanje ljudi, ki so se navadili, da jim je spomin močnejši od njihovih upov...

Joža Vrhovec

Šolski razred v Sudanu

Že od Famaguste je bil z nami na hladni potnik, Sudanec. Govoril je samo arabsko in razumel je nekaj angleških besed. Vkljub tem jezikovnim težavam smo zvedeli, da je bil zaposlen pri angleški vojski na Cipru in se po nekaj letih dokončno vrača k družini. Vsako jutro se je prijazno pozdravljalo z vsemi na ladji in če smo pluli, je še vedno ves nasmejan pristavil: »Good, good!« Zato pa je bil prava prispodoba nesreče, če smo stali po nekaj dni v pristanišču, kot se nam je zgodilo v Beirutu in Džidi. Vsak dan redno je prebiral koran in se klanjal, obrnjen proti Mekki, in to kljub temu, da tudi on ni smel na kopno v svetem mestu. Sicer ga najbrže ni niti preveč mikalo, kajti želel si je samo čimprej v Port Sudan, edino obmorsko pristanišče njegove domovine.

Neizmerno se je razveselil, ko smo končno le prispeli. Tudi midva z Ličo sva bila boljše volje, ker sva upala, da po šestih dnevih le stopiva ponovno na kopno. Upanje je nekoliko splahnelo, ko nismo pristali ob pomolu, temveč smo se zasedli sredi pristanišča. Potolažili nas je agent g. Arthur Ghana z obljubo, da nam popoldne razkaže mesto in okolico.

Naš agent je držal besedo in je po kosilu prišel po naju. Prvič sva sedla v Land rover, vozilo podobno vojaškemu jeepu, ki je zelo priljubljeno v Afriki. Že prvih nekaj sto metrov vožnje nama je prineslo novo presenečenje. Ulice so izredno čiste in šoferji neverjetno disciplinirani. Zaustravljeno se pred vsakim križiščem. V tem je celo nekaj pretiravanja, ker se zaustavijo tudi na preglednih in praznih križiščih. Njihov prirojen čut za disciplino vzpodbujajo še drakonične kazni. Baje je že pri prvem prekršku denarna kazen zelo visoka, pri drugem desetkrat višja, pri tretjem pa odvzamejo šofersko dovoljenje.

Mesto leži v puščavi. Ceste v središču so tlakovane in vse, kar ne pokriva tlak ali neka zgradba, je droban, rumen pesek. Le v nekaterih vrtovih rastejo datljevi, ki pa za čudo v Port Sudanu nikoli ne rodijo. Večina poslopij je novih, starih največ kakšno desetletje. Stanovanjske hiše v središču so zelo lične, med njimi se tako

DAN V PORT SUDANU

S potovanja po Blžnjem Vzhodu
piše Ciril Trček

spoznajo domovi muslimanov, ker jih obdajajo visoki zidovi.

Na robu mesta nam je vodil pokazal na stotine, kot jalce jaju podobnih hišic. Zgradila jih je sudanska vlada za domačine, ki prebivajo v okolici Port Sudana še v enakih kočah, kot njihovi predniki pred tisočletji. Problem je nastal pri selitvi; mišice ni hotel zapustiti domače koče in sedaj leži popolnoma novo naselje pusto in prazno. Ob njih se vedno bolj širi naselje lesenih barak, v katerih prebivajo domačini, ki so večji del zaposleni kot pristaniški delavci. Ulice v naselju so zelo široke in čeprev niso tlakovane, so razmeroma čiste. Med hišicami stoje ravno tako lesene zgradbe trgovin in točilnic, katerim manjka cela sprednja stena. Pred točilnicami so sedeži delavci, mirno pije svoje pivo in se pogovarjajo. Vsi so oblečeni zelo skromno, največkrat samo v neke vrste belo ogrinjalo, ki pa je resnično belo. Se do danes nisem videl v Afriki tako snažnih in čistih ljudi, kot so delavci v Port Sudanu. Na ladjo so prišli oblečeni v umazane cunje, kar je tudi razumljivo, saj delajo v prašnih skladiščih. Toda ko so odhajali z dela, so se okopali v morju in prav gotovo tudi doma preoblekli v čista oblačila.

Na cestah smo srečavali samo moške, mogoče smo videli vsega skupaj deset žensk. Domačinke se oblaščijo v zelo peštra oblačila kričeče vijoličastih ali strupeno zelenih barv, obleke deklet pa so snežno bele.

Iz mesta, ki je približno tako veliko kot Celje, smo se odpe-

ljali preko puščave na krajši izlet proti Zalivu plamenecv (Flamingo bay). Preko peska ne vodi neka, kar si pri nas predstavljamo pod imenom cesta, temveč je to bolj nakazana smer. Vsako vozilo si išče najugodnejšo pot med tisoči zare-

slabših žgejo apno. Nekoliko nenavaden način za nas, ki smo doma, če ne s Krasa, pa vsaj z njegove bližine. Dal časa si nisimo mogli ogledovati teh stvari, ker se je širila v okolici nezmožen smrad, ki ga najbrže povzročajo razpadajoči polži.

Domačini raztovarjajo blago v pristanišču Port Sudan

zanih kolovozov. Med vožnjo se dvigajo oblaki drobnega prahu in silijo v vozilo, ki obenem se poskušajo kot točnik na razburkanem morju. Sicer pa smo se nekaj tednov pozneje tako navadili na podobne vožnje, da nam niso bile več niti zanimive niti neprijetne.

V zalivu nismo videli niti enega plamenca, čeprav nam je vodil zatrjeval, da je v tem času morje dobesedno pokrito s tisoči teh ptic. Zato pa je bil toliko zanimivejši ogled stare ladjedelnice, kjer domači obrtniki izdelujejo svoje značilne jadralnice in čolne. Prav presenetilo me je, s kakšno skrbnostjo izkoristijo tudi najmanjši kosček lesa. Ko smo jih obiskali, so si pri ognjih pripravljali svojo skromno večerjo. Pred svojimi ladjami so predstavljali tako slikovito skupino, da si še danes ne morem opustiti, ker jih nisem fotografiral. Naš spremljevalec me je namreč opozoril, da prav nič radi ne vidijo tujcev s fotografskimi aparati.

Pristanišču smo se bližali z druge strani, po cesti, kjer stoji velika skladišča bombaža in bombaževca semena. To sta tudi dva najvažnejša izvozna predmeta Sudana. Z njihovo prodajo mora ta mlada država pokriti svoj uvoz. Sudanci bi radi izboljšali promet v svoji prostorni domovini, razvili poljedelstvo in zgradili osnovno industrijo. Zato tudi omejujejo uvoz vsega, kar ni namenjeno temu osnovnemu cilju. Tako v celotnem Port Sudanu ni napredaj toaletnega mila, da o drugih res luksuznih predmetih, ki so jih polna pristanišča na Vzhodu, sploh ne govorim.

V Sudanu tudi ni čutili sovražstva do belcev, ki so se do nedavnega bili simbol njihovega kolonialnega izkoriščanja. Kot se to zelo izrazito čuti v drugih afriških deželah. Obratno, pravilo so nama, da so Sudanci pripravljeni sprejeti vsak nasvet in vsako uslugo celo nekdanjih gospodarjev, če se le prepričajo, da jim bo koristila. In poleg tega, da so zelo disciplinirani in marljivi, so tudi inteligentni.

Sprehod po Port Sudanu in okolici se je končal. Pristrčno sva se zahvalila spremljevalcu, on pa nama je zaželel srečo na poti proti najbolj vročem mestu na svetu — Massawi.

Djordje Zelmanovič

PRAZNIKI SO MINILI

BONN, januarja. — Že drugi dan so bonnske ulice podobne razsežnemu odru, na katerem pospravljajo za spuščenavo zaveso ob ugaslih reflektorjih revizije po pravkar končani predstavi. Tako pa ni samo v Bonnu.

Po osrednjih ulicah vse Nemčije so stegnile vratove dolge gasilske lestve. Monterji električnih central snemajo ovence zimzelenske cvetne kite, ki so opletale sto in sto tisoč žarnic in drugih luči vzdolž vseh trgovskih ulic ravno mesec dni.

Prazniki so prišli, prazniki pa so tudi minili. »Predstava leta« je končana, na pol prazne izložbe, podobne bojišču, pa kažejo tako v bonnski Remigius Strasse kakor v kölnski Hohe Strasse in v frankfurtski Eschenheimer Strasse ter na Münchenskem Stachus — povsod, kjer utripa zahodnonemška trgovina na drobno — da je prišel čas velike letne inventure. Ta naj pokaže, ali je praznični promet presegel račune za električni tok, ki so ga porabile v mesecu dni božičnega in novoletnega sijaja bleščeče cvetne kite v čast in slavo komercializirane praznika.

Iz teh izročb so šli zadnjih trideset dni v zvezne meštanske domove cel tovor toplih čevljev, električnih kavnih mlinčkov, usnjenih plaščev, darilnih paketov z milom in pa televizijskih aparatov — iz skladišča letošnjega prazničnega sejma, ki je bil po prometu — v slavo in čast gospodarskega čudeža — je za deset odstotkov »močnejši« od lanskega.

Smisel za praktično tudi to leto ni izneveli skupnih darovalcev; na vrhu spiska darov so čevlji in tekstil. V teh izložbah so stale tudi armade

svinčenih vojakov, modernih in prilagojenih sodobnemu načinu vojskovanja, s »kakor resničnimi« sodobni topovi (in raketami), najsoodnejšimi tipti letal. Poleg sto in sto drugih manjših in večjih praktičnih in manj praktičnih daril so bila v teh izložbah razstavljena tudi darila za »štirinožne« prijatelje: črno-bele prglaste pižame za pse po »borih« 18 mark in 30 pfenigov.

Tudi »dobra knjiga«, najprimernejše darilo, kakor so oglašali založniki, ni manjkala na spisku prazničnih daril, čeprav se »žepne knjige«, katerih tukaj izdajajo največ, vendar ne morejo pokloniti; kaj resnejšega ali pa vsaj bolj reprezentativnega pa stane več kakor pižama za »štirinožne prijatelje«.

Knjige niso poceni. Brez tri tisoč dinarjev v markah je težko kaj najti, kar bi mogli komu pokloniti v dar. Knjiga, ki je šla za praznike najbolj v denar, je obče presenečenje ameriški roman, knjiga Grace Metaliousa: »Ljudje iz Peyton Place«, zgodba iz življenja majhnega mesta. Na drugem mestu je malce opozka zgodba Ericha Kubja o frankfurtski kurtizani Nitribit, ki se zmeraj razgreva fantazijo, najbolj prodajana knjiga leta Pasternakov »Doktor Živago« se je pa za praznike zadovoljila s tretjim mestom.

Niti štirinožni prijatelji niso manjkali v poročilih o praznovanju: na čast praznikov so dobili sloni v Münchenskem zoološkem vrtu bele kruške, nosorogi so prišli na svoj račun ob velikih košarah čebule, opice pa so dobile svojo poslastico — banana.

Tudi neprodane čestitke niso zmrgnjeno blago: tudi čez leto dni bodo ljudje želeli srečne praznike in uspešno novo leto. Huje je s koledarji. Še kak teden ali morda kak mesec, pa bodo morali »odpisati« vse kupe koledarjev, ki že več mesecev oživljajo knjižarniške izložbe. Če bi mogli reči za kak narod, da bolega za koledaromanjo, potem so to gotovo Nemci.

Ne gre samo za žepne koledarčke, temveč tudi za stenske, posvečene najbolj fantastičnim temam. Če želite, lahko dobite koledar ljubiteljev cvetic, gob, konj, ptičkov, psov, pokrajinskih slik, ljubiteljev lepih naravnih motivov, divjadi, astronomije in vegetarijanstva. To je samo suhotno naštevane pisane in bogate noveletne koledarske blaga.

Poleg koledarjev, posvečenih upodabljenim umetnostim, najdete koledar popevki, filmskih igralcev, ali Elvise Presleyja. Samo v eni izložbi klitke kupca 12 raznih vrst umetnostnih koledarjev. V enem so reprodukcije iz hamburških galerij, v drugem kitajsko in japonsko slikarstvo, v tretjem rayevski mozaiki, v četrtem je grafika, v petem verska umetnost, in tako vse po vrsti do abstraktnega slikarstva.

Poslali so več milijonov čestitk, postregli so milijonom kupcev, prav tako pa je ravno toliko potniških rednih in posebnih vlakov že na rednem vsakdanjem delu. Najbolj zaposleni ljudje zadnjih dni — poštarji, trgovski pomočniki in železničarji — so se oddahnili. Zmogli so praznični promet. Niso si pa oddahnili samo oni. Oddahnili so si tudi mnogi obdarovan-

ci. Zadnje leto je namreč prineslo veliko neveselosti ljudem, ki so prejeli mali darila.

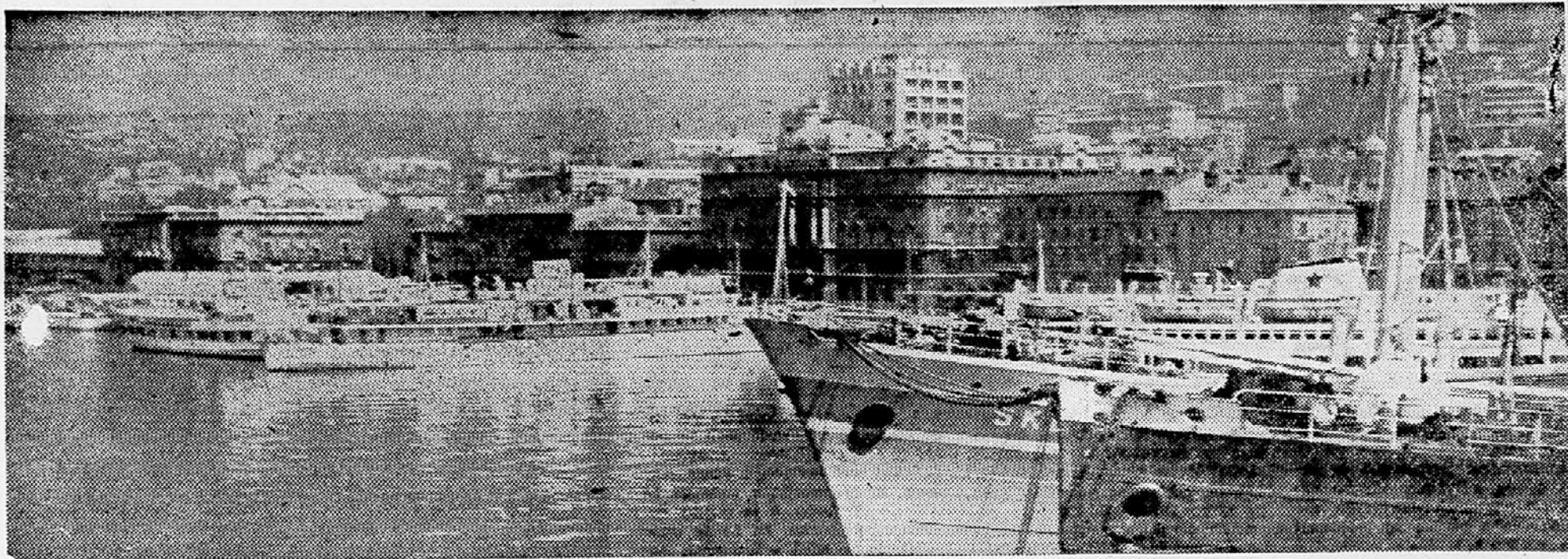
V malce nerodnem položaju pa niso bili samo obdarovanci, temveč tudi darovalci. Zakon zajema ene in druge. Toda zmagala je tradicija in celi kupi koledarjev, potencialnih svinkov in vizgalnikov so preplavili »skromni« znameniti pozornosti bonnskega ministrstva, ne glede na stroge in resne okrožnice, ki so predpovedale sprejemanje daril. Uradniki so se znašli v zmedli. V obrambnem ministrstvu so zbrali vse večje koledarje in vrednejše svinkarice in so preiskali, če ni pri posameznih darovih namen podkupovanja. V veliki čestitki vneli so se rodili tudi predlogi, da bi po diplomatskem zboru vplivali na tuja predstavništva, da bi tudi ona opustila staro dobro obdarovanje. Drobna znamenja pozornosti so sprejemali kakor razbeljeno železo, pogosto pa so jih poslali z aktom v »nadaljni« postopek v višji forum.

Sele zadnji časopisli so prinesli spokojnost med vznemirjenimi birokrati: nasmejana podoba simbola vsega hudega, Adenauerjevega svetovalca Kilba, naslonjenega ob vhod v svoje stanovanje, in pa novica, da so ga izpustili iz preiskovalnega zapora, sta umirili mnogo zaskrbljenih duhov. Če so spustili iz zapora ministrskega svetnika, ki sprejema avtomobile, menda ne bodo zaprli zaradi koledarja — je nekako odmevalo v vladnih krogih, ko so stili izrazil izraz pristrane hvale za skromno in demonstrativno umirjeno praznično pozornost...

CASOPISNO PODJETJE

»Slovenski
poročevalci«
LJUBLJANA
Tomšičeva 1-3

sprejme:
DVA STROJNIKA
za pričetve v rotaciji
STAVCA
ali
STROJNIKA
za pričetve stereotipije
USLUŽBENKO
za tehnični oddelk
podjetja
Nastop možen takoj. Prošnje pošiljate na sekretariat podjetja.

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE

»Nikoli nisem pozabil otroštva, ki sem ga tu preživel. Hotel bi vam reči samo eno: da bomo mlada pokolenja, ki sedaj rastejo, vzgojena v novem duhu, v duhu slavne NOB, v kateri so umirali najboljši smotri naših narodov, da bi bilo novim pokolenjem bolje. Naj bo ta borba vsem podk, kako je treba ljubiti svojo domovino in kako se je treba boriti zanjo. Na vas je, otroci, da se učite in da boste marljivi.«

Tito kumrovskim otrokom

Po široki asfaltirani cesti, med visokimi topoli, sem korakal proti lepemu poslopju kumrovske osemletke. Pred vhomom so si otroci čistili čevlje, da ne bi zanesli umene llovce na hodnik iz umetnega kamna v posebnem prostoru so se nato preobuli v copate, slekli povrsnike, kdor ga je pač imel, in se napotili vsak v svoj razred.

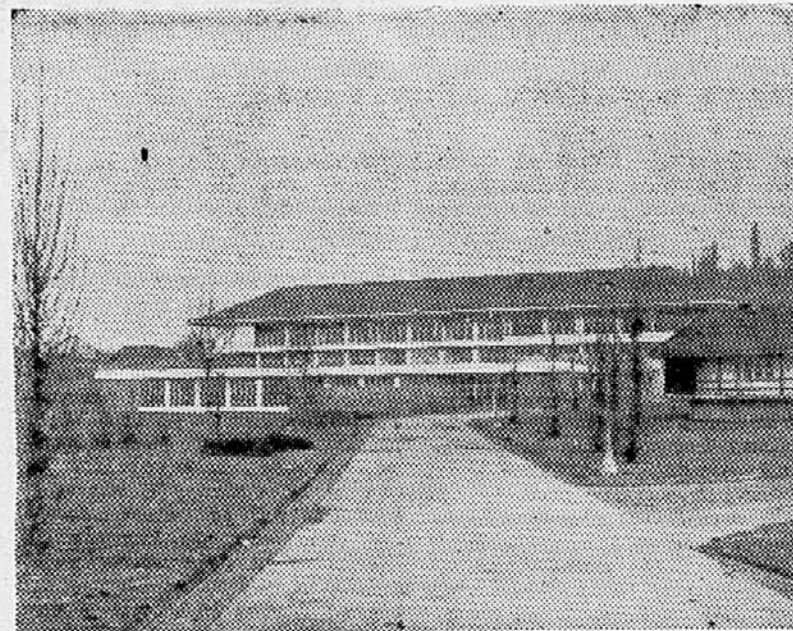
Drago Vlagović, upravitelj osemletke, je še zelo mlad človek. Ni nič čudnega, če sem ga na hodniku vprašal če je upravitelj morda doma. Nasmehnil se je in mi priložil stisnili rok. Povabil me je v svojo pisarno in me posadil v globok fotelj.

Razgovor je hitro stekel. Povedal mi je da je bilo novo šolsko poslopje izročeno svojememu namenu pred dvema letoma, danes pa v njem že utripa bogato življenje, kakor da sega rojstvo šole najmanj deset let v preteklost. Seveda obstajajo še vedno tudi težave. Šola sicer ima ugodne materialne pogoje za delo, toda ne smemo pozabiti, da je za njeno okolje še vedno značilna velika zaostalost. Mladji učiteljski aktiv uspešno premaguje vse ovire, ki se mu postavijo na pot, in dosega zavidljive uspehe, o katerih gre glas daleč po domovini.

»Šolo obiskuje, je pripovedoval Drago, 355 otrok iz Kumrovcu in bližnjih vasi. Vsako leto jih je več, ki uspešno zaključijo osemletko in nadaljujejo študij na srednjih strokovnih šolah ali pa gredo v uk...

Zal pa le redki ostanejo doma.

Milan Babić

Osemletka v Kumrovcu — (Foto: F. Setine)

TE DNI NA REKI

Z vseh strani je pogled na Reko, naše največje morsko pristanišče, izredno lep. Če se prijelate tja z železnice iz Zagreba ali pa z drugo železnico iz Ljubljane čez Matulje ali po asfaltirani cesti, zmeraj se odpre oči prihod široka panorama z veliko lepoto. Prav tako pa je tudi, če se približate Reki z ladjo: nudi se vam nepozabna podoba...

V decembrskih dneh, ko smo bili pred novoletnimi prazniki in ko je pravkar poletje ali pa kakor da bo skoraj pomlad. To da to je samo prehodno turistično občutje, na toplem soncu in med subtropskimi nasadi, ki večno zelenijo. Zima se zna prav pošteno ponorečevati iz Rečana, kakor prejšnja leta, ko so palme ožohn, moše, izpod dežlega snega in so se mnoge zavoljo mraza kasneje posušile...

Toda poleti in pozimi je na Reki, vrvenje dea in gibanja. Če Kantride odmevajo iz ladje, delnice topi glasovi železnih udarcev, v pristanišču vsak čas zaboli ladja, ki plove v pristanišče ali pa iz nje, škripljejo žerjav, klopče in torzi, udarje odbijajo sto in sto vagonov iz katerih iztovarjajo tovar in ga rakladajo na ladje. Pristanišče je polno ladij iz ZDA, Italije, Grčije, Paname, Anglije in Švedske, tam je tudi rešena ladja »Star of Luxor«, ki jo pripravljajo strokovnjaki, podjetja »Viktor Lenac«. Tu so se spet pokazali naši ljudje i podjetja »Brodospase«, rešili so veliko bogastvo in sklenili novo prijateljske vezi med Egiptom in našo državo. Natovarjajo in iztovarjajo naše ladje: »Bratstvo«, »Blokovo«, »Korano«, »Romanjor«, ki se je pravkar vrnila iz Indonezije, potem »Radnik«, ki vozi med Japonsko in nazaj, dalje »Titograd«, ki plove med našimi, angleškimi in švedskimi pristanišči, med ladjami pa je tudi naš »Zužemberke«. Z »Dubrave« rakladajo tovar sladkorja, »Pobjeda« je pa pravkar odplula s tovorom proti Trstu in drugim sredozemskim pristaniščem. Lani je šlo do začetka decembra skozi reško pristanišče okoli 4 milijone ton tovara. Tranzitni promet narašča, posebno avstrijski in češkoslovaški in že septembra se je povečal glede na enako predlansko razdobje za več kot 100.000 ton.

Potniško pristanišče, ki ga dokončujejo, ima že novo podobo. Kakih deset ladij »Jadrolinije« čaka na odhod ali na čiščenje... Lani je prepeljala »Jadranska linija« plovilaba 5 milijonov potnikov, kar je že rekord v evropskem flerilu.

Z največjim narodnim dohodkom

Na mostu čez Riječino, ki spaja Reko in Sušak, je bila nekdanja meja. Toda to je že daljna motna podoba, ki jo zabrisuje napredek na obeh straneh Riječine. Matkovičev veličastni spomenik prepričljivo govori o tem, koliko truda je bilo potrebnega, da je postala Reka po vsem rušenju napredno središče, v katerem bo kmalu spremenjeno število prebivalcev sto tisoč v večje, novo število.

Ta komunna je napredna. Je prva na Hrvatskem, druga v FLRJ. Vsak Rečan ima narodni dohodek 172.000 din v okraju, občan Zameća pa imajo jugoslovanski rekord, saj prigrisopdari vsak 662.000 din na leto. Če je povprečje v FLRJ na prebivalca 87.000, potem najbolje vidimo dosežke Zamećanov. Res so tam ljudi najmočnejša podjetja, toda

kaj bi pomagala podjetja, če ne bi bilo pridnih ljudi.

Rečani imajo za letos velike načrte. Treba je zgraditi novo pivovarno in ledarno, kmalu bodo odprli veliko hladilnico in pa tržnico. Gradijo ravno tisoč stanovanj, do leta 1961 pa naj bi jih zgradili toliko, da ne bo več sstanovalskih odnosov, če seveda ne bo priliv v mesto večji kot pa hitrost graditve. Lani so že dosegli tisoč stanovanj več kot pa jih je bilo pred vojno, toda danes je še zmeraj v Reki 22.000 družin, stanovanj pa samo 19.000, in seveda se nepretrgoma rojevajo novi Rečani, mladi se ženijo, novi prihajajo.

Med komunalnimi deli bodo razširili trolejbusno mrežo; letos se bodo Rečani že vozili naravnost do Trsata po krožni progi, višinske razlike bo pa več kot 100 metrov. Pripravljajo tudi dela za popolno čiščenje Riječine. Ta je zdaj strah in trepet prebivalcev bližnjih ulic; ob zadnjem dežju je manjkalo še nekaj centimetrov, pa bi se voda razlila čez strugo. V zadnjih desetih letih se je zvišalo rečno dno za dobrih 5 metrov, toliko je naneselega kamena in peska. Razen regulacije bo prišla na vrsto tudi gradnja bazena za novo hidrocentralo in namakanje rodovitnih površin. Govorijo pa tudi o nebotičniku z dvajsetimi nadstropji, ki bo pogledal precej čez sedanja dva nebotičnika na Reki in Sušaku.

Tramperji s 33 tonami

Ladjedelnica »3 maj« dela nepretrgano. Po vojni so zgradili že več sto ladij, kakih deset jih je zdaj na suhem in še več v morju. Postavili so tudi dva nova žerjava, ki bosta potegnili 45 ton 50 metrov visoko in prav tako daleč. To sta dva največja velika na vrste v naši državi; vsak žerjav tehta 420 ton in vsak stane 140 milijonov din. Sta najboljši priči za naše strokovnjake v »Litostroju«, »Metalni«, »Rade Končarju« in še za nekaj tovarn, ki so sodelovale pri

Zadnji sunki košave so potrgali z vej še preostalo uvelo listje. Divja in neukročena ga podi po mestnih ulicah, kjer ga shajilci komaj sproti pometajo. Ogolele veje so slabemu vremenu na široko odprle vrata in prisilile živo srebro v toplomeru, da skače od minus 5 do plus 10 stopinj. Deževni dnevi pa se menjajo s prijetnimi, pravcati-mi pomladnimi.

Zadnji Mohikanci

Med to staro, ki se preživlja, prištevajo Beograščani tudi nekaj preostalih kočijažev, ki parkirajo ob železniški postaji.

V morju avtomobilov, od »Fordov« iz prvih let tega stoletja do sodobnih »Chevroletov« — 1958, je najti še štiri ali pet na pol polomljenih kočij.

»Vidite, zadnji Mohikanci smo,« mi je dejal eden izmed kočijažev. Močno se borimo, da zmoremo to konkurencu s tehniko. No, nekako se gre. Vse do takrat, dokler se bodo vozili v Beograd kmetje s košarami, kangalami in vrečami. Vse to zmeeamo v naše kočije, potem pa poženemo na Kalenjev trg, Zeleni venac na Bajlonijev trg in kdo ve kateri še. Gospodski »Fordi«, »Chevroleti« in drugi, s tapaciranimi sedeži, ne vozijo kangel in vreč...

Ko sva se z mojim sobesednikom Miletom Petrovićem pogovarjala o zli usodi in minulih časih, je pred nama njegov kolega nategnil vaveti in pognal betežno kljuse. Dveh kmetov, do vratu zavitih v tople šale, od vratu zavitih v tople šale, ki jih nekaj deset metrov naletje

izdelavi teh premičnih velikarov. Z njima bo ladjedelnica lahko začela graditi velike tramperje od 25 do 33.000 ton.

Pred nekaj dnevi so izročili 12.860-tonski tramper za angleško ladijsko družbo »The West Harthlepool Steam Navigation«. Ze samo to, da gradijo Angličji, najboljši ladjedelci na svetu, ladje pri nas, je navdušujoče. Ko pa so angleški strokovnjaki z lastnikom vred pregledali novo ladjo, ki je dobila ime »Jalastonhall«, niso bili samo narajeno zadovoljni, temveč zares iskreno navdušeni nad našim ladjedelstvom.

Pristaniška dejavnost in ladjedelnstvo sta na Reki tesno povezana. Razen ladjedelnice »3 maj« so tam podjetja »Viktor Lenac«, ladjedelnica »Martinščica«, »Vulkan«, »Svijetlost« in nekaj manjših podjetij, ki se uspešno dopolnjujejo pri delu za naše ladjedelnstvo. Angleško ladjo so zgradili v nekaj več kot osmih mesecih in to je za ladjo takega razreda in s takimi napravami, od motorja Sulzer s 4900 KS pa do radar-skih naprav, več kot samo izredno kratek rok...

Nova področja za oddih

»Mrtvi kanal« je poln člonov. Več tisoč se jih gnete tam. Toda tudi na drugih krajih je polno člonov. Pravijo, da ima vsaka peta družina na Reki čoln, s katerim se vozi ribarji ali na izlet. Toda s čolni je velika gneča. Po novem projektu naj bi pripravili za Rečane nove površine za oddih. Najprej bodo uredili otok med Mrtvim kanalom in Riječino. Zrasle bodo nove zelene površine, igrišča, parki, kopališča. V letovišče bodo spremenili ves zaliv Martinščice. Ladjedelnico bodo prestavili bolj na jug. Tu bodo razni domovi, bazeni, športni prostori in še mnogo drugega za sport na kopnem in v vodi. Uredili bodo tudi nekaj drugih mest proti Bakru in Opatiji. Reka še

zmeraj nima zadosti kopališč in parkov, mesto se pa zmeraj bolj širi. Razen tega bodo uredili tudi nove površine na Trsatu. Tam bo tudi otroško igrišče. Na Sušaku bodo pa zgradili več raznih športnih igrišč...

Vsak drugi prebivalec je učenec ali študent

Na Reki je več ko 125 visokih, srednjih in nižjih šol, vključno z medicinsko fakulteto. Razen tega imajo desetino tehniških, pomorskih in gospodarskih šol, več sto tečajev v okviru organizacij, po podjetjih in tovarnah. Ni pretrano, če rečemo, da je na Reki vsak drugi prebivalec učenec ali študent. Veliko se uči, kar spozna takoj v pogovoru z domačini. Toda Reka je napredna tudi v drugi prosvetni in kulturni dejavnosti. Gledališče »Ivan Zajc« s hrvatskim in italijanskim ansamblom je znan po državi, ob drugih gledališčih so zdaj ustanovili tudi lutkovno gledališče. Lepo deluje kakih deset čitalnic, ljudska univerza, nekaj muzej, znanstvena knjižnica in več sto kulturno-umetniških društev, sekcij in čitalnic v podjetjih. Gostovanja so pogostna, glasbeno življenje je bogato, kinematografski programi pa izbrani. Na Reki so prav zdaj snemali »Belega vraga«, v jugoslovansko-francoski koprodukciji; v tem velikem pristanišču pa snemajo tudi sicer velikokrat, saj se srečujejo tu vsak dan ljudje z vseh petih celin.

Na sprehodu po mestu

Na sprehodu po mestu smo v uradnih in neuradnih pogovorih z znanimi in neznanimi ljudmi, veliko zvedeli... Nekaj teh paberov: Največ berejo Rečani Čopčeva dela; njegov »Nikole-

Beograjski mozaik

skoraj ni bilo videti iz gore košar in vreč.

»Kam?« je vprašal kočijaž. »Se vprašal! Na Kalenjev trg, menda,« se je oglasil odgovor.

Počil je bič in voz je zakríp-pal po strmi Balkanski ulici.

»Ej, minili so tisti lepi časi,« sva nadaljevala razgovor, »ko je stalo pred postajo nekaj deset kočij s po dvema vrancema in tudi tistih nočnih povodov in sprehodov od »Dardanele« do »Bele ladje« ni več.

»Minil je čas sevdaha, fijakar-skih izletov na Topčider... Zdaj se vsem mudi, vsi nekam hitijo. Tisti s postaje in oni s trolejbusnih postajališč. Nas nekaj še preostalih pa se upira usodi. Čakamo...«

Spomnil sem se nedavno prebranega članka v beograjskem večernem listu o Dunaju in njegovih zadnjih kočijah...

Hrenovke izpodiravje burek

Niso samo avtomobili izrinili kočijažev. To je še nekako razumljiv pohod tehnike. V Beogradu pa so celo hrenovke izrinile burek — po zaslugi kmetijskega kombinata »Beograd«.

V mestu lahko danes na vsa kila nekaj deset metrov naletje

na majhne kioske v napisom »Beograd«. V središču, pod Moskuvo, Na Slaviji, pri Narodnem gledališču, poleg Kalemegdana, tam kjer šestica iztovarja prebivalce predmestja, ki hite na delo, v velikem tšmajdanskem parku, so se pojavili kioski. V njih lahko dobite kuhane hrenovke in kranjske klobise, tople in okusne, z gorčico, po zelo solidni ceni. Cenejše so, kakor bi jih kuhali doma, v privatni režiji.

Zjutraj in pod večer so pred temi kioski prava vrsta, kakor na primer za filmsko premiero ali kavbojski film. Tu so matere otrok in mladi pari iz parka, ljudje, ki se jim laud-i v gledališče ali kino, študenti, ki pridejo tako do cenene večerje.

Dva aluminijasta »Pretis« lonca ne prenehata žuboreti, šče roke mladega dekleta v beli ali modri halji in enaki ruti pa spretno zavijajo hrenovke ali »kranjske« v čist, bel papir.

Medtem ko sem čakal, da bo kuhana nova količina hrenovk, sem vprašal mlado prodajalko: »Kako vam gre?«

»Kar sami pogledjte, saj se glave ne morem dvigniti. Zad-

nji enkrat sem računala: prodala sem jih več kakor 600. Pri-bližno tako pa je vsak dan. Zjutraj, ko ljudje hitijo na delo, jim je par hrenovk dober, tope, in cenen obrok.«

Ljudje so postali nestrpni. Mudio se jim je. Razgovor sva morala prekiniti.

Ko sem odhajal sem pomislil: tudi to je standard.

Gostoljubni Beograd

Se do nedavnega je pomenilo obiskovalcu Beograda prenočišče gordijski voz. Ni bilo malo takih, ki so morali prvo polovico noči presedeti v kavarni, drugo pa v nekem nočnem lokalu, ker niso našli prenočišča.

Tega danes ni več.

Da je tako, se lahko prepričate, če odprete Radio Beograd ob pol petih, ko oddaja reklame.

Nekaj beograjskih hotelov ponuja obiskovalcem svoje usluge in to — po znanih cenah.

»To kašo nam je skuhal »Metropol«, mi je zapol jezno dejal eden izmed vodečih ljudi sijajnega hotela »Majestica«. Včeraj so nas prosjajili za do-be, danes jih imamo na pretek. Celo narodno glasbo smo mo-

rall uvesti, da bi obdržali to ste,« je vzdihnil.

»Majesticovo« usodo delijo tudi mnogi drugi. Ne bom jih našteval. »Metropol« je razbil gostinski monopol. Ni več naprej zagotovljenega dohodka. Potrošniki iščejo kakovostno uslugo, s čimer se gostinstvo pač ni moglo vedno pohvaliti, naključ gostoljubnosti in prostodušnosti našega glavnega mesta.

Da bo starega čim manj

V Beogradu izginja marsikaj. Za čemer Beograščani ne žalujejo. Vsak konec in začetek leta prineseta mešanom nekaj novega, kar jih razveseli. Lani so dobili nekaj novih trgovin, trgov in ulic, štiri tisoč novih stanovanj, nekaj šol. Tako bo tudi letos.

Seveda pa je še marsikaj, čega kar življenje še vedno greni. Manj prekinitev električnega toka, več prometnih vozil, več cenejšega in dostopnega razvedrila, nekaj novih restavracij — vse to si Beograščani zelo iz srca žele. Seveda se bodo te njihove želje v nekaj prihodnjih letih uresničile, kakor so se uresničile stanovanja, vozila, šole, kioski s hrenovkami, udobni avto-takšiji, kar vse so dobili v nekaj zadnjih letih.

In kakor je danes prostor pogled s Trga Marka in Engelsa in široke ploščadi pred Ljudsko skupščino, tako so tudi perspektive Beograščanov široke, saj je pregraj zanje »sak dan manj

Ivan Stojiljković

čepav bi bili za napredek rod-nih krajev nujno potrebni.

Vsi otroci brez izjeme so vključeni v aktivno delo pionirske organizacije. Obstajajo najrazličnejši klubi, v katerih se udeležujejo vsako po svojih sposobnostih. Vsaka skupina ima svojo samopravo, kar nava-ja otroke na samostojnost. Ko se bodo pozneje vključili v reš-no družbeno življenje, jim to ne bo tuje in pretežno, ker se bodo dobro pripravili nani že v šoli, kjer niso več samo pasivni poslušalci, ampak tudi aktivni sodelavci in upravljalci.

Tovariš Vlagović mi je našteval skupine: klub mladih teh-nikov, kulturno-umetniško društvo, pionirsko vseučilišče, sek-cija društva »Partizani«, klub prijateljev lepe knjige, geografski, materiolški, glasbeni in drugi krožki. Šolska zadruga in še in še. Nemogoče je, da bi v tem sestavku opisal uspehe vsake izmed teh skupin, zato se bom omejil samo na delo šolske zadruge.

»Vzeli smo zemljo v zakup,« je besedoval upravitelj, »in začeli z naprednim kmetovanjem. K temu nas je pripravil«, spoznanje, da živimo pač sredi zaostalega kmetijstva, ki smo mu dolžni pomagati k napredku. Šolo obiskuje pretežno kmetka mladina, ki bo morala biti, ko doraste, glavni nosilec borbe za naprednejše kmetijstvo...«

»Lani smo se bavili s perutni-narstvom. Zredili smo nad 1800 piščancev za pitanje. zadruge pa so jih zaradi dobre kakovo-rosti kupile za razpold. Moram reči, da se nam je vzreja piščancev izplačala. Čeprav je imela marsikatera kmetijska zadruga s perutinarstvom — to seveda ni za časopis — izgu-bo...«

»S čim se boste ukvarjali le-tos?« sem ga vprašal.

»V sodelovanju s kmetijsko postajo v Pregradi delamo poskuse z italijansko pšenico na 64 parcelah. Preizkušamo ne samo razne sorte pšenice, ampak tudi različna umetna gnojila, njihovo dozirnanje, čas uporabe in podobno. Približno hektar zemlje smo zasačili s hibridno kokuzo...«

»Ali obdelujete z roko?« sem bli radoveden, a sem kol spoznal, da sem ga polomil.

»To pa ne,« me je zavrnil. »kajti na ta način ne bi mogli prikazati prednosti modernega kmetijstva...«

Kumrovčani so bili v začetku nezapljivl, toda z doseže-nimi uspehi se je šolska zadruga počasi uveljavila tudi v očeh najbolj zaostalih kmetov. Najbolj so seve presenečeni tisti kmetje, od katerih je vzela zadru-ga za zakup zemljo, na kateri pridelata petkrat več kakor oni prej. Takih presenečenj pa bo v prihodnosti vedno več in ravno to je tisto, kar bo postopoma utrla pot napredku tudi v zaostalih zagorskih vaseh.

Ko so bili zastopniki mladih zadrugnikov iz Hrvatske na obisku pri tovarišu Titu, se je zanimal tudi za delo naše šolske zadruge,« se je v upravitelj-jevih očeh zaskrila iskrica ponosa.

Prosil sem Vlagovića, da bi mi razkazal šolske prostore in rade volje mi je ustregel. Drug za drugim so se vrstili kabineti in delavnice, nato telovadnica, za njo čitalnica, potem kuhinja in tako naprej. Tudi, če mi upravitelj ne bi bil prei povedal, da pouk že ustreza zahtevam nove reformirane šole, bi bli to zasluhl ob razgledovanju raznih učnih pripomočkov kumrovske sodobne šole. Tu pouk res ne more biti verbalen, saj skoraj ni učnega predmeta, ki ga ne bi mogli ponazoriti z eksperimentiranjem v kemitnem in fizikalnem kabinetu, z orodjem in delavnica, s pomočjo diaprojektorja in episkopa, z ogledovanjem nagačenih živali in slik v biološkem kabinetu in na najrazličnejše druge načine.

»Rezultati takega pouka so že vidni,« je menil Vlagović. »Absolventi naše šole dosegaajo na srednjih strokovnih šolah boljši uspehe kot učenci iz drugih šol, kjer je pouk še vedno verbalen...«

V tem sva prispela v kuhinjo, v kateri so pravkar pripravljali izdatno malico. Kuharica mi je pripovedovala, da dobivajo vsi učenci malico, za katero plačajo samo 40 dinarjev mesečno. Ko silo pa dobijo samo tisti otroci, ki ostanejo v šoli zaradi udeleževanja v krožkih osem ur. Sprva so hodili otroci iz Kumrovcu, kadar so popoldne delali v krožkih domov na kosilo, sedaj pa tudi oni ostanejo v šoli pri obedu. Stariši prispe-vajo razna živila, ostalo da do-bi šola od Rdečega križa.

V Kumrovcu je zrasla nova šola, ki vzgaia za novo življe-nje. Prav je, da so dobili tako šolo ravno prebivalci zaostalih zagorskih vasi, ki so bili v pre-teklosti za marsikaj hrvatskimi.

F. Setine

Ko se je Tuffy Webb tisto jutro zbudil, je najprej zagledal svoj slammnik na pletenem stolu poleg postelje. Njegov pisani svileni trak je bil v soncu videti bleščeč ko trgovinske izlozbe v dne, ko pride v mesto cirkus. Stegnil je roko in otipal hrapavo krono in krajec, prsti so mu zdrsnili po trdi, rjavji slami. V takemle slammniku se nikomur ne bo umikal s pločnika. Samo tak klobuk je še potreboval, pa izpulil vragu rep.

»Če to nekaterim ne bo dalo po nosu,« je rekel Tuffy, odvrgele odoje in skočil iz postelje. »Kar škililj bodo!« Pazljivo si ga je poveznil na glavo in stopil k stenskem ogledalu. Zdaj, na nedeljo jutraj, je bil videti slammnik še dosti bolj imeniten, kot je bil v soboto zvečer, ko ga je Tuffy pomeril v trgovini.

»Ko bo Nancy zagledala ta pokrov, se bo ubila, tako bo pritekla,« je rekel Tuffy, stopil za korak nazaj, si pomaknil klobuk malce na stran in si prijazno pomahal.

Nekajkrat se je sprehodil pred ogledalom, sproščen in lahkoten v široki dokolenski spalni srajci; včasih je moral pri tem zaviti oči, da se je videl tudi takrat, ko je bil že mimo. V takem slammniku ti pride korajža kar sama od sebe.

»Vsa dekleta bi zdrvela za menoj, ko bi jih le hotel,« je rekel samemu sebi.

Tuffy se je jadrno oblekel in zakuril v štedilniku. Slammnik si je potisnil na glavo, da mu ne bi zdrknil na tla, vtem ko, si bo kuhal zajtrk. V kuhinji mu je šla

SVATOVANJE

po glavi ves čas ena sama misel. Zdaj mu ne bo treba več stati ob strani, ne, če ga Nancy le vidi v novem slammniku. Na smrt jo bo zamikalo, da bi se brž poročila z njim, samo da ji pride k hiši s temle slammnikom; na uho si ga bo pomaknil, da mu bo čepel gori ko petelinji greben, ki je vedno videti, kakor da misli odpasti, pa nikdar ne odpade.

Po zajtrku je moral Tuffy gnati krave na pašnik onstran potoka, ker je bil že skrajni čas, da spremenijo pašo, in johnsonska trava tamle preko je bila ravno pravašna zanje.

Odpravil se je s slammnikom na glavi, a je kmalu stvar premislil in naposled odločil, da je bolje, če ga pusti doma. Zgodi

se, da ti telce zbežlja v grmovje in njemu. Tuffyju, ne bi bilo ravno všeč, če bi mu novi slammnik padel v robidovje in v blato, in nazadnje bi ga krave še poteptale. Če se prav spominja, je nekoč celo videl, kako je neka kravašča žvečila slammnik in ga celo požrla.

Stekel je v hišo in obesil klobuk na stol poleg postelje.

Okoli enajstih se je Tuffy vrnil s pašnika. Pri priči se je preoblekel, si nadel suknjič in pokrtil slammnik, nato pa je moral skoraj celo uro še čakati, preden je mogel zdoma, zakaj k Millerjevim ne bi rad vdrl sredi kosila; kateri izmed fantov bi potem gotovo rekel, da je prišel samo zaradi tega, da bi mu dali jesti.

Stopil je na verando in se za nekaj časa naslonil na ograjo. Sonce je peklo skoraj navpično nad glavo, niti enega oblaka ni bilo na obzorju. Boljšega dne si ne bi mogel izbrati, da se oglasi v novem slammniku pri Millerjevi Nancy. Na vsem širnem nebu ni bilo niti za kapljico dežja.

Imenitna priložnost, da spregovorim Nancy o poroki,« je rekel, jo mahnil na dvorišče in obkrožil najprej kitajsko jagodo, nato pa vrbo žalujko. »Nič drugega bi mi ne bilo treba, kot da jo vprašam, in že zdaj vem, kaj bo rekla. Prav tako jo ima kot mene, in ona to presneto dobro ve. Brez pomena je, da bi se kaj sprenevedala.«

Tuffy se je naslonil k vrbi in z nohtom zabobnal po skorji.

»Če grem naravnost k njej, in ji rečem: Nancy, kaj, ko bi se midva zvezala, bo ona rekla: Kdaj pa, Tuffy? In rekel bom: Čim prej, tem bolje. Ona pa bo rekla: Nič lepšega si ne želim. S tem bo konec besedi, vse bo domeničeno in v redu. Samo duhovna še dobim, da naju poroči, in potem bova z Nancy združena za življenje in smrt. Vse skupaj tako ali tako ne bo dolgo trajalo, morda niti ne dlje kot do jutri opoldne. Jutri enkrat se bo zagotovo začelo. Zame nič prežgodaj, in vem, da tudi za Nancy ne.«

Tuffy je šel sest na skladišnico drv.

»Tjale k staremu Berryju Millerju stopim, naravnost na verando jo mahnem, kjer vsi sedijo, in prav nič se ne bom motvil. Berry bo najbrž hotel vedeti, po kaj sem prišel, takole nadičkan v suknjiču in novem slammniku, in ne bo mu treba dolgo čakati, da mu povem. Ja, bom rekel, veš, Berry prišel sem po Nancy. Kaj praviš k temu? Midva se bova kar vzela. Ne dam se mu zastrašiti pa naj reče, kar hoče. Najbrž bo hotel od kraja kaj ugovarjati, ampak zame je ni ovire, ki bi me mogla ustaviti, da se ne bi poročil z Nancy. Eh, kar k njej na verando stopim, jo objamem in tem Millerjevimi pokažem, da mislim zares in ne za morebiti.«

Tuffy je pobral poleno in začel z nohti krpiti trske z njega. Droboce si je zlagal k nogam v kupček.

»Če pa se bo stari hotel kaj peteliniti, se kratko in malo sklonim k njej in jo pred vsemi poljubim, potem pa jo odpe-ljem, ne da bi komu rekel mu. To ga bo izuči, Berryja, zakaj če se kaj namenim, je ni stvari na svetu, ki bi me zadržala. Ti Millerji me že ne bodo ustražovali.«

Vstal je in stopil k avtu. Saj se prav-zaprav še ni mislil odpeljati, ker je bilo še za kake pol ure prežgodaj, ali dlje ni več strpel. Voziti bo moral deset, petnajst milj na uro, morda še malo postati ob po-toku in tam malo počakati, toda preveč se mu je hotelo, da bi bil že na poti k Nan-cy, da bi se mogel še količkaj vrteti doma. Vzgal je motor in odpeljal, novi slammnik si

je močno potisnil na glavo, da bi mu ga ne odneslo.

Ob pol enih je Tuffy pripeljal do Millerja in v senci ustavlil voz. Prišel ni niti za minuto prežgodaj, zakaj družina je ravnokar vstala od mize in prišla na verando. Vročina je bila čedalje hujša in Tuffy je posedel v avtu, da bi se malo shladil, preden gre k Millerjevim.

Prej ko se je sploh ozrl na verando, je potegnil iz žepa robec in si obrisal pot, ki mu je curel po licih in po tilniku. Nato je snel še slammnik in do suhega zdrgnil no-tranjo obrobo.

Stari Berry Miller mu je pomahal z verande. Eden izmed fantov, ki so se va-ljali na podu, je vstal na komolce, da bi videl, kaj počne Tuffy.

Tuffy je vstal in se togo zravnal od-pravil k hiši. Bilo mu je grozansko ne-udobno, in če je pomislil, po kaj je prišel, mu je rdečica zalivala obraz. Millerji so znali tako čudno zijati vanj, da včasih res ni vedel, kaj dela.

Eden fantov mu je pomahal z roko, de-kleti pa sta še zahihitali. Berryjeva žena se je v gugalku nesla sem in tja, ne da bi rekla besedico. Lubeničino seme se ji je bilo prišlo na brado in se prisušilo. Tuffy se je čutil, kako da ji nihče ne reče, naj si ga obriše.

»Presneto vroč dan danes,« je rekel in spet zardel, ko je z očmi šinil po verandi in ugledal obe dekleti.

ERSKINE CALDWELL

Njuni beli obleki sta bili tako močno poškrobljeni, da je bilo videti, kakor da imata vsite koščene palčice.

»Bogme da,« je rekel Berry. »Pa ne da bi se pritoževal. Vročina je zdaj potrebna.« Fanta na onem koncu verande sta vstala.

»Zakaj si se pa tako napravil, Tuffy,« ga je vprašal Henry. »Kam greš, ali kaj?« Tuffy je pobesil oči in vrtal s konico čevlja v dvoriščni pesk. Najstarejša, Nan-cy, se je spet zahihitala.

Tuffy je naglo dvignil oči, v upanju, da si jo bo lahko dobro ogledal.

Berryjeva žena se je pozibavala v gu-galku in z dolgočasno gledala Tuffyja. Tisto lubeničino seme na njeni bradi se je bilo zares prisušilo in se do dobrega pri-jelo. Pogledal jo je in srečala sta se z očmi. Kadar koli ga je pogledala, je imel Tuffy vedno občutek, ko da gleda na neki predmet tik za njim. Odkar jo je poznal, se ene besede ni spregovorila z njim.

Nancy si je pogladila rob poškrobljene bele obleke in si ga potisnila čez kolena. Vendar je Tuffy še zmerom lahko videl, do kod ji segajo nogavice. Nancyjina se-stra je z očmi oškrbnila Tuffyja in se po tihem zasmejala.

»Eh, samo pogledat sem prišel k vam,« je naposled rekel Tuffy. »Nisem imel kaj drugega početi.«

Tuffy je pogledal, kaj dela Nancy, ven-dar njenega obraza sploh videl ni, ko so se mu oči ustavile na njenih nogah, na črno-belem odtisu podvez. Spet je potisnila poškrobljeni rob čez kolena, ko pa se je naslonila nazaj, se je znova dvignil, in nje-ne noge so bile nad nogavicami prav tako izzivalne kot poprej.

»Kaj ne greš gor?« je vprašal Berry.

»Zakaj pa ne,« je rekel Tuffy. »Malo sem se popeljal naokoli, pa sem si rekel, pogledam še k vam, kako in kaj.«

»Precej dolgo je že tega, kar sem te zadnjič videl tako lepo oblečenega,« je re-

kel Berry. »Če se prav spominjam, je bilo to pri tistem krstu pred mesecem dni. Nisi bil tudi takrat tako lepo napravljen, Tuffy?«

Nancy se je zasmejala in skrila obraz za sestrino ramo. Tuffy pa je spet zardel. »Ja, pa slammnika takrat še nisem imel,« je rekel Tuffy.

»To pa ne,« je rekel Berry, »prav res. Tako naravno ti sedi na glavi, da sem že kar pozabil, da je nov. Suknjič si pa imel takrat, mar ne?«

Tuffy je pokimal in s čevljevo konico kopal po pesku.

»Kaj pa, če bi jo midva skupaj mahni-la,« je rekel Henry in mu pomežiknil. »Tam za Hardpanom je ob nedeljah popoldne na kupe punc.«

Tuffy se je ozrl na Nancy. Na njenem obrazu je bilo nekaj, kar ga je spravljalo v zadrego. Njene spreminjaste podveze so mu meglele oči, ko se je rahlo gugala v stolu. Moral je umakniti pogled.

»Zdajle ne morem,« je rekel Tuffy in zardel ko kuhan rak.

Obe dekleti sta začeli šepetati med se-boj. Vsake toliko časa se je Nancy ozrla na Tuffyja, potem pa je hitro izmakni-la oči.

Tuffy je snel slammnik in se jel z njim pahljati.

Potem je znova pogledal Nancy in vi-deti je bilo, kakor da ga razganja, tako rad bi nekaj zinil. Tako obupano je zrl va-njo, da se je stegnila, si zapognila poškrob-ljeni rob in ga pridržala z roko. Nič dru-gega ni mogel, kot da je požrl slino, in pustil, da ga je polila rdečica. Cutil je, kako se mu je pod težkim suknjičem delala kurja koža, kadarkoli ga je pogledala Nan-cy. Clyde se je zrinil na rob verande. Sedel je, zabingljal z nogami čezenj in se zastr-mel v Tuffyja.

Tuffyju je postajalo bolj in bolj ne-prijetno. Že pol ure je stal na vročem pe-sku in enkrat se je ulovil, ko se je zama-jal na nogah.

»Ta tvoj novi slammnik mi je prekle-mano všeč. Posebno še tisti pisani trak,« je rekel Berry.

Tuffy se je obupano ozrl na Nancy, po-tem pa je s pogledom ošvignil druge. Vsi razen Nancy so buljili naravnost vanj. Nancy je sklonila glavo, ko sta se ujela z očmi.

Henry je šel k Tuffyju in vzel nekaj iz žepa. Začel je vleči, da se je napelo kot elastika. Ko se je pred Tuffyjem ustavil, je Tuffy pogledal, s čim se Henry igra. V roki je imel deklško podvezo, ovito v rožnato svilo in v pentljo jo je vezal vanjo vsit rdeč rožni popek. Tuffy je poskočil, ko da si ga zbedel s šivanko.

Tuffy se je začel ritensko umikati. Z naglimi, kratkimi koraki se je umikal pro-ti svojemu avtu.

»Menda ja že ne greš,« je rekel Berry. »Saj še ni minulo tega, kar si prišel!«

Tuffy je obstal. Henry je bil stopal z njim v korak in plenkal s podvezo. En ko-nec je prislilnil Tuffyju na laketi, nategnil za čevlji, dva, in izpustil. Tuffy je planil, ko ga je zadel elastika.

»Kam greš, Tuffy,« ga je vprašal Henry. Tuffy je pogledal k Nancy na verando. Sedela je zravnana v stolu, rahlo se je na-gibala naprej in gugati se je bila nehaja. Blesk njenega poškrobljenega krila se je zravnaval in Tuffy je bil vesel, da ima rumene podveze.

Znova se je začel umikati. Henry je šel za njim in ga venomer frkal z elastiko, z rožnatim popkom okrašeno podvezo.

»Dajva no, Tuffy, zapeljava se tja, ka-mor sem ti rekel,« je pritiskal Henry. »Kakor nič si dobiva vsak svojo in potem si ga privoščimo, prav na vrazje, kaj praviš, Tuffy, a?«

Tuffy se je začel umikati še hitreje. Odkimaval je. Ko je prišel do drevesa, pod katerim je stal njegov avto, se je bliskoma obrnil in se vrغل na prednji sedež. Nancy je stekla v hišo. Vso pot po verandi je bilo silšati njen jok.

Ko je Tuffy pagnal avto, je Berry vstal in stopil na dvorišče. Gledal je Tuffyjev avto, kako je izginjal za gričem, in si pri-zadeval, da bi preslišal Henryjeve kletvi-ce. »Nič mi ni všeč, da nekdo tako buhne od hiše,« je rekel Berry. »Prisegel bi, da je prišel Tuffy sem z nekim posebnim na-menom.« Stal je tako, da je hiši obračal hrbet, Clyde pa je šel čez polje, da bi pri-nesel še nekaj lubenic in jih dal hladit v vodnjak.

DRAGA METKA!

16. novembra 1957

Vsebinsa Tvojega pisma me je zelo presenetila. Ti do zdaj pri ment še nisi iskala tolažbe. Zdaj pa tako malodušje in obup! Sprijazni se s tem, draga moja, da življenje ni veselica. Toda če ti veselica, s tem še ni rečeno, da je samo pogreb. Zavedaj se, da moramo često bresti skozi črtno. Vendar pa ne pozabi, da za temo zmeraj pride sonce. Na to sonce moramo misliti tudi tedaj, ko smo v megli.

Metka, pred kratkim sem neke prebral tri načela, ki pomagajo živeti. Zdi se mi, da so kot nalašč tudi zate v Tvojih težavah, o katerih govoriš. Prvo načelo pravi: Sprejmi stvarnost. To pomeni, da se je treba sprijazniti z vsem neizbežnim, kar smo in kar nas obdaja: s telesno postavo, z močmi, z delom. V okviru tega, kar nas obdaja, moramo iskati potešitev in veselje, ne pa v deželi sanj onstran okvira. Ne želimo si tistega, česar ni! — Drugo načelo: Nosi le današnji dan. To se pravi, pusti do sebe le skrbem današnjega dne. Ne gnjavi se za včerajšnji in jutrišnji dan, zakaj včerajšnji je minil, jutrišnji bo pa sam dosti hudi. — Najvažnejše pa je tretje načelo: Prerasti sama mega sebe. To pomeni, ne živeti zase. Ne biti potlačen za-radi svojih skrbi, ampak biti ne-srečen le zaradi težav svojega bližnjega, in biti vesel tistega, kar storimo za druge, ne glede na to, kaj žrtvujemo za to. To se pravi, sploh ne misliti nase. — Kdor se pozneje tako visoko, da usvoji to tretje načelo, ta bo ži-vel bogato.

Metka, kar težko verjamem, da gleda nekdo iz naše nekdanje vesele družine tako črno in ta-ko — to napišem zato, ker Te tako zelo cenim — nevedno na življenje. To me je zelo presene-tilo, vendar pa me je še desetkrat bolj osupnilo tisto, kar pišeš o najboljšem tolažniku, ki ga dobi-vaš pri točilni mizi. Metka, ne tako! Ne pij, Metka! Takrat, ko človeka najbolj prime, da bi se zamotil s kakim nevrečnim tola-žilom, takrat je treba stisniti pesti in zobe. Prvič bo šlo težko, dru-gič že malo lažje, navsezadnje pa človek zmaga!

Torej, Metka, vzemi se v ro-ke! Vidi, da Ti teh stvari ne go-vorim zviška. Govorim kot člo-vek človeku, govorim Ti to, ker Ti hočem dobro.

Zelim Ti veselejših dni in Te lepo pozdravljam.

URBAN.

Pripis: Bil sem tako kratek, ker se mi muči. Urban.

Zganil je list, ga zmašil v omotnico in zapečatil. Oblekel je suknjo in ko je vtaknil pismo v žep, je zlovoljno pomislil, da bo moral plačati za znamko petnajst dinarjev. Potem se je zazrl za hip skozi okno v megleno nebo nad strehami. Pozabil je na znamko in na pismo.

— Prekleta življenje, prekleta praznina, — je rekel. To je bil govoril, gledaje megleno nebo nad strehami, tudi, preden je hišnik prinesel Metkino pismo.

— Le za kaj, — je rekel med vrati. Zakoračil je po temačnem hodniku.

— Je res samo ta vrag življenje? — je dejal. — Ko bi vsaj... Spotaknil se je ob štrleči opeki in rekel:

— Bom se pa izkopal iz te smrdljive luknje!

— Garsonjero v novem bloku bom dobil jaz, — je mislil srdito na stopnišču, — pa če si polomi Verovšek vse zobe. Ne bo je dobil on, jaz jo bom dobil!

Po stopnišču se je vzpenjala lepa sosedka. Srečala sta se pri dvo-riščnem oknu.

— Dober dan, — je rekel in zardel. Ko je bila ona že mimo, se je prijel za dolgi grbasti nos. Zamahnil je z roko, se nakremžil in se spet prijel za nos.

Ko je bežljal po ulici, je zagledal na pločniku na drugi strani ceste nadzornikova rdeča ušesa.

— Če se bom čez štirinajst dni zmazal pred njim, bom pa dober, — si je dejal. Prečkal je cesto in na drugi strani rekel še bolj zmrknjeno:

— Ne. Težko se bom zmazal.

Napravil je še nekaj korakov, potem je odrinil vrata bifeja.

— Žganje, — je rekel pri točilni mizi.

— Prosim, — je dejala natakarica in segla po kozarčku.

— Ne malo žganje, — je rekel. — Dva decil.

Miklavž Gorbič

Spored prihodnjem tednu

Stvarna last vseh delovnih ljudi

POROCILA OB NEDELJAH IN PRAZNIKI

- 6.05 Poročila in vremenska napoved,
7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda,
13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila,
15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila,
19.30 Radijski dnevnik,
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan,
23.00 Poročila in pregled tiska,
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

POROCILA OB DELAVNIKI:

- 5.05 Poročila in vremenska napoved,
6.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila,
7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar,
8.00 Poročila,
10.00 Napoved časa in poročila,
13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila,
15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila,
17.00 Napoved časa in poročila,
19.30 Radijski dnevnik,
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan,
23.00 Poročila in pregled tiska,
24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

12. JANUARJA

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Ljubljana glasba, vmes obvestila in reklame,
9.00 pisan zvočni iz Dravškega polja,
9.20 Umetne in narodne pesmi poje obrtniški KUD "Enakost" iz Kranja p. v. Viktorja Fabianja,
9.40 Z zabavnim orkestrom Werner Müllerja,
10.10 Matineja orkestra Radia Ljubljana, N. Gade: Skotska uvertura: Vitezslav Novak: Slovenska suita: Jakov Gotovac: Simfonično kolo,
11.00 Blaz Arnič: Čebele in cvetice,
11.05 Radijska šola za srednje stopnje: Velika bitka za Dražgoše,
11.35 Klavirski in violinski skladbe: Zoltana Kodalyja,
12.00 Poje Ivo Robić,
12.15 Kmetijski nasveti - Ela Kovacic: Kako je s kolonijami,
12.25 Domače poskočnice: Antona Bukovnika,
12.45 Duet Danica Filipič in Greta Ložar s spremljavo Avgusta Stankeja,
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila,
13.30 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. J. Hanca,
13.45 Matinejski zabavni ansambli v ritmu,
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Peter in volk,
14.15 Priljubljene glasbe, vmes obvestila in reklame,
14.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
14.50 Listi iz domače književnosti: Prežihov Voranc: Generalna vaja v milnu,
16.00 V svetlu opernih melodij,
17.10 Povezka tega tedna,
17.15 Srečno vožnjo! (Sofsterjem na poti),
18.00 Radijska univerza - Viktor Konjar: Naša tekstilna industrija - II.,
18.15 Nastopna moški oktet JLA iz Beograda,
18.30 Sportni tehnik,
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
19.30 Radijski dnevnik,
20.00 Odrisi sprejemniki (zabavna glasba),
20.45 Kulturna tribuna,
21.00-22.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

14. JANUARJA

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

13. JANUARJA

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

- simfonična suita.
13.55 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška,
14.15 Turistična oddaja,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
14.45 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.15 Na platnu smo videli.
16.00 Vsakomur nekaj iz arhiva zabavne glasbe,
17.10 Od barok do impresionizma (Spored orkestralnih in solističnih skladb Bacha, Haydna, Mozarta in Debussyja),
18.00 Cetrtkovski koncerti,
18.15 Povezke v izvedbi jugoslovanskih pevcev,
18.45 Radijska univerza - Jože Belin: Ultrazvok,
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
19.30 Radijski dnevnik,
20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napovedi,
20.50 Ernest Rostropovič: Mir 1919.,
21.35 Joh. Brahms: Ljubzenske pesmi op. 52 (Planistički Elai Heckman in Beryl Lee Neff ter Roger Wagner s svojim orkestrom),
22.15 Po svetu jazz,
23.10-24.00 Nočni koncert - Janez Matičič: Suita za godala: Ljubljanski Marja Skerjanc: Koncert za harfo s komornim orkestrom: Matja Brevinar: Belokranjska rapsodija.

LOKALNI PROGRAM

- 14.00 Od arile do arile,
14.45-15.00 Ljubljanska kronika in obvestila.

LOKALNI PROGRAM

- 18.00 Družinski pogovori,
18.10 Iz knjižne predljudje (Ciklus klavirskih preludijev) - Fran. Martin,
18.45 Domače aktualnosti,
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
19.30 Radijski dnevnik,
20.00 Zborovske skladbe P. I. Čajkovskega (Poje Komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberneta),
20.30 Radijska igra - Richard Hughes: Rekvjem: Dylan Thomas: Vrnitev - V glavnih vlogah: Duša Počkajeva, Bert Sotlar, Janez Cesar in Saša Miklavc: Režija: Maša Slavčeva,
21.24 Iz novejših simfoničnih glasb,
22.15 V plesnem ritmu,
23.10-24.00 Nočni komorni koncert.

LOKALNI PROGRAM

- 14.00 Zabavni zvoki,
14.45-15.00 Ljubljanska kronika in obvestila.

LOKALNI PROGRAM

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Jutranje glasbeno potopovanje,
9.00 Jozikovni pogovori (ponovitev),
9.15 Zabavna glasba, vmes obvestila,
9.40 Sedem minut za novo pesmico - J. Bitenc: Metka in balica,
9.47 Kolček za mlade ljubitelje glasbe (Pavel Sivic izvaja skladbe Pavla Kalana),
10.10 Pihalna glasba Ljudske milice p. v. Rudolfa Starica,
10.30 Priljubljene glasbe, vmes obvestila in reklame,
10.50 Listi iz domače književnosti: Prežihov Voranc: Generalna vaja v milnu,
16.00 V svetlu opernih melodij,
17.10 Povezka tega tedna,
17.15 Srečno vožnjo! (Sofsterjem na poti),
18.00 Radijska univerza - Viktor Konjar: Naša tekstilna industrija - II.,
18.15 Nastopna moški oktet JLA iz Beograda,
18.30 Sportni tehnik,
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
19.30 Radijski dnevnik,
20.00 Odrisi sprejemniki (zabavna glasba),
20.45 Kulturna tribuna,
21.00-22.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

13. JANUARJA

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

17. JANUARJA

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

- 17.25 Gioacchino Rossini-Ottorino Respighi: Fantastična prodajalna, baletna suita,
18.00 Jezikovni pogovori,
18.15 Povezke se vrstijo,
18.45 Okno v svet: Alanistiški pakt,
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
19.30 Radijski dnevnik,
20.00 Spoznavajmo svet in domovino (prenos javne mladinske oddaje iz velikega studia RTV Ljubljana),
21.00 Zvočni za prijeten konec tedna,
22.15 Oddaja za naše izselence,
23.10-24.00 Zaplešite z nami.

LOKALNI PROGRAM

- 14.00 Aleksander Skrjabin: Tretja simfonična "Božanski poem",
14.45-15.00 Ljubljanska kronika in obvestila.

LOKALNI PROGRAM

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Jutranji spored solistične glasbe,
8.30 Nedeljska revija zabavne glasbe na valu 32.1 (ponovitev oddaje z dne 1. I. 1959.),
9.40 Sedem minut za novo pesmico - J. Kuhar: Ura,
9.47 Pozdravi za mlade risarje,
10.10 Domače orkestralne glasbe - Jurij Gregorčič: Simfonietta: Slavko Mihelič: Fantazija za klavir in godalni orkester: Blaz Arnič: Povodni mož, baletna slika,
11.00 Za dom in žene,
11.10 Poje Zlatko Dizdarevič,
11.25 Z orkestrom Stanley Black,
11.40 Izbor melodij iz "Kostane",
12.00 Radijska šola za mlade ljubitelje glasbe (Pavel Sivic izvaja skladbe Pavla Kalana),
12.25 Nastopna Otket bratov Pirnat,
12.40 Izbor veliki zabavni orkestri,
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila,
13.30 Slovenske narodne poje Ileana Bratuš spremlja Avgust Stanko,
13.45 Parada orgle,
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Novice iz zimskega gozda,
14.35 Poje tenorist Mario del Monaco,
15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Iz svetovne književnosti: Meinard Inglin: Začarani hrib,
16.00 Petkovsko glasbeno popoldne,
17.10 Kolček za mlade ljubitelje glasbe (Pavel Sivic izvaja skladbe Pavla Kalana),
17.25 Listamo po našem zabavnem albumu,
18.00 Radijski leksikon,
18.10 Umetne narodne pesmi poje komorni zbor France Prešernov p. v. Petra Liparja,
18.30 Iz naših kolektivov,
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
19.30 Radijski dnevnik,
20.00 Petnajst minut z zabavnim orkestrom Alfred Scholz,
20.15 Tedenski znanje - politični pregled,
20.30 Mojstrovski koncerti literature, 12. oddaja - Max Bruch: Koncert za violino in orkester št. 1 g-molu (Sofsterjem na poti),
21.00 Godala v ritmu (Igra Monja Lita s svojim orkestrom),
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih,
22.15 Dve sonati Sergeja Prokofjeva,
23.10 Moderni ritmi,
23.30-24.00 Od popevke do popevke.

LOKALNI PROGRAM

- 14.00 V plesnem ritmu,
14.30 Štirje fantje igrajo,
14.45-15.00 Ljubljanska kronika.

LOKALNI PROGRAM

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

LOKALNI PROGRAM

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

17. JANUARJA

- 5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored),
6.30-6.40 Reklame in obvestila
6.40-6.45 Naš jedilnik,
8.05 Narodne in domače viže v pisanem zaporedju,
8.30 Havaiski zvoki,
8.40 Potopisi in spomini - Iz Montgomerijevih spominov II. Zakaj niso Nemci premagali že v jeseni 1944.,
9.00 Iz opernega sveta,
10.10 Melodije od tu in od tam,
10.45 Za dom in žene,
11.00 Drobne skladbe velikih mojstrov,
11.30 Oddaja za otroke - a) Manica Komarova pripoveduje: b) Otoci pojo,
12.00 Poslušajte tamburisti orkester p. v. Matka Siliakovića,
12.15 Kmečka univerza - Jože Novinec: Uspehi in izkušnje sodelovanja v kmetijski proizvodnji,
12.25 Edward Mac Dowell: Indijanska suita,
12.35 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
12.50 Dvospetev iz oper G. Puccinija,
14.00 Klavir v ritmu,
14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike,
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo,
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame,
15.40 Glasbene ljubitelje - S festivala v Aldeburgu, sodelujejo Yehudi Menuhin (violina), Aurele Nicolet (klavir), festivalni orkester pod vodstvom Benjamin Britna - W. A. Mozart: Koncert za flavto in orkester v G-duru: W. A. Mozart: Prokofijevska suita: R. Schumann: Elegija za violino in orkester: J. Haydn: Simfonija št. 6 v D-duru Jutro,
15.50 Narodni spomin - Iz Montgomerijevih spominov III.,
16.00 Koncert Slovenske filharmonije: Rondo v d-molu: Hector Berlioz: Fantastična simfonija: Gian Francesco Malipiero: Ricerari: Giuseppe Verdi: Sicilska večernica: uvertura (Ponovitev javnega koncerta z dne 29. dec. 1953. v Ljubljani),
22.40 Glasbena medigra,
23.10-24.00 Povezke za lahko noč.

Včeraj je Partizan Slovenije slavil desetletnico obstoja ob enem s enakim jubilejem partizanske organizacije v vsej državi - Spodbudno priznanje političnih in vseh telesnovzgojnih organizacij - Pomembni sklepi delovnega plenuma

LJUBLJANA, 10. jan. Pri Partizanu Narodni dom je bila opoldne slavnostna in hkrati delovna seja uprave Zveze za telesno vzgojo Partizan Slovenije. Na sestanku so člani republiške uprave poročali in razpravljali o 10-letnici Partizana Jugoslavije in hkrati Partizana Slovenije, dalje o II. zveznem zletu Partizana v Beogradu ter o nalogah partizanske organizacije po I. jugoslovanskem kongresu za telesno kulturo.

Sestanek je začel predsednik Partizana Slovenije Mitja Ribičič, ki je uvodoma pozdravil vse zbrane, še posebej pa častne goste, med njimi sekretarja GO SZDL Francu Kimovcu-Zigo, predsednika kom. za tel. kulturo pri IS LRS Milka Goršiča, predsednika SZS Leopolda Kreseta, predsednika PZS Fedorja Koširja, predsednika SZS Jožeta Klanjške-Vasjo, predsednika univerzitetne komisije za telesno vzgojo prof. dr. Stojana Prednarja, podpredsednika AZS Adolfa Arriglerja, zastopnika Partizana Jugoslavije Danoljškovo in zastopnika CK LMS Bogataja.

V nadaljevanju je tajnik Partizana Slovenije Toma Savnik podrobno poročal o 10-letnici Partizana pri nas. V tem jubilejnem poročilu je opisal vse izredne uspehe in koristne dosežke partizanske organizacije pri vzgoji mladega rodu in programsko začrtal nekatere naloge za prihodnja leta.

Po tem poročilu je v imenu SZDL čestital slovenski partizanski organizaciji za vse dosedanje koristne delo Franc Kimovcu-Ziga. V jedrnatem govoru je zlasti poudaril, da telesna vzgoja pri nas ni več samo deklarativno, marveč tudi stvarno last vsakega delovnega ljudstva, še posebej pa mladine, ki se čedalje nartneje izživlja v tej zdravni dejavnosti. Vsi dosedaj izredno razveselilji rezultati pri delu, plod načrtnega protostrojnega dela na temeljih narodnosvobodilnega boja, naj bodo še naprej meča spodbuda partizanski organizaciji pri delu v prid mlademu rodu.

V čestitki v imenu IS LRS se je predsednik komisije za telesno vzgojo Milko Goršič še posebej zahvalil številnim amaterskim delavcem za vse dosedanje koristno delo. Predsednik SZS Leopold Kreseta je dejal, da je Partizan Slovenije lahko izredno ponosen na desetletne uspehe pri delu in na vse dosežke - kljub neštetim oviram - na poti do popolne telesne vzgoje.

Čestitkam, priznanjem in zahvalam so se nato pridružili še predsednik PZS Fedor Košir, zastopnik CK LMS Bogataj, podpredsednik SZS dr. Pavlič in zastopnik Partizana Jugoslavije Dana Poljšakova. Vsem se je za pohvalno oceno zahvalil predsednik Mitja

prvem kolu na splošno šibke tekme, razen Francija, ki bo že kar takoj začel na madžarskega zastopnika Sida in Vladimirja Markovića, ki se bo sestel z bolgarskim prvakom Sladkovom. Vojislav Marković ter Urošević imata za partnerja dva Bolgari.

Pozno sinoči se je bolgarska ekipa pomerila z reprezentanco Vzhodne Nemčije, pri čemer so domači slavili le pri prijateljski zmagi, in sicer pri moških 5:2 in pri ženskih 3:0.

Na mednarodni avtomobilski dirki za Veliko nagrado Novega Zeland v Aucklandu je zmagal znan angleški dirkač Stirling Moss, ki je 150 milj (nad 241 km) dolgo progo prevozil v času 1:48:24.4. To je bil njegov najboljši čas te dirke. Drugi je bil lanjski zmagovalec Avstralec Brabham.

V Tbilisiju se je začel XXVI. svetovni prvak Botvinik in njegov prednik na šahovskem prestolu Smislov na tem turnirju ne bosta igrala. Svedska hokejska reprezentanca je na domačem ledu premagala najboljšo angleško profesionalno ekipo Wembley Lions s 3:3 (1:1, 2:0, 3:2).

Hokejska reprezentanca SZ, ki gostuje ta čas v ZDA, je prediskoničnim nastopila v Colorado Springsu in zmagala nad ekipo Colorado College 1:5 (2:2, 4:0, 5:3).

V nadaljevanju mednarodnih ženskih smučarskih tekem v Grindelwaldu je v slalomu zmagala Zahodna Nemčija. Heidi Mittermeier, druga je bila njena rojakinja Henbergerjeva pred Švicarico Waserjevo in Američanko Pitou.

Nogometna federacija Belgije je preklicala svojo prijavo za nastop na mladinskem turnirju FIFA v Bolgariji.

Rokometni Crv zvezde so v nemškem Esslingenu izgubili proti domači ekipi 1:2.

Mednarodnega prvenstva Bolgarije v namiznem tenisu se udeležujejo igralci in igralke iz Madžarske, Jugoslavije, Vzhodne Nemčije, Francije in Bolgarije.

V polfinalu mednarodnega teniskega turnirja v Perthu je 13. letni Američan Buchholz porazil rojaka Mackaya 10:8, 6:3, 6:2.

Drugo polfinalno partijo je Penik brez boja premagal Gimenu.

Na gostovanju po Južni Ameriki so nogometaši praške Dukle dosegli izgubili v San Joseju v Kostariki z domačo ekipo 0:1. Jo nato premagali s 4:0 in izgubili proti brazilskemu moštvu Banagu 0:1.</

Kako ponosno zveni beseda človek!

Ne spominjam se več, kako sem pričakal novo leto. Samo to se spominjam, da sva ostala z ženo lačna, čeprav sva plačala po 2500 din. Žena mi je ostala tudi žejna, jaz pa ne. Pil sem tudi zanj. In zato se ne spominjam, kaj je bilo naprej, niti tega ne, s kom vse sem se poljubljil. Žena prisega, da sem se obnašal kakor pujs in da ne bo šla nikoli več v tako kavarno, da bi pričakala z menoj novo leto. Pravi — vendar se tega nikakor ne morem spomniti — da sem obšel nase zelo dekolitirano žensko osebo petkrat in jo poljub-

stitala novo leto in se poljubovala s tabo.

Priznam, ob misli, da bi mogla biti tista umetnica, sem se takoj razbistril. Na hitro sem se počesal, pa tudi suknjič sem si lepo poravnal. Potem sem pripravljen na prijetno prese-

— Poslušajte, — je rekel le-

deno, — politične pridige imamo v svojem podjetju. Ne za-

tevam od vas zavesti. Če ho-

čete, dajte kakšen dinar, ka-

kor se spodobi, pa bomo šli.

V drugem žepu sem našel

dve sto dinarje. Tudi to je bil

najbrž drobiž od česa. Toda ne

spominjam se, od česa.

— Tukaj nas je pet, — je re-

kel tisti velikan in mi potlej

rekel ti, kakor da je pričakal

z mano novo leto. — Daj še

pet kovačev, pa gremo.

Dal sem in spet legel.

— Če misliš, da sem obsoje-

na, da bom trpela tvoje svi-

njarje, se hudo motiš, — mi

ni dala žena miru. — Oprosti,

tovariš, tisti časi so mimo.

Tovariš, živo, zdravo in

trezno si se vso noč poljubljil

po vrsti z vsemi ženskami.

— Ne bom več, — sem rekel

po bito. — Pijan sem bil.

— Kar želiš trezen, to pijan

delati! — je prilagodila moja

žena star pregovor. — Toda

vedi, zdaj se bom tudi jaz po-

ljuboval s slikarjem, ki stan-

uje po nami. On je pošten.

— Zagotavljam ti, da je bil

tudi on nocoj packa, — sem

zavpil. — In kako ti pride prav

on na misel?

Žena mi ni utegnla nič reči,

ker je spet zavonil zvonec.

Šel sem ven in odprl. Tam je

stal mladenič v marsovci, go-

— Za svoje dostojanstvo

skrbim že sam, — mi je pre-

sekal besedo mladenič, — tem-

več, dajte, če hočete, če pa

nočete, vam bom dal jaz dve

sto dinarjev, samo da mi ne

boste oponašali dostojanstva.

Tudi njemu sem dal dve sto

dinarjev in se potri vrnil in

posteljo. Nisem mogel več spa-

ti. Molčal sem pod pernico in

razmišljal.

— Kaj pa molčiš, revček, —

se je vžgala moja soproga. —

Ali si naposled spregledal, da si

bil sinoči največji siromak?

— Ne, — sem rekel otočno,

temveč razmišljam o ljudeh,

ki nimajo dostojanstva. Priha-

jajo mi čestitaj nove leto, da

bi jim dal napitnino.

— Če si mogel vsakršnim

»takim« kupovati cvetje, boš

menda dal tudi ubogim ljudem

kak ficek! — se je obregnila

žena.

Vstal sem, se napravil in

pristavljal kavo. Toda nisem

utegnil skuhati, ker je spet

pozvonilo. Tokrat je stal pred

vrati pismonoša. Je človek ve-

like glave in osivel, rdeč, rejen

in kulturn. Potisnil mi je

čestitko, na kateri je pisalo:

»Srečno novo leto vam želi vaš

uslužni pismonoša Cvetko!«

— Mar tudi vi, tovariš?

— sem rekel. — Ste star usluž-

benec in lahko bi pazili na do-

stojanstvo. Napitnina ponižuje

Vodoravno: 1. kraj z znanim
kiancem na cesti Ljubljana —
Celje; 7. drva za kurjavo; 13.
židovsko žensko ime; 14. sodob-

ni francoski pisatelj detektiv-

skih zgodb (George); 15. portu-

galsko otočje v Atlantskem oce-

anu; 16. oblika samostalnika pri

pregibanju; 17. kratica države

ZDA Virginije; 18. grška črka

(tudi ime jedi); 19. francoski pi-

satelj (»Brez doma«); 20. oslov

glas; 21. latinsko: umetnost; 22.

kup nametnega snega; 23. vr-

sta, slog, način (v umetnosti);

24. človek, ki vidi v mraku bo-

lje kot podnevi; 26. prebivalca

evropske države; 27. ime film-

ske igralke Hayworth; 28. staro

mesto v Mali Aziji, po katerem

ima ime ustrojena ovčja koža;

29. pastirska pesnitev Torquata

Tassa; 32. pred leti umrlj trža-

ški slikar (Albert); 33. predvoj-

na japonska poročevalska agen-

cija; 34. mesec francoskega re-

volucijskega koledarja (naslov

romana Emila Zolaja); 38. drža-

va na Bliznjem vzhodu; 39. so-

dobni slovenski pesnik in dra-

matik starejših generacij (Pa-

vel); 40. reka na Peloponezu; 41.

reka, ob kateri leži Cambridge;

42. slovenski športni časopis;

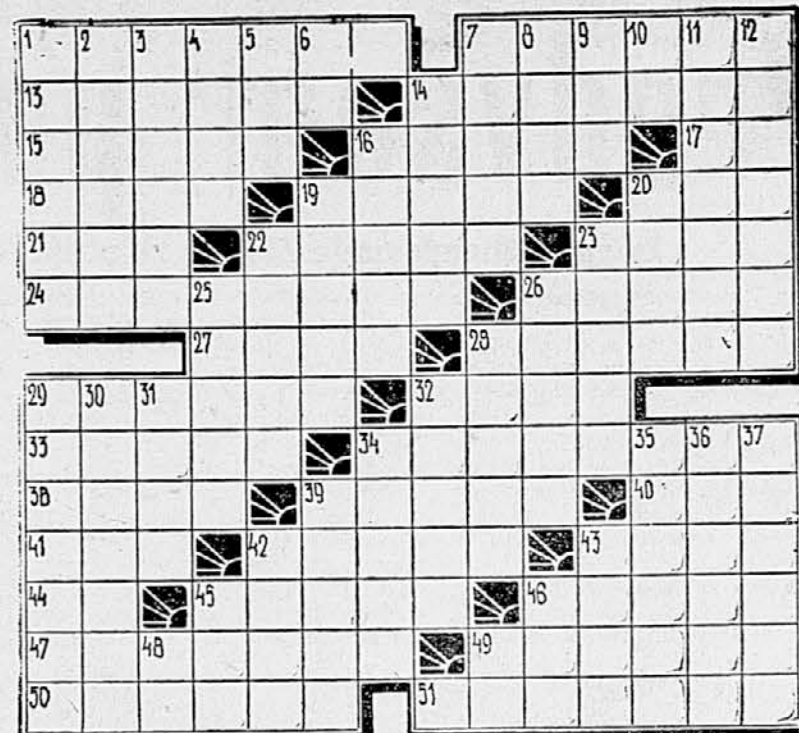
43. domač naziv za rudarja; 44.

italijanski splošni; 45. mesto v

Franciji, kjer so Prusi 1.1870

odločno premagali Francoze;

Križanka

voja slovenska mladinska re-
vija; 3. sibirsko mesto ob obali
istoimenskega morja; 4. žensko
ime; 5. ločilni veznik; 6. pred-

log; 7. letalec; 8. zavoj; 9. ne-

delaven; 10. številnik; 11. začet-

nica; 12. besedna uganke, pri

kateri dajo zamenjane črke be-

sed; nov pomen; 14. odločitev;

16. otočje v Pacifiku; 19. zidar-

sko mešanica peska, cementa in

vode; 20. čin, stopnja; 22. zgre-

šit pot; 23. prameni luči; 25. ri-

biška potreščina; 26. grško: ko-

ža (v sestavljenih tujkah); 28.

železov kršec; 29. seštevane; 30.

naraven; 31. muslimanski duhov-

nik; 32. kemična prvina, zelo

občutljiva za svetlobo; 34. slove-

nski pesnik in dramatičar

(»Vdova Rošinka«); 35. prestol-

nica stare Asirije; 36. pokrajina

v Burmi; 37. skupina sedmih

vulkanskih otokov v Tihemskem

morju; 39. zrel, 42. ubrano se

oglašati; 43. kovina za zaščito

železnih delov; 45. odposlanec;

46. žensko ime; 48. povratno

osebni zaimek; 49. okrajšava za

»sledeti«.

REŠITEV
NOVOLETNE KRIZANKE

Vodoravno: 1. okrajš. 8. vlak,

12. kristal, 13. sito, 14. testo, 15.

okoren, 17. amba, 18. abota, 19.

vse, 20. prase, 21. be, 22. arest, 23.

pir, 24. starina, 27. krov, 28. obisk,

33. Slavonija, 36. viola, 37. Gonaš,

39. avenija, 40. Vandot, 41. Am, 42.

kalumet, 44. Matilda, 46. gl, 47.

BBC, 49. vasa, 50. csa, 52. Ivan, 53.

šiv, 54. naprava, 56. zvito, 58. edi-

cije, 60. Oton (Zupanc), 62. pri-

goda, 64. Aca, 65. Ac, 66. Spa, 67.

punčarija, 69. AEG, 71. papa, 73.

kolo, 74. Nama, 76. prav, 79. oro,

80. list, 81. trs, 84. salo, 86. ata, 87.

gorovje, 89. trata, 91. tekstil, 93.

omelo, 94. stradanje, 97. oika, 98.

našev, 99. trimester, 100. pasaj

Zlogovnica

3	6
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

ba — baš — bi — bri — bus —
ca — ca — cen — ča — ček —
dre — de — der — dra — dur —

STAVA

Stari Gulič je nor na uganke.

Nobena se mu ne more dolgo

upirati. Nekoč spozna knjigo-

vodjo Maliča, ki ga razjeda ena-

ka strast. Tri ure si gadajata

uganke in oba vse rešita. Tedaj

predlaga novi znanec:

»Zdaj vam bom postavil ugan-

ko, ki je prav gotovo ne boste

mogli rešiti.«

Gulič je skoraj užaljen in sta-

va, z njim za 1000 dinarjev.

»Prav,« reče Malič. »Če ne bo-

ste vedeli, kar vas bom vprašal,

mj daste 1000 din, če pa jaz ne

bom vedel, kar me boste vi

vprašali, vam dam 100 din.«

Gulič pristane in Malič začne:

»Prileze iz zemlje in je zele-

no, ima dve nogi, zleti v zrak,

postane rdeče, dobi štiri noge,

pade spet na zemljo, postane

modro in dobi šest nog. Kaj je

to?»

Gulič se zatopi v premišlje-

vanje. Premišljuje celo uro, ho-

di razburjeno sem in tja in se

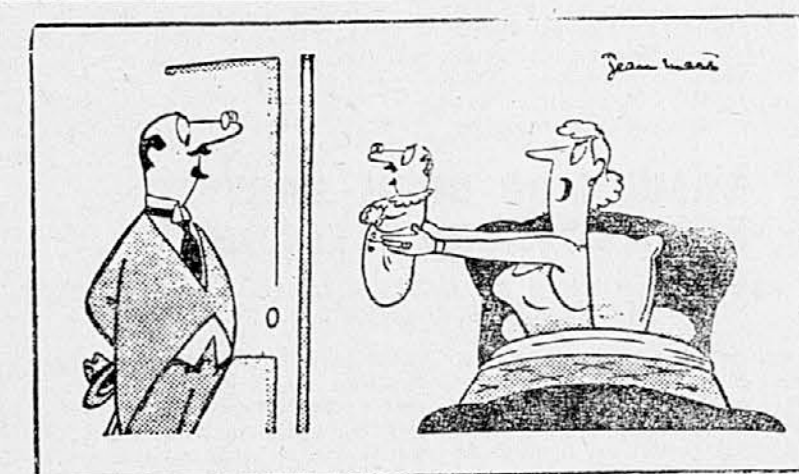
končno ves moder od jeze vda:

»Ne vem. Tu imate 1000 din.

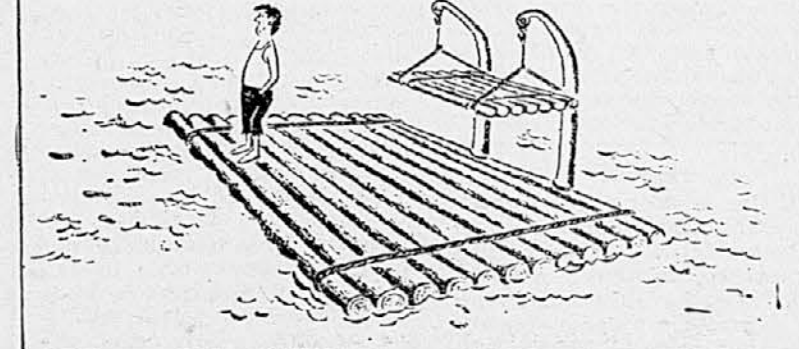
Kaj je torej to?»

»Jaz tudi ne vem,« reče mirno

Malič, »tu imate 100 din.«

— Ali si upaš trdit, da ta otrok ni tvoj!

Brodolomee s slabimi izkušnjami

»Ti, ali veš, da je Porenti

ušla žena?»

»Kaj ne poveš? Kako pa revež

to prenaša?»

»No, zdaj se je že malo pomi-

ril, a prve dni je bil čisto nor

od veselja.«

»Zakaj praznoprav dajš pismo-

noš tako veliko napitnino?»

»Da bi večkrat prišel, ali ne

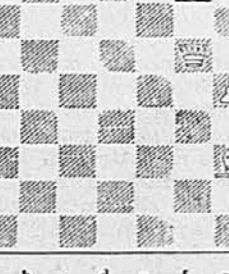
razumeš?»

SAH

44.

I. A. SCHIFFMANN

III. n. »Svenska Dagbladet« 1929

Mat v 2 potezah

Beli: Kh3, Df6, Lg3, g5 (4)

Črni: Kh5, Ng8, Lf8 (3)

REŠITEV TALGOE ST.42

1. Da6, La6; 2. c4 mat.

Kratke

— Kdo je bila Madame Pom-

pandour?

— Rokokokokota.

— Od kdaj pa jecljate?

— Ali vzamete zaročni prstan

nazaj?

— Ali vaši nevesti ne ugaja?

— Prstan že, ampak jaz ne.

— Prostorji v vašem stanova-

nju so gotovo zelo ozki in tesni?

— Kako pa to veste?

— Po vašem psu vidim. Ne mi-

Predvsem: pomoč družini

Zgledna prizadevanja Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Novem mestu

Na Zavodu za pospeševanje gospodinjstva v Novem mestu imajo ta čas še prav posebno veliko dela. V teku je več izobraževalnih tečajev, pripravljajo načrt za opremo sedmih šolskih mlečnih kuhinj, kar bodo omogočili zlasti s pomočjo Rdečega križa, pripravljajo pa tudi predloge za stanovanjske skupnosti, ko bodo te začele.

Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Novem mestu ima že dosedaj velike zasluge

pri izobraževanju ljudi glede izboljšanja prehrane, splošne higijene in naprednega gospodinjstva. Na tisoče mladih žena in deklet je dosedaj že dobilo potrebno znanje iz raznih panog prav na tečajih in seminarjih, ki jih prireja Zavod. Stalni potujoči izobraževalni tečaj Zavoda sega v najbolj oddaljene vasi, kjer so pogoji za izobraževanje sicer najtežji. Trenutno je tečaj v Radencih pri Starem trgu ob Kolpi. Od tam bo šel verjet-

no v Dragatuš, lani pa je bil med drugim tudi na Suhorju pri Metliki in v Adlešičih.

Lani je Zavod organiziral deset dva do trimesečnih izobraževalnih tečajev, ki jih je obiskovalo 231 tečajnik. Starih kmetijsko gospodinskih tečajev se je udeležilo 90 tečajnic, tečajev za higienično pripravo hrane, katerih je bilo lani 15 pa 252 žena in deklet. Tečajev za pripravo mlečnih piškot in namazov se je udeležilo 72 žena in deklet, predavanja o zdravi prehrani pa je poslušalo 370 udeleženk. Koristni so bili tudi tečaji za pripravo zimskih zalog pri šolskih mlečnih kuhinjah, ki so jih organizirali jeseni.

In načrt Zavoda za letošnje leto? Sodelovanje povsod, kjer gre za neposredno pomoč zaposlenim ženi in družini. Z izobraževanjem nadaljujejo kot povedano tudi letos. V Novem mestu imajo trimesečni izobraževalni tečaj za kmečka dekleta. V novembru so organizirale tečaj v tovarni zdravil »Krkva«, drugi tečaj za žene in dekleta, zaposlene v istem podjetju, pa sedaj pripravljajo.

Strokovne moči Zavoda so vedno pripravljene pomagati podjetjem pri ustanavljanju obratnih menz za pripravo

enolončnih. Zal se podjetja premalo poslužujejo te pomoči. To predvsem zato, ker se v nekaterih podjetjih za zdravo prehrano zaposlenih premalo zanimajo. Podobno je tudi z ustanavljanjem stanovanjskih skupnosti, katerim bi Zavod s svojimi strokovnimi nasveti lahko veliko pomagal, če bi bile že ustanovljene.

Med svoje letošnje neposredne naloge je zavod postavil na prvo mesto ustanavljanje raznih servisov v okviru stanovanjskih skupnosti, ko bodo te ustanovljene. Na Zavodu so mnenja, da je potrebno servise ustanavljati takoj, ker bodo ti lahko predstavljali začetek poslovanja stanovanjskih skupnosti.

Kot zelo važno nalogo postavljajo na Zavodu prizadevanje za ustanavljanje obratnih menz in obratov družbene prehrane na sploh. V tem pogledu bo Zavod tesno sodeloval s sindikati in organi delavskega samoupravljanja. Med letošnjimi nalogami Zavoda je tudi organizacija šestih občinskih gospodinskih centrov. Skratka, Zavod dela in pomaga povsod tam, kjer gre neposredno za korist delovnih ljudi in njihovih družin, to je za višji življenjski nivo. (r)

V sončnih zimskih dneh je na igrišču med Fochovo in Jadransko ulico v občini Maribor-Tabor malone tako živo kot poleti. Veliko zaslug ima za to skrbna čuvaj tega igrišča — stric Stevo Kolenc. Že osem let čuva ta prostor ter naprave na njem in učni mladi naraščaj, kako je treba ravnati z gugalnicami, vrtiljaki in telovadnim orodjem, da bo čim dlje služilo svojemu namenu. To delo ni malenkostno, saj je na terenu, kateremu je igrišče namenjeno, več kot 400 otrok. In vsi pridejo na svoj račun. Za to skrbijo otroci sami, ki so razdeljeni na brigade s svojimi vodniki. Skrbno pazijo, da kateri ne zasede gugalnice predolgo časa, da so poti čiste, da noben kolesar ne zaide med steeze igrišča. Če je vreme slabo, pa se zatečejo v zidan paviljon z majhno dvorano za prireditve, kjer večkrat nastopa otroški orkester. Le kako bo obvladal stric Stevo otroke poslej, ko se bo v nove bloke, ki so zrastle okoli igrišča, vselilo nekaj sto novih mladih stanovalcev? (jp)

Aparate za umetno dihanje

bo izdeloval Elektrostrojni klub pri Tovarni avtomobilov v Mariboru

Elektrostrojni klub Tovarne avtomobilov v Mariboru so ustanovili leta 1951 in je doslej do danes že lepe uspehe. V zadnjem času je zelo uspešno njegovo sodelovanje s splošno bolnišnico v Mariboru. Trenutno sodeluje pri obnovi njenega instrumentarija. Člani kluba so izdelali več anestezijskih aparatov, ki se uporabljajo pri kirurških posegih. Aparati delujejo brezhibno in so popolnoma enakovredni inozemskim. Doslej so izdelali 10 garnitur. Tako bodo občutno razbremenili

drage Draeger aparate, ki so neobhodno potrebni pri večjih kirurških posegih, ker jih ne bo treba več uporabljati pri lažjih operacijah, pri katerih bodo uporabljali v prihodnje omenjene domače aparate. Izdelava teh aparatov je zelo komplicirana in zahteva veliko točnost, saj je vrsta podjetij odklonila njihovo izdelavo, medtem se je le-totil Elektrostrojni klub TAM in svoje delo uspešno opravi.

Trenutno se ukvarjajo člani Elektrostrojnega kluba tudi z za-

četnimi deli za izdelavo umetnih pljuč. Načrti za izdelavo teh aparatov so v glavnem že končani in vse kaže, da jih bodo začeli kmalu izdelovati. Umetna pljuča bodo izdelovali za respiracijski center, ki ga snuje splošna bolnišnica v Mariboru. Tak center je v Mariboru dokaj potreben. Aparature pa bodo uporabljali pri hudih obolenjih tetanusu, meningitisu in hudih poškodbah, skratka tam, kjer so dihalne mišice tako ogrožene, da pacient ne more sam dihati. Materialno pomoč pri izdelavi umetnih pljuč — respiratorjev bo nudila Elektrostrojno klub, tudi Tovarna avtomobilov, saj je pokazala za to humano akcijo polno razumevanje.

Na nedavni uspehi skupščini tega kluba, so sklenili, da bodo v prihodnje zastavili vse sile za dokončano izdelavo umetnih pljuč, pogovorili pa so se tudi o drugih načrtih za delo v prihodnje. —gd

KAMNIK BO DOBIL LASTNO POSREDOVALNICO ZA DELO

NA ZADNJI SEJI OBLO SO RAZPRAVLJALI O PRESKRBI Z ŽIVILI IN SPREJELI VEČ SKLEPOV

Svet za blagovni promet pri ObLO Kamnik je izdal odločbo o najvišjih stroških trgovine na drobno in najvišjih prodajnih cenah na drobno za nekatera živila. Vse trgovine morajo imeti to odločbo izobešeno na vidnem mestu. Pri tožbe potrošnikov glede cen in prodaje mesa v kamniških mesnicah bodo reševali na skupnem sestanku uslužbencev podjetja »Meso« tržne in sanitarne inšpekcije ter zastopnikov občine. Prevoz mleka jih

prav tako precej tare, saj se kamion včasih vrne napol prazen z obhoda po občini. Mlekarna odkupuje mleko po 18 do 32 din za liter z ozirom na oddaljenost od mesta, stroški prevoza pa so veliki, zato mleko ne more biti cenejšje. O vsem tem so razpravljali na zadnji seji ObLO in tudi sklenili, da se za območje občine Kamnik ustanovi posredovalnica za delo. Dosedanja skupna posredovalnica za delo za občino Kamnik, Domžale, Mengeš in Moravče s sedežem na Homcu ni zadovoljila. Za ostale tri občine bo posredovalnica v Domžalah. V Kamniku bodo ustanovili tudi zavod za zaposlovanje invalidov dela in drugih oseb, ki iz zdravstvenih ali drugih razlogov ne morejo biti redno zaposleni. Zavod bo organiziral različne dejavnosti, prostore pa bo imel v Slandrovi ulici, kjer je bila doslej mizarna.

Koper

Te dni je sklical podpredsednik občinskega ljudskega odbora Koper M. Rajner novinarsko konferenco, na kateri so udeleženci obravnavali nekatera pereča vprašanja na področju blagovnega prometa. Velika udeležba novinarjev je pokazala, da je za takšno sodelovanje z organi ljudske oblasti med koprskimi novinarji zelo veliko zanimanje. Prav zato se je M. Abram podpredsednik zahvalil za uspešno posvetovanje in prosil, naj bi bili podobni sestanki tudi še v prihodnje. Naslednje bo konec tega meseca in sicer o nekaterih vprašanjih stanovanjske izgradnje. F. M.

Celje

Te dni je bil v Celju občini zbor Planinskega društva. O delu v preteklem letu je poročal predsednik tov. Oreš. Iz njegovega poročila je razvidno, da je društvo med drugim uredilo planinske domove, ki so bili povsem v zelo slabem stanju. Na zboru pa so razpravljali tudi o potrebah Zg. Savinjske doline. Po mnogih krajih bo treba poskrbeti za elektrifikacijo in zgraditi vodovode, za vso Logarsko dolino pa bo treba pripraviti tudi urbanistični načrt. Čimprej bo treba popraviti »Dom sester Logar«, ki je v zelo slabem stanju.

Novoletne praznike so mnogi želeli preživeti v zasneženih področjih. Zal je bilo le malo takih, ki so lahko smučali. Zmogljivost planinskih koč je precej skromna, v dolini pa do sobote ni bilo snega. Krajevni pregovor: »Kse den abfne, se sneh rad vrne«, je odpravljal. Zato jo je pa vsaki Pavliha Kle-muc uganil: »Ta za novga leta ne bo lep, pole za žih pade an topu sneh«.

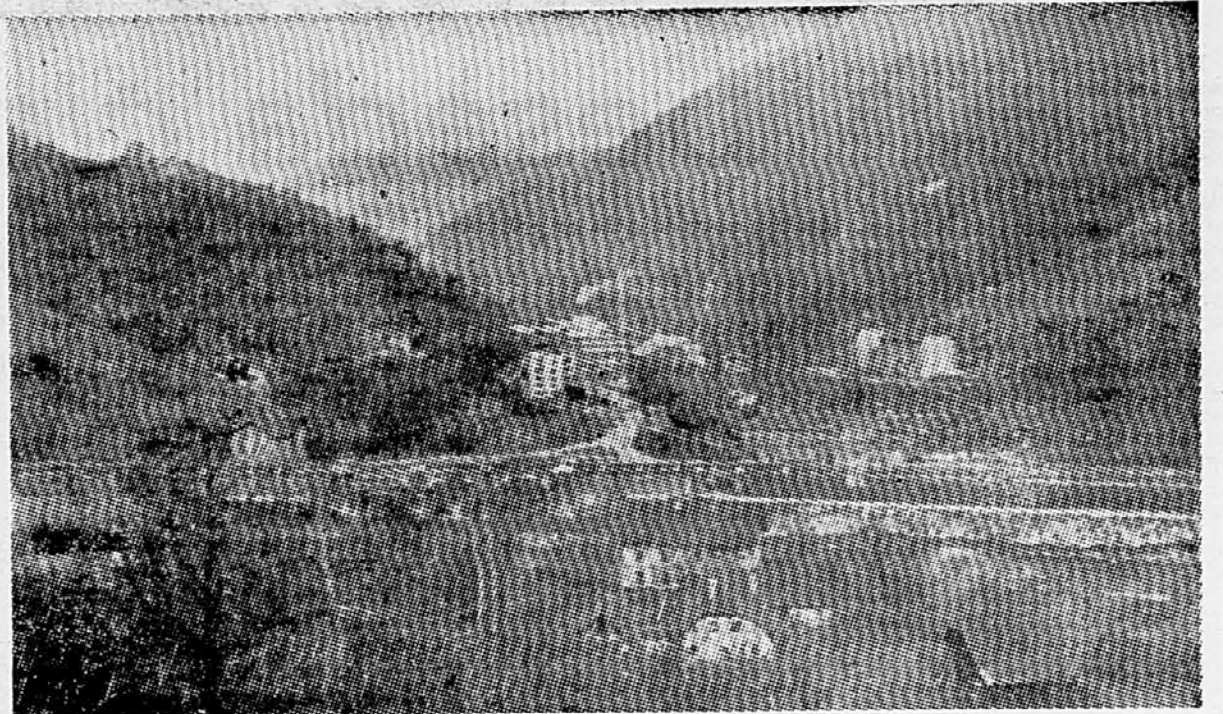
In res je v noči od 1. na 2. januar začelo snežiti, kar je

Hotel »Vitranc« v Podkorenu, v ozadju Spikova skupina

Dogradili so šolo

Na Kogu so odprli novo šolsko poslopje in ga izročili svojemu namenu. V okviru krajevnega praznika, ki ga praznujejo v spomin na usrelitev domačina in narodnega heroja prof. Jožeta Kerenčiča je bila ob otvoritvi šole svečanost, katere so se med drugimi udeležili član Izvršnega sveta LRS Vlado Majhen, podpredsednik OLO Maribor Ančka Kuharjeva, zastopniki oblasti in prebivalci s Koga in bližnje okolice. V. S.

Motiv iz Hrastnika — V ospredju zaselek Na Savi, v ozadju Steklarna

Od blizu in daleč

Hrastnik

V Zg. Hrastniku imajo že dva meseca novo trgovino s sadjem in zelenjavo, ki so jo najbolj vesele tamkajšnje gospodinjke. V Sp. Hrastniku so si prizadevali za ustanovitev take trgovine več mesecev. Bila pa so uspešna tudi ta prizadevanja, saj je pred kratkim odprlo trgovsko podjetje »Preskrba« tako trgovino v spodnjehrastniški tržnici, s čimer je prav tako zelo ustreglo potrošnikom. *

V hrastniški občini so imeli doslej štiri trgovska podjetja, tri v Hrastniku in eno na Dolu. Poslej pa bosta v občini le dve trgovski podjetji eno v Hrastniku in eno na Dolu. Zadnje bo imelo še poslovalnico v središču Hrastnika. Razen tega pa bodo ustanovili pri sedanjem podjetju »Potrošnik« blagovnico v delavskem domu. V občini so reorganizirali tudi gostinsko mrežo. Namesto dosedanjih dveh, bo samo eno gostinsko podjetje. V samem Hrastniku bodo zaprli dve gostišči, kljub temu pa jih bo še vedno ostalo kar trinajst. L.H.

Sodražica

Delo mladinskih organizacij v občini se je od nedavne občinske mladinske konference znatno izboljšalo. Po aktivnih prireditvah številne tečaje in predavanja ter proučevanje gradivo VII. kongresa ZKJ in program ZKJ. Poleg tega se mladina pri-

pravlja tudi na praznovanje 40-letnice KPJ in SKOJ. V počastitev tega pomembnega jubileja bodo mladinske organizacije skupno z drugimi organizacijami in društvi pripravile vrsto prireditev. Mladinski aktivni bodo med seboj tudi tekmovali. Tekmovanje nameravajo zaključiti ob tednu mladosti in občinskem prazniku občine Sodražica, ki ga praznujejo vsako leto 25. maja. *

Lani sta bila v občini Sodražica zelo živahna komunalna dejavnost. Tako so s pomočjo prebivalcev uredili in asfaltirali ceste skozi Sodražico. V polnem razmahu je ureditev struge Bistrice. Kmetijska zadruga je z lastnimi sredstvi zgradila obrat eteričnih olj, v katerem bodo izdelovali tudi tujplinovno olje. Sedaj pa obnavljajo stavbo, v kateri bo v prihodnje sedež občinskega ljudskega odbora. (or)

Dolenjske Toplice

Socialistična zveza v Dol. Toplicah se pripravlja na občini zbor in volitve, ki bodo še ta mesec. Da bi pridobili v organizacijo tudi mladino, ki je postala polnoletna, so že sklicali sestanek z mladino. Na širši seji odbora, ki so se je udeležili tudi zastopniki drugih organizacij in podjetij pa so razpravljali o medsebojnem sodelovanju, delu mladine ter o pomoči, ki jo ji je treba nuditi in še o »Partizanu«, ki je brez vaditeljev, čeprav bi jih nujno potreboval. D. G.

Metlika

Na metliški osemletki so ustanovili mladinsko organizacijo v katero so se vključili vsi učenci, ki imajo za to pogoje. Tako so izvolili tudi odbor in s pomočjo občinskega komiteja LMS ter ravnatelja šole sestavili program dela. Sklenili so, da bodo skrbeli za delo pionirske organizacije in pri njej vodili razne krožke, še posebno pa bodo skrbeli za tehnično vzgojo in izobrazbo pionirjev in mladincev. Znamerljivi pa ne bodo tudi kulturne, politične in druge dejavnosti. Vsekakor je pričakovati, da bo delo pionirjev in mladincev na šoli uspešno, saj se je doslej metliški pionirski

odred po zaslugi mladincev že večkrat izkazal. *

Tovarna »Beta« v Metliki je pripravila skupaj s prosvetnimi delavci in drugimi tečaj za kvalificirane in polkvalificirane delavce. Program obsega vrsto strokovnih in splošnih predmetov ter drugo, kar je danes potrebno za našega delovnega človeka. Tečaj obiskuje nad 35 delavk in delavcev iz tovarne »Beta«. Prav gotovo jim bo tečaj koristil ne le pri njihovem strokovnem delu v tovarni, temveč tudi pri delu v samoupravnih organih. I. Z.

Lani 900.000 zidakov

Odkar je prevzelo opekarno na Bregu pri Litiji litijsko gradbeno podjetje »Gradbenika«, se opekarna lepo razvija. Lani je izdelala 900.000 zidakov. Letos pa bodo v opekarni še povečali proizvodnjo, saj je povpraševanje po dobri opeki v litijski občini zaradi povečane gradbene dejavnosti kar precejšnje. J. Z.

Kranj

V prostorih Mestnega muzeja v Kranju je te dni odprta zanimiva razstava meščanskega porcelana, fajanse in kositrne posode. Mimo tega se kranjskemu občinstvu predstavljata z izbranimi deli otroških ilustracij akademika slikarja Marlenka Muk-Stupice in Jože Cihna. I.V.

Šoštanj

Občinski odbor rdečega križa pridno skrbi za prirejanje tečajev o prvi pomoči, ki so namenjeni predvsem ženski mladini. Letos so v Šoštanju, Velenju, Smartnem ob Paki in Topolšici odprli prvi letnik. V tečajih je okrog 100 deklet. V kratkem pa se bo začel tak tečaj tudi v Škalah pri Velenju. —v

Radeče pri Zidanem mostu

Pred kratkim so pevec iz Loke pri Zidanem mostu gostovali v Domu »Svobode« v Radečah in s svojim nastopom navdušili poslušalce, ki so dvorano povsem napolnili. Takih nastopov si želijo v Radečah še več. V istih prostorih pa so nedavno priredili domačini uspešno telovadno akademijo. M. R.

Podkoren vabi

prizorišče žive dejavnosti mestnih ljudi, ki so odmetavali sneg in rlinili avtomobile. Naslednjega dne pa je krasno sončno jutro odprlo zimsko sezono. Podkoren ima za zimski šport izredno ugodno lego. Nova žičnica na Vitranc je oddaljena

kakih deset minut smuke, vas obdajajo tereni, ki zadovoljujejo prav vse smučarje od triletnih malčkov do vrhunskih vozačev. Ob sami železniški postaji je skakalnica, do Planice pa je le pol ure smuke. Nad vasjo pelje cesta v Avstrijo in bi lahko bila idealno sanklasišče, samo odgovorni činitelji bi morali spoznati, da je pluzenje na Koroško sedlo drag in popolnoma nepotreben luksuz, saj imajo Avstrijci ceste za avtomobilski promet po večini zaprte. Lani so na tej cesti imeli celo preventivne tekme v sankanju. Pod vasjo bi se z malimi stroški da lo urediti drsališče. Z zgraditvijo vlečnice od železniške postaje je Podkoren do vmesne postaje nove žičnice na Vitranc ter obdelavo terena za spust na Podkoren bi vas postala pravi zimskošportni center. Morda se bo našlo tistih 35 milijonov, kolikor bi veljalo uresničenje tega načrta z restavracijo na vrhu Vitranc vred.

Kljub temu, da Podkoren vabi tudi s svojo izredno naravno lepoto in idiličnostjo, pa je nastanitev gostov resen problem. Edini hotel v vasi je bil za vrzanske polno zaseden, čeprav so inozemci zaradi pomanjkanja snega odpovedali obisk. Če bi prišli, bi bila uprava hotela v veliki zadregi. Hotel »Vitranc« ima vsega 30 postelj, medtem ko je v vasi na razpolago le na-

adalnjih 34 postelj. V vasi je bilo pred vojno brez hotela na razpolago okoli sto postelj! Zaradi takšnega pomanjkanja prostora si je ležišča v sezoni treba zgodaj rezervirati. Hrvat, so že jeseni poslali svoje ljudi, da so zagurali prenočišča tečajnikom.

V januarju preteklega leta je bilo v hotelu 80 domačih gostov s 595 nočninami in 14 tujcev z 62 nočninami. V vseh petih mesecih sezone je bilo lani 2685 nočnin. Letos ko je stekla nova žičnica na Vitranc je povpraševanje po ležiščih še večje. Hotel ima še nekaj prostora do 15. januarja, nato pa bo do 8. februarja vse zasedeno.

Letošnjo zimo se Podkorenu obeta velik promet in zato bi bilo potrebno, da se gostom nudi vsaj tisto, kar je v današnjih razmerah mogoče. Od vojne sem so samo enkrat pluzili ceste na postajo, kljub temu, da gre do dnevnega, poleg gostov, številni delavci in uslužbeni na vlak in z vlaka. Tudi cestna razsvetljava je pomanjkljiva. Cestarje bi pa lahko rešili nekoristnega posipanja cest, ki dela samo vročino kri med kmeti in smučarji. avtomobilskemu prometu pa nimamo koristni, saj je brez veriga promet v teh krajih tak preveč nevaren.

Podkoren je pač treba smatrati za zimskošportno postojanko, ki s svojo idealno sončno in zatišno lego, izredno ugodnim snežnim razmeram in dobri prometnimi zvezami pomeni res prikladen kraj za odih in športno udejstvovanje delovnega človeka. E.R.

MALI GLASI

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 15 din. Zenski oglas - beseda 50 din. Za vse nedeljske objave +20%.

OPOZORILO! Oglasi, naročeni za nedeljsko objavo in dostavljeni do vključno petka do 12. ure, se računajo po ceniku. Oglasi, naročeni za nedeljsko objavo po petek, se računajo po ceniku. Oglasi, naročeni za nedeljsko objavo po petek, se računajo po ceniku. Oglasi, naročeni za nedeljsko objavo po petek, se računajo po ceniku.

ZAPOSLITEV

FINANČNA KNJIGOVODKINJA s 5-letno prakso v trgovini in industriji v ekonomsko srednjem sloju, išče službo v Ljubljani v finančni ali komercialni stroki. Nastop 1. februarja. Naslov v ogl. odd. 492-1

Cet
za čiščenje lesenih izdelkov in pohištva

DRUŽINSKO STANOVANJE, takoj vselijo, dobi uslužbenec, ki prevzame posle kreditnega referenta v banki. Pogoj: popolna srednja šola, fakulteta ali odgovarjajoča praksa. - Komunalna banka Grosuplje. 482-1

ODVETNIŠKI KONCIPIENT - KA dobi službo in sobo. Ponudbe pod »Odvetniški koncipient« v ogl. odd. 479-1

MOJSTRIČKA pletilske stroke, samostojna, želi primerne zaposlitve. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod »Samostojna« v ogl. odd. 478-1

KLUČAVNICARJA ali mehanika sprejemno. »Menina«. Komunik. 477-1

GOSTINSKO PODJETJE Domžale, išče za obrat »Pri Posti« kladivo. Nastop dne 15. I. 1959 ali dne 1. II. 1959. Plača po tarifnem pravilniku. Hrana in stanovanje v podjetju. Ponudbe na naslov: Gostinjsko podjetje - Uprava - Domžale. 476-1

GOSPODINSKO POMOCNICO, iščem. Zglašite se vsak dan dopoldne. Oblik. Ljubljana, Gerbiceva 6A. 475-1

DELAVKO, priučen, za izdelovanje testenin sprejemno. Naslov v ogl. odd. 377-1

IZVOZNO-UVOZNO PODJETJE

CRUDA
export-import
LJUBLJANA
Titova 19

potrebuje

KNJIGOVODJO
SALDAKONTISTA-iko
s prakso.

Nastop službe takoj.
Pismene ali osebne prijave sprejema tajništvo podjetja, Titova 19-VII.

Uprava Poliklinike v Ljubljani objavlja urnike ordinacij internistov in okulistov. Obenem sporoča, da je za okulistične ordinacije Poliklinike odpravljena izdaja števil. Vsa bolnika naj se ob prihodu javi pri medicinski sestri ali administratorki. Urniki so veljavni od 5. januarja t. l. dalje.

URNIK DELA INTERNISTIČNE SLUŽBE POLIKLINIKE

Ure	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA
7-13	dr. Stupar Slava	dr. Luzar Saša	dr. Krejčič Fedor	dr. Mulaček Jelena	as. dr. Matko Ivan	
13-17	dr. Krejčič Fedor	dr. Mulaček Jelena	dr. Matko Ivan	dr. Stupar Slava	dr. Luzar Saša	
17-19	dr. Matko Ivan	dr. Krejčič Fedor	dr. Mulaček Jelena	dr. Stupar Slava	dr. Luzar Saša	
17-19	prof. dr. Bedjančič Milko	dr. Mulaček Jelena	dr. Matko Ivan	dr. Stupar Slava	dr. Luzar Saša	
7-13	dr. Košuta Srečko	dr. Leskovic Bogdan	dr. Pichler Teodor	dr. Karo Franc	dr. Rosina Mira	
13-17	dr. Košuta Srečko	dr. Karo Franc	dr. Pichler Teodor	dr. Leskovic Bogdan	dr. Rosina Mira	
17-19	dr. Košuta Srečko	dr. Varl Bojan	dr. Pichler Teodor	dr. Leskovic Bogdan	dr. Rosina Mira	
18-17	dr. Pichler Teodor	dr. Karo Franc	dr. Pichler Teodor	dr. Leskovic Bogdan	dr. Rosina Mira	
17-19	dr. Grošelj Vid	dr. Varl Bojan	dr. Pichler Teodor	dr. Leskovic Bogdan	dr. Rosina Mira	
7-13	dr. Strle Drago	dr. Prezelj Franc	dr. Jagodice Anton	dr. Mazovec Majda	dr. Janežič Aleksander	
13-17	dr. Jagodice Anton	dr. Mazovec Majda	dr. Prezelj Franc	dr. Strle Drago	dr. Janežič Aleksander	
17-19	prof. dr. Volavšek Branko	dr. Mazovec Majda	dr. Prezelj Franc	dr. Strle Drago	dr. Janežič Aleksander	
7-13	dr. Maselj Cirila	dr. Vučetič Ljubica	dr. Leskovic Franc	dr. Pečenko Mara	dr. Počenko Mara	
13-17	dr. Leskovic Franc	dr. Pečenko Mara	dr. Maselj Cirila	dr. Vučetič Ljubica	dr. Počenko Mara	
17-19	doc. dr. Vargazon Bogomil	dr. Vargazon Bogomil	dr. Pečenko Mara	dr. Maselj Cirila	dr. Vučetič Ljubica	

Opomba: Ob sobotah bosta delali dve internistični ordinaciji, in sicer ena v pritličju traktu C in druga v prvem nadstropju traktu E.

URNIK DELA OKULISTIČNEGA ODDELKA

Ure	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA
7-9	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Zupan Ciril
9-13	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Zupan Ciril
13-16	dr. Kristl Vinko	dr. Spicer Vladislav	dr. Spicer Vladislav	dr. Spicer Vladislav	dr. Spicer Vladislav	dr. Zupan Ciril
16-18	prim. dr. Bassin Rajner	dr. Spicer Vladislav	dr. Spicer Vladislav	dr. Spicer Vladislav	dr. Spicer Vladislav	dr. Zupan Ciril
18-20	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Koklič Ivan	dr. Zupan Ciril
7-9	dr. Kristl Vinko	dr. Jeruc Milena	dr. Strnad Stanko	dr. Petrovič Velena	dr. Savelj Marta	Novak Stanko
9-12	dr. Kristl Vinko	dr. Jeruc Milena	dr. Strnad Stanko	dr. Petrovič Velena	dr. Savelj Marta	Novak Stanko
12-13	dr. Kristl Vinko	dr. Jeruc Milena	dr. Strnad Stanko	dr. Petrovič Velena	dr. Savelj Marta	Novak Stanko
14-20	dr. Jeruc Milena	dr. Savelj Marta	dr. Strnad Stanko	dr. Petrovič Velena	dr. Savelj Marta	Novak Stanko
7-9	dr. Kambič Blaženka	dr. Ankerst Erik	dr. Zelj Anton	dr. Hrovatin Borut	dr. Svarc Aleksander	
9-12	dr. Kambič Blaženka	dr. Ankerst Erik	dr. Zelj Anton	dr. Hrovatin Borut	dr. Svarc Aleksander	
14-20	dr. Svarc Aleksander	dr. Hrovatin Borut	dr. Kambič Blaženka	dr. Zelj Anton	dr. Ankerst Erik	

Opomba: Ob sobotah bosta delali dve internistični ordinaciji, in sicer ena v pritličju traktu C in druga v prvem nadstropju traktu E.

I. Ordinacija II. Ordinacija III. Ordinacija

dr. Koklič Ivan dr. Kristl Vinko dr. Spicer Vladislav 1. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 2. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 3. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 4. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 5. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 6. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 7. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 8. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 9. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 10. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 11. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 12. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 13. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 14. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 15. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 16. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 17. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 18. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 19. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 20. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 21. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 22. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 23. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 24. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 25. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 26. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 27. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 28. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 29. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 30. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 31. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 32. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 33. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 34. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 35. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 36. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 37. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 38. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 39. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 40. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 41. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 42. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 43. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 44. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 45. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 46. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 47. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 48. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 49. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 50. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 51. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 52. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 53. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 54. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 55. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 56. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 57. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 58. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 59. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 60. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 61. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 62. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 63. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 64. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 65. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 66. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 67. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 68. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 69. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 70. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 71. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 72. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 73. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 74. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 75. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 76. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 77. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 78. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 79. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 80. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 81. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 82. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 83. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 84. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 85. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 86. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 87. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 88. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 89. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 90. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 91. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 92. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 93. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 94. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 95. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 96. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 97. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 98. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 99. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 100. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 101. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 102. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 103. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 104. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 105. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 106. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 107. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 108. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 109. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 110. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 111. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 112. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 113. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 114. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 115. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 116. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 117. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 118. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 119. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 120. sobota v mesecu

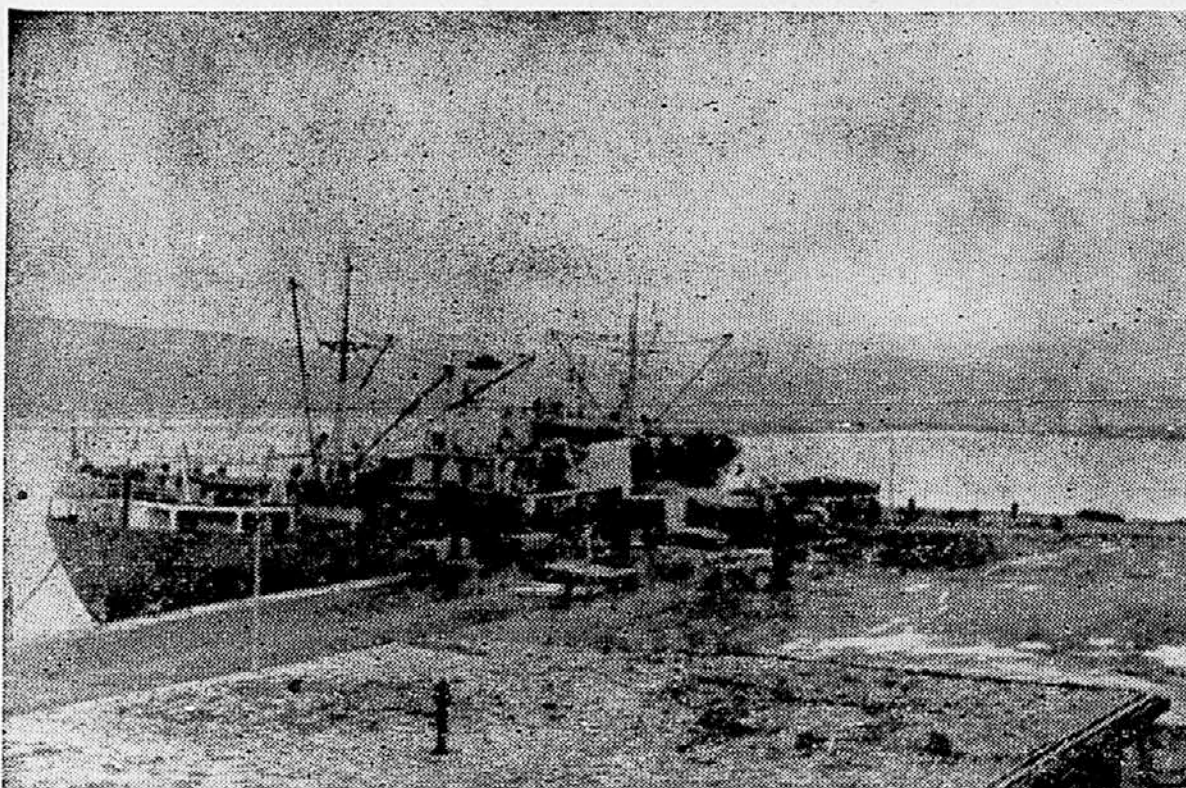
dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 121. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 122. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 123. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 124. sobota v mesecu

dr. Koklič Ivan dr. Strnad Stanko dr. Petrovič Velena 125. sobota v mesecu

V sredo, 7. t. m., je v novo koprsko luko priplula izraelska ladja »Geffen« (Halpa). Dolga je 100 m in ima 3000 BRT. Natovorila je 480 kub. metrov rezanega lesa po naročilu izvoznika »Slovenija« iz Ljubljane. — Iz Koprskih lukenj se vrne naravnost v domače deželo. Tik pred koncem »starega« leta pa je »Jezero« iz Splita pripeljalo tovor južnega sadja. — Obratovanje tovarne luke je kljub pomanjkljivi mehanizaciji torej dejstvo, ki se bo vedno bolj poznalo v gospodarstvu ne le koprskoga okraja, temveč velikega dela Jugoslavije. (Foto: Frenk)

Pred občnimi zbori ZB na Dolenjskem

V skladu z navodili Centralnega odbora ZB Jugoslavije in na osnovi sklepa okrajnega odbora Zveze borcev Novo mesto, so pričeli v novomeškem okraju ustanovljati sekcije bivših političnih zapornikov, internirancev in deportirancev. Kot pravijo na okrajnem odboru Zveze borcev, bo ustanovljanje sekcij internirancev ena izmed poglavitnih nalog občnih zborov krajevnih organizacij ZB. Priprave bodo izvedli še pred občnimi zbori.

Zanimanje zato sekcije je precejšnje. Člani sekcije bodo, kot so povedali na okrajnem odboru, vsi tisti, ki so bili v zaporih zaradi političnega dela, v internaciji ali konfinaciji ter so

že člani Zveze borcev, odnosno imajo pogoje za članstvo v Zvezi borcev. Okrajni odbor ZB je razposlal vsem krajevnim organizacijam pristopne izjave za člane sekcije internirancev.

PRAVNA POMOČ ČLANOM

Pri vseh občnih odborih Zveze borcev novomeškega okraja bodo organizirali službo pravne pomoči. Te se bodo lahko posluževali člani Zveze borcev v slučaju potrebe, bodisi da iščejo zakonite pravice, ali drugače potrebujejo pravno pomoč. Osebe, ki bodo opravljale to nalogo v okviru pravne pomoči pri občinskem odboru ZB, so pravnik, ki so tudi sami člani Zveze borcev.

Posvetovanje o preskrbi mest

BEOGRAD, 10. jan. (Tanjug). Na sestanku z republikanskimi sekretarji in zastopniki Zveze trgovskih zbornic ter Glavne zadružne zveze, ki je bil včeraj v zveznem državnem sekretariatu za blagovni promet, so razpravljali o ukrepih za izvajanje sklepov na nedavnem posvetovanju o oskrbovanju mest.

Kakor so poudarili, bo izpolnjevanje nekaterih nalog na podlagi sklepov posvetovanja o oskrbovanju mest zahtevalo nekaj enotnih in trajnejših ureditev, zaradi česar bo treba izpolniti tudi nekatere predpise s področja blagovnega prometa. Neposredne naloge, ki čakajo zveznega in republikanske sekretariate za blagovni promet, so proučevanje sistema dogovorjenih cen, ki ga je treba opraviti do konca februarja, nadalje ukrepi za zboljšanje oskrbovanja z mlekom in mlečnimi izdelki, izpolnitev predpisov o zvezi s statusom podjetij za

oskrbovanje zaradi razširjenja poslovnih področij in nomenklature proizvodov, da bi zboljšali rentabilnost njihovega poslovanja, proučevanje pogojev za oprostitve tržnic na veliko in hladilnic obveznosti do skupnosti.

Menijo, da je dogovarjanje o dobavljanju sadja in povrtnine zavzelo širok razmah v vseh republikah.

Računajo, da bo sredi februarja končano sklepanje konkretnih pogodb med proizvodnimi in potrošniškimi organizacijami in da bodo začeli izvajati ukrepe za kalizacijo.

SEJA SVETA ZA TRŽIŠČE OLO LJUBLJANA

Določitev varstvenih cen

Ljubljana, 10. jan. Na današnji seji sveta za tržišče OLO Ljubljana je bila na dnevnem redu razprava o izdaji pooblaščenega preskrbovalnega podjetja »Sadje-zelenjava« za sklepanje odkupnih pogodb s kmetijskimi

proizvajalci. Določili so minimalne varstvene, oziroma zaščitne odkupne cene za nekatere kmetijske pridelke in pa količine tistih kmetijskih pridelkov, za katere naj se sklenejo pogodbe. Te varstvene cene so določene v taki višini, da bodo kmetijski proizvajalci stimulirani ter da bodo imeli interes za pridelovanje. Cene bodo morale biti take, da bodo v skladu s položajem letošnjega leta. Obenem s pooblastilom, ki ga da okraj preskrbovalno podjetje, se okraj zaveže, da bo kril morebitno izgubo, ki bi jo povzročila.

Sporočamo žalostno vest, da je umrla po težki in mučni bolezni naša dobra zlata mama

ELIZABETA ZIGMUND

posestnica v Ložu

Zalujoči: sinova Lojze in Ivan, hčerke Fani, Anica, Jožica in Milka, sestra Ivana, snaha Frances, zetje Frano Arko, Jože Stubler, Janez Juvančič, vnuki Lojze, Betka, Franci, Joško, Lojzi, Joško, Janezek, Dušan.

Pogreb bo v ponedeljek, 12. januarja 1959 ob 15. uri iz hiše žalosti v Ložu.

Lož, Velike Bloke, Ptuj, Maribor, Cleveland, 10. jan. 1959.

Umrla nam je naša zlata mama

IVANKA PEGAN

roj. FORTUNA

Pogreb drage pokojnice bo 12. januarja 1959, ob 15.30 na Mestnem pokopališču v Celju.

Zalujoči: mož Ivan, hčerki Pavla in Pina z družinami, sin Viktor z družino in ostalo sorodstvo.

Celje, Opatija, Trst, 10. januarja 1959.

INDUSTRIJA NARAVNEGA IN UMETNEGA KAMNA

Ljubljana - Moste

sporoča vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem svoje nove telefonske številke:

Tajništvo h. c. 39-131
Direktor 31-595
Komerčiala 32-367
Teh. služba 32-368

Tržni pregled

V primerjavi s sredo je bil v soboto ljubljanski tržni trg dokaj dobro založen. Zasebni prodajalci so pripeljali precej jabolč, radiča, kislega zelja in kisle repe. Po daljšem času je bilo na vsem trgu dovolj jajc in surovega masla. Najcenejša jajca je prodajal »Perunina«, in sicer po 21 din kos.

Cenik z najvišjimi dovoljenimi cenami je ostal od srede do sobote nespremenjen.

V ribarnici pri Tromostovju so imeli le postrvi po 450 din in slane sardele po 280 din kilogram.

KZ Svečina pri Mariboru je prodajala dve vrsti jabolč po 28 in 35 din.

Zasebni prodajalci so postavili sledeče cene: jabolka 25-35 din, kislo zelje 46 din, kisla repa 34 din, radič 160 din, motovilac 240 din, špinata 160 din, surovo maslo 500-600 din, sir za struklje 160 din, smetana okoli 350 din kilogram in jajca po 25-26 din kos.

V prodajalnih trgovskih podjetjih »Marchica«, »Nas« vrsta in »Povrtina« so imeli običajne zaloge sadja in zelenjave, in sicer so prodajali endivijo po 65 din, radič po 160 din, peso po 28 din, čebulo po 55 din, cvetačo po 76 din, hruške po 82 din, orehova jedra po 500 din, jabolka po 35-37 din, pomaranče po 250 din, različne vrste fižola po 70-100 din, grozdje po 160 din, fige po 170 din kilogram in jajca po 24 din kos.

Pri prodajalnih družbenega sektorja se je cena masla gibala med 570 din (KZ Virje) in 600 din (vsi ostali). Cene različnih vrst sirov so že dalj časa nespremenjene.

S. I.

ZAHVALE

ZAHVALA

V težkih dneh, ko nas je nepričakovano, za vedno zapustila naša nenadomestljiva žena in plemenita mati

HELENA ZNIDAR

»sušnikova mama«

se iskreno zahvaljujemo vsem vašim prijateljem in znancem, ki so se v tako velikem številu od nje poslovili in jo tudi spremljali na njeno zadnjo pot. Posebna zahvala vsem sosedom, pevskemu zboru, darovalcem cvetja in vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sočustvo.

Boh. Bistrica, Ljubljana, Hrastnik, Tržič, 11. januarja 1959.

Zalujoči.

Ob prerani izgubi našega dragega sina, brata in svaka

JOŽETA PAVLINA

se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so mi s tako številnimi obiski lajšali zadnje ure življenja v bolnišnici. Srčna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovo zadnjo pot in darovali toliko vencev in cvetja.

Posebno se zahvaljujem tovarišem zdravnikom dr. Martinu Beneditku, dr. Antonu Soncu, dr. Darinku Sobanovi, dr. Pavlu Jerin-Lahovi in vsem ostalim zdravnikom, kirurškim klinike ter zdravstvenemu domu TNZ, vsem medicinskim sestram in strelčnemu osebju za vso skrbno nego in lajšanje bolečin.

Srčna hvala godbi Ljudske milice in pevstvu za občutene žalostne in pesmi ob slovesu ter govornikom tov. Gabrovšku in Hribarju za tople poslovnice besede.

Iskrena hvala Obč. odboru ZB NOVO SZDL, Obč. komiteju ZKS in Obč. ljudskemu odboru Ljubljana-Siška, Organizaciji SZDL in ZK ter društvu terena »Milana Majcna«, TVD Partizan Sp. škola, sindikalni podružnici, kurilnici Ljubljana, vsem stanovalcem tovarniš in sosedstvom ter vsem številnim prijateljem in znancem za vso veliko skrb zanj v času bolezni in njegovega pokopa.

Prisrčna hvala vsem, ki ste mi s tolikimi pismi in ustno izražili sočustvo in me toliko v težkih urah tatijevе bolezni in ob njegovi prerani smrti. Srčna hvala vsem, ki ste pokopniku izkazali toliko ljubezni.

Ljubljana, 11. januarja 1959.

Zalujoča žena Marija Lah.

se prisrčno zahvaljujem vsem svojim prijateljem in znancem, ki so mi s tako številnimi obiski lajšali zadnje ure življenja v bolnišnici. Srčna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovo zadnjo pot in darovali toliko vencev in cvetja.

Posebno se zahvaljujem tovarišem zdravnikom dr. Martinu Beneditku, dr. Antonu Soncu, dr. Darinku Sobanovi, dr. Pavlu Jerin-Lahovi in vsem ostalim zdravnikom, kirurškim klinike ter zdravstvenemu domu TNZ, vsem medicinskim sestram in strelčnemu osebju za vso skrbno nego in lajšanje bolečin.

Srčna hvala godbi Ljudske milice in pevstvu za občutene žalostne in pesmi ob slovesu ter govornikom tov. Gabrovšku in Hribarju za tople poslovnice besede.

Iskrena hvala Obč. odboru ZB NOVO SZDL, Obč. komiteju ZKS in Obč. ljudskemu odboru Ljubljana-Siška, Organizaciji SZDL in ZK ter društvu terena »Milana Majcna«, TVD Partizan Sp. škola, sindikalni podružnici, kurilnici Ljubljana, vsem stanovalcem tovarniš in sosedstvom ter vsem številnim prijateljem in znancem za vso veliko skrb zanj v času bolezni in njegovega pokopa.

Prisrčna hvala vsem, ki ste mi s tolikimi pismi in ustno izražili sočustvo in me toliko v težkih urah tatijevе bolezni in ob njegovi prerani smrti. Srčna hvala vsem, ki ste pokopniku izkazali toliko ljubezni.

Ljubljana, 11. januarja 1959.

Zalujoča žena Marija Lah.

»GLOBUS - SPEDICIA«, Ljubljana

ima naprodaj sledeče avto dele:

Skoda motorji — 2 komada

Saurer motorji — 1 komad generator

gume dimenzije 11,00 X 22 — 10 komadov

ter razne rezervne dele za avtomobile znamke Ford-Kanada.

Interesenti naj se javijo v garaži podjetja v Središki ulici 1/a.

145

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpoved delovnega razmerja pri Kmetijsko gozdarski poslovni zvezi Ljubljana, razpisuje mesta za:

finančnega knjigovodje, knjigovodjo skotrista.

Pogoj: srednješolska izobrazba ter večletna praksa v knjigovodstvu gospodarskih organizacij.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj predložijo življenjepis, opis dosežanj službovanja, strokovno izobrazbo in prošnjo. Rok prijave je do 1. februarja 1959.

Prijave pošljite na naslov: KMETIJSKO GOZDARSKA POSLOVNA ZVEZA LJUBLJANA, Aškerčeva 3.

136

»ELMA« tovarna elektromateriala Črnuče

sprejme takoj:

4 strugarje,

4 rezkalce,

3 strojne ali elektrotehničke,

3 administrativne moči — strojepiske.

2 moči s srednjo ekonomsko šolo.

2 ključavničarja s prakso.

Samska stanovanja za moške preskrbljena.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja.

141

V torek izide nova številka »TEDENSKÉ TRIBUNE«

iz vsebine:

Cesta smrti — prispevek, ki nam pove na kateri cesti je bilo v mitem letu največ nesreč.

Vse o nahu — 20 vprašanj in prav toliko odgovorov

o tej zimski nadlegi.

Hokejska stran — izjave kapetanov in njihove napovedi o letošnjem hokejskem prvakcu.

Zivljenjepis filmske igralka Giuliette Masina v slikah. Pokopališče ladij

IN DRUGI ZANIMIVI PRISPEVKI. BRALCI! KUPITE TEDENSKO TRIBUNO!

71-R

INDUSTRIJA VRENJA, TUZLA (Bosna)

potrebuje za področje Slovenije

stalnega zastopnika - potnika

ki bi vršil prodajo njenih izdelkov. Plača po tarifnem pravilniku, odn. medsebojnem sporazumu. — Nastop službe takoj ali najkasneje do 1. februarja 1959.

Prošnje za življenjepisom in opisom dosedanje zaposlitve pošljite do 20. januarja 1959 na naslov: INDUSTRIJA VRENJA, Tuzla v Bosni.

Splošno gradbeno podjetje »PIONIR« Novo mesto

sprejme takoj:

1. varnostnega tehnika

2. gospodarja podjetja

Pogoj: pod 1. gradbeni tehnik ali gradbeni delovodja z večletno prakso; pod 2. nepopolna srednja šola s petletno prakso. Plača po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov do 31. januarja 1959.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju

ELEKTRO - MARIBOR OKOLICA v Mariboru

razpisuje naslednja mesta:

5 ELEKTROTEHNIKOV, USLUŽBENCA ZA OBRACUN PLAČ.

POGOJ: za sprejem pod 1. diplomiran elektro-tehnik, pod 2. srednješolska izobrazba.

Prošnje dostavite upravi podjetja do 25. jan. 1959.

UPRAVNI ODBOR

»TEKSTILANE« tovarne sukna v Kočevju,

razpisuje mesto

OBRTNEGA KNJIGOVODJE

POGOJ: dovršena ekonomska šola z večletno prakso v industrijskem knjigovodstvu. Nastop službe najkasneje 1. marca. Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru.

121-R

Sporočamo žalostno vest, da je umrl dragi brat

ALOJZ PAVSEK

upokojenec

Pogreb pokojnika bo v ponedeljek, 12. januarja 1959 ob 15. uri z Jal v Trbovljah.

Zalujoči: brat Ivan z ženo Rezi, nečakinji Gelca Grebene z družino in Slavica z otroki.

Trbovlje, 10. januarja 1959.

ZAHVALA. — Ob nenadni izgubi našega ljubljene očeta

FRANCA CEDILNIKA

tesar. delovodje v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovo zadnjo pot, mu darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo pa smo dolžni gasilcem iz Tacna in pevcevm iz Tacna in Sentvida.

Vsem še enkrat najprisrčnejša hvala.

Tacen, 11. januarja 1959.

Zalujoči.

ZAHVALA. Ob težki izgubi naše drage mame stare mame in tašče

ANF SABLATNIK

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njen spomin s cvetjem in poslednjim spremstvom ter poslednjimi obredi. — Iskreno se zahvaljujem dobrim sosedom za pomoč. Posebna zahvala tov. Potočnikov: in Pečanovi, ki sta ji v času njene bolezni stala na strani. Dalje se vsem iz srca zahvaljujem za tople besede ob težki izgubi.

Zalujoči: hčerki Adela in Eva, zeta Rajko Čeh in Riko Poženeč, vnuki Riki Rojan in Evica Jesenice, Kranj, dne 9. januarja 1959

TOVARNA UPOGNJENEGA POHISTVA
»STOL« — KAMNIK-DUPICA
 sprejme za tapetniško delavnico
TAPETNIŠKEGA MOJSTRA
 večšega tapetniških del sedežnega pohištva
 Nastop službe možen takoj ali po dogovoru.

Komisija za razpis delovnih mest podjetja
»AVTOPROMET« v Ljubljani
 razpisuje mesto

SEKRETARJA PODJETJA

POGOJI: pravna fakulteta ali popolna srednja šola z vsaj 5-letno prakso na vodilnem položaju. Plača po tarifnem pravilniku. Prošnje z življenjepisom dostavite do 12. jan. 1959 Upravi podjetja, Savska cesta 2. Nastop možen takoj ali najpozneje do 1. III. 1959. 68-R

RAZPISNA KOMISIJA PRI ZAVODU
LEKARNA KRANJ

razpisuje mesto

FARMACEVTSKEGA TEHNIKA

za vodjo lekarniške postaje ZIRI.

Pogoj: farmacevtski tehnik s strokovnim izpitom. Ni stop službe takoj ali po dogovoru. Osnovna plača po uredbi, položajna plača in posebni dodatek v neto znesku 10.000 dinarjev. Komfortno stanovanje zagotovljeno. — Prošnje z življenjepisom pošljite Lekarni Kranj.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

GOZDNEM GOSPODARSTVU KRANJ

razpisuje naslednja mesta:

KNJIGOVODJE OSNOVNIH SREDSTEV

VARNOSTNEGA TEHNIKA (gozdarski tehnik)

GRADBENEGA TEHNIKA za nizke gradnje

MEZDNEGA KNJIGOVODJE za Gozdni obrat Sk. Loka

3 ADMINISTRATORJEV za obrate podjetja

SKLADIŠČNIKA za Gozdni obrat Skofja Loka

LOGARJA za Gozdni obrat Skofja Loka

Pogoj: ustrezna strokovna izobrazba in praksa. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite na upravo podjetja v roku 15 dni po objavi v časopisu.

108

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri elektrotehničnem podjetju

ELEKTROTEHNA, Ljubljana, Parmova 33

razpisuje mesta

TRGOVSKIH POMOČNIKOV OZ. POMOČNIC

Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnje z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite na upravo podjetja.

ELEKTROTEHNA

67-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja

»KOMUNALNI SERVIS« Kranj

razpisuje mesto

GRADBENEGA TEHNIKA

Pogoj: gradbeni tehnik za nizke gradnje (ceste).

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje so lahko tudi usne pri upravi podjetja.

90-R

»KOMUNALNI SERVIS« Kranj.

INDUSTRIJSKA PODJETJA, AVTODELAVNICE
 IN OSTALO JAVNOST OBVEŠČAMO, DA
 Z 12. JANUARJEM 1959

začasno ustavljamo

ODKUP VSEH VRST GUMIJEVIH ODPADKOV,
 VKLJUČNO AVTOPLAŠČE

KER JE JUGOSLOVANSKA PREDELOVALNA
 INDUSTRIJA V ZADOSTNI MERI OSKRBLJENA
 S TEMI SUROVINAMI.

»ODPAD«

PODJETJE ZA PROMET Z ODPADKI, LJUBLJANA
 PARMOVA 33
 Z ODKUPNIMI POSTAJAMI V VSEJ SLOVENIJI

Iščemo verziranega

TRGOVSKEGA POTNIKA

z najmanj 5-letno prakso
 v prehranbeni stroki.

Izčrpne pismene ponudbe
 s potrebnimi dokazili.

DUVANSKI KOMBINAT

Titograd, zastopstvo

Zagreb, Krvavi most 2.

38-R

Industrijsko podjetje v

Ljubljani

sprejme v službo:

REFERENTA

za prodajo s srednjo strokovno izobrazbo in vsaj 5-letno komercialno prakso.

POTNIKA

s srednjo strokovno izobrazbo in ustrezno komercialno prakso.

STROJEPISKO

z znanjem stenografije in po možnosti enega tujega jezika.

Možen takojšnji nastop

službe ali po dogovoru. —

Naslov v ogl. odd. 82-R

POCENI PRODAMO

rabljen DKW osebni voz

(MEISTERKLASSE), nosilnosti 400 kg, dobro ohranjen.

»TESNILKA«

TOVARNA TESNIL IN PLASTICNIH MAS

MEDVODE

TELEFON: 43 in 21.

102

»TOS«

Ljubljana, Metelkova 15

Komisija za sklepanje in odpovedovanje del. razmerja sprejme: strojnega inženirja, brez prakse za konstrukcijski oddelek, administratorko z znanjem strojepisja za pripravo dela, kovinostrojarje z delno prakso, delavce brez kvalifikacije za priučitev v steklopištvu. Ponudbe sprejemamo do vključno 20. januarja 1959.

VOLAN — LJUBLJANA

VOŠNJAKOVA 9

sprejme v službo: 1. februarja 1959

TRGOVSKE POMOČNIKE

SALDAKONTISTA in

BLAGOVNEGA KNJIGOVODJO

Pismene ponudbe naslovite na komisijo za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij, oddajte pa osebno v splošnem oddelku do 20. januarja 1959.

Ponudba naj vsebuje podatke o šolski izobrazbi in o dosedanjih zaposlitvah.

Knjigovodstvo

Mesečni časopis s 15-dnevnim priročnikom za knjigovodje vas vabi na naročilo!

Najkvalitetnejši in edinstveni časopis te vrste pri nas, ki ima za seboj 4-letno izhajanje in plodno delovno dobo, ko se je uveljavil kot neobhodni priročnik za opravljanje vsakdanjega dela v knjigovodstvu za izpopolnjevanje poslovanja vseh knjigovodskih služb, kakor tudi za izpopolnjevanje knjigovodskih kadrov.

POUDARJAMO POSEBNO PRIMERE, KI PRINAŠAJO NAVODILA ZA IZDELAVO ZAKLJUČNIH RAČUNOV IN PERIODIČNIH OBRAČUNOV ZA GOSPODARSKE ORGANIZACIJE VSEH GOSPODARSKIH VEJ IN USTANOV S SAMOSTOJNIM FINANSIRANJEM.

Časopis izhaja v naslednji obliki:

1. **»KNJIGOVODSTVO«**, mesečni časopis za vprašanja knjigovodstva, vsakega prvega v mesecu na 64 straneh s članki iz področja teorije in prakse knjigovodstva, analize poslovanja, analize bilanc, sodobne tehnike knjigovodstva, inozemske teorije in prakse knjigovodstva s članki, ki so posvečeni izpopolnitvi kadrov, mlajšim kadrom, s komentarji predpisov, predlogov in mnenj, prikazi in beležkami, izmenjavo izkušenj itd.
2. **»PRAKSA IN KNJIGOVODSTVO«**, priročnik za knjigovodje, vsakega prvega in petnajstega v mesecu na 40 straneh, ki prinaša vsakdanjo prakso: nove predpise, komentarje in navodila za njihovo izvajanje, primere izdelave zaključnih računov in periodičnih obračunov za vse gospodarske veje, članke iz revizije in sodne prakse, razpravljanja o uporabi predpisov, odnose med banko in podjetji, vprašanja in odgovore, tolmačenja Državnega sekretariata za finančne zadeve FLRJ, leksikon itd.

POGOJI ZA NAROČILA:

naročilo je obvezno najmanj za en kompletni izvod časopisa, v katerem sta po en primerki mesečnega časopisa »KNJIGOVODSTVO« in 15-dnevni priročnik »PRAKSA IN KNJIGOVODSTVO« (skupne 12 časopisov in najmanj 24 priročnikov na leto) po predplačilu 8500 dinarjev na mesec.

Poleg predplačila kompletnega izvoda časopisa se lahko naročite neomejeno tudi na posamezne njegove dele: mesečni časopis »KNJIGOVODSTVO«, ki stane 4500 dinarjev na leto in na 15-dnevni priročnik »PRAKSA IN KNJIGOVODSTVO«, ki stane 4000 dinarjev na leto. Izdaje tiskamo v cirilici in latinici.

KNJIGOVODJE IN VODJE GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA! — Če želite solidno in strokovno literaturo iz področja knjigovodske teorije in prakse, se obvezno naročite na izdaje »KNJIGOVODSTVA«!

Naročila sprejema uredništvo in administracija »KNJIGOVODSTVA«, BEOGRAD — Njegoševa 19, p.p. 403, žiro rn. 101-701-5-1001.

Izdajatelj: ZDRUŽENJE KNJIGOVODIJ SRBIJE.

Dotiskane so naslednje naše izdaje v latinici:

Udžbeniki za upravne šole

»OSNOVI NAUKE O DRŽAVI I PRAVU«, dr. Radomir Lukić, profesor pravne fakultete v Beogradu, cena 850 dinarjev.

»OSNOVI KRIVIČNOG PRAVA I KRIVIČNOG POSTUPKA«, Spasoje Miličević, sodnik Vrhovnega sodišča LRS, cena 850 dinarjev.

»RADNI ODNOSI U JAVNOJ SLUŽBI I PRIVREDNIM ORGANIZACIJAMA«, dr. Vojislav Petrović, profesor Upravne šole v Beogradu, cena 800 din.

»JAVNE FINANSIJE«, dr. Miodrag Matejić, svetnik v Zveznem izvršnem svetu, cena 1000 dinarjev.

»UPRAVNI POSTUPAK I UPRAVNI SPOR«, Ljubomir Jevtić in Radomir Šramek, sodnika Vrhovnega sodišča LRS, cena 1000 dinarjev.

Do konca januarja t. l. bodo dotiskani naslednji udžbeniki za upravne šole:

»UPRAVNO PRAVO«, dr. Slavoljub Popović, svetnik v Zveznem izvršnem svetu, cena 1000 dinarjev.

»ORGANIZACIJE I METODI RADA JAVNE UPRAVE«, dr. Pavle Dimitrijević, docent pravne fakultete v Beogradu, cena 850 dinarjev.

»OSNOVI IMOVINSKOG I PORODIČNOG PRAVA«, dr. Živomir in dr. Vojislav Bakić, docenta pravne fakultete v Beogradu, cena 800 dinarjev.

»ORGANIZACIJA I RAD U POJEDINIM GRANAMA UPRAVE I DRUŠTVENIM SLUŽBAMA«, dr. Slavoljub Popović, svetnik v Zveznem izvršnem svetu, cena 1000 dinarjev.

»OSNOVI POLITIČKE EKONOMIJE«, Mirko Petrović, sodnik Vrhovnega sodišča, cena 1200 dinarjev.

»EKONOMIKA I ORGANIZACIJA PREDUZEĆA«, dr. Mirko Dautović, docent ekonomske fakultete v Beogradu, cena 850 dinarjev.

Priporočamo naše izdaje:

»PRIRUČNIK ZA POLAGANJE OPŠTEG DELA STRUČNOG ISPITA«, za prosvetne, znanstvene, kulturne, zdravstvene, socialne uslužbenice in uslužbenice drugih ustanov. M. Joksimović, cena 800 dinarjev.

»UPRAVNO PRAVO« — splošni del — prof. dr. Nikola Stjepanović, cena trde vezave 1880 din.

»USTAVNO PRAVO«, prof. dr. Jovan Djordjević, cena trde vezave 1200 dinarjev.

»POLITIČKA EKONOMIJA« — druga izdaja — dr. Mirko Petrović, cena trde vezave 1700 dinarjev.

»UPRAVNO PRAVO FNRJ« — druga knjiga — dr. Ivo Krbeć, cena 800 dinarjev.

»UPRAVNO PRAVO FNRJ« — tretja knjiga — dr. Ivo Krbeć, cena 450 dinarjev.

»ZBIRKA ZAKONA O SUDOVIMA, TUŽIOŠTVIMA, JAVNOM PRAVOBRANIŠTVU I ADVOKATURI« — mala žepna izdaja v imitaciji usnja — cena 300 dinarjev.

»ZBIRKA SAVEZNIH PROPISA O UREDJENJU I NADLEŽNOSTI NARODNIH ODBORA« — žepna izdaja v imitaciji usnja — cena 500 dinarjev.

»REGISTAR PRAVNIH PROPISA«, objavljenih v »Uradnem listu FLRJ« od 1945. do vključno 1957. leta, M. Mihajlović in M. Plazinić, vezava v platnu, cena 1500 dinarjev.

IZDAJE PRIROČNE KNJIŽNICE ZA PRAVNA IN DRUŠTVENA VPRAŠANJA

»Sistem lokalne samouprave u Jugoslaviji« — dr. Jovan Djordjević — cena 150 dinarjev.

»Pravni položaj privrednih preduzeća u FNRJ«, dr. Pavle Rastovčan, cena 80 dinarjev.

»Kreditni sistem u FNRJ«, dr. Miloš Vučković, cena 80 dinarjev.

»Privredni prestupci«, dr. Milan Dokić in Vladimir Mikić, cena 80 dinarjev.

»Privredni sporovi u FNRJ«, Zdenko Bačić, cena 80 dinarjev.

»Poreski sistem«, Sava Milatović, cena 80 din.

»Samoupravljanje proizvođača u privredi«, dr. Pavle Kovač in dr. Djordje Miljević, cena 1000 din.

»Položaj građana i organizacija u upravnom postupku«, dr. Nikola Stjepanović, cena 1000 din.

»Društveno upravljanje u oblasti narodnog zdravlja«, dr. Jovan Cekić in Mirko Čuković, cena 1000 din.

»Novi penzijski sistem u Jugoslaviji«, dr. Nikola Dilber, cena 150 dinarjev.

»Društveno planiranje u Jugoslaviji«, dr. Jovan Sitrović, cena 100 dinarjev.

»Osnovi kaznenopravnog sistema u FNRJ«, dr. Jovan Crnogorčević, cena 100 dinarjev.

»Subjektivni krivični postupak«, Branko Petrić, cena 100 dinarjev.

»Porota u pravosuđu Jugoslavije«, dr. Milenko Jovanović, cena 200 dinarjev.

»Novi sistem invalidskog osiguranja«, dr. Nikola Dilber, cena 300 dinarjev.

SKORAJ BODO DOTISKANE NOVE IZDAJE:
 »PRIRUČNIK SUDSKE PRAKSE, PRAVNE LITERATURE I PROPISA IZ OBLASTI IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSA SA ODGOVARAJUĆIM OB-RASCIMA«, v obdelavi strokovnjaka javnega pravobranilca SR Srbije.

»PROBLEMI UPRAVNOG SPORA«, dr. M. Petrović.
 STALNA PRODAJA NAŠIH IZDAJ
 ZA LR SLOVENIJO:

Državna založba, Ljubljana, Čopova 3, Cankarjeva založba, Ljubljana, Ciril Metodova 5.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

Založniško časopisno podjetje
 BEOGRAD, 7. julija 15a, p. p. 479.
 Komercialni oddelek: Crnogorska broj 1.
 Telefon: 27-953, tek. račun 101-11-1-972.

Kaj pravi

BAROMETER?

»Barometer raste,« se čisto nepravilno izražamo in čeprav je bil te dni »visok, zelo visok,« je deževalo, sicer ne

močno, a je vztrajno, le z manjšimi presledki več dni tja do četrtika... V splošno prevladuje mne-

nje, da prinaša zviševanje zračnega pritiska lepo vreme, a padanju pritiska da sledi slabo. Na tem je res nekaj, čeprav zračni pritisk ni tisto, kar si navadno zamišljamo pod besedo vreme. Vreme določajo stopnja oblačnosti, padavine, temperatura, veter in razni pojavi, kot so nevihte, megla, poledica itd. Ze en sam teh elementov lahko vreme »pokvari« ter potem pravimo, da je vreme grdo ali slabo. Pod tem izrazom navadno menimo le visoko stopnjo oblačnosti in padavine, medtem ko pri drugih vzrokih slabega vremena pravimo, da je mrzlo, megleno in podobno. Napovedalci so seveda pri napovedih natančnejši in vreme natančneje definirajo.

Kako je potem z barometrom? Navadno visi na steni in kaže vrednost zračnega pritiska. Nič

ga ne moti, če je nameščen kar v sobi, saj se zračni pritisk hitro izenači z zunanjim že skozi špranje pri oknih. Če je barometer kovinski (aneroid), je navadno neobčutljiv za temperaturne spremembe; če je živo-srebrni, pa je treba upoštevati temperaturo okolja. Barometer je torej priprava, ki meri in kaže vrednost in spremembo zračnega pritiska, nikakor pa ne vremena. Pa je vendarle ob porastu pritiska navadno lepo, pri padanju ali nizkem pritisku pa slabo vreme!

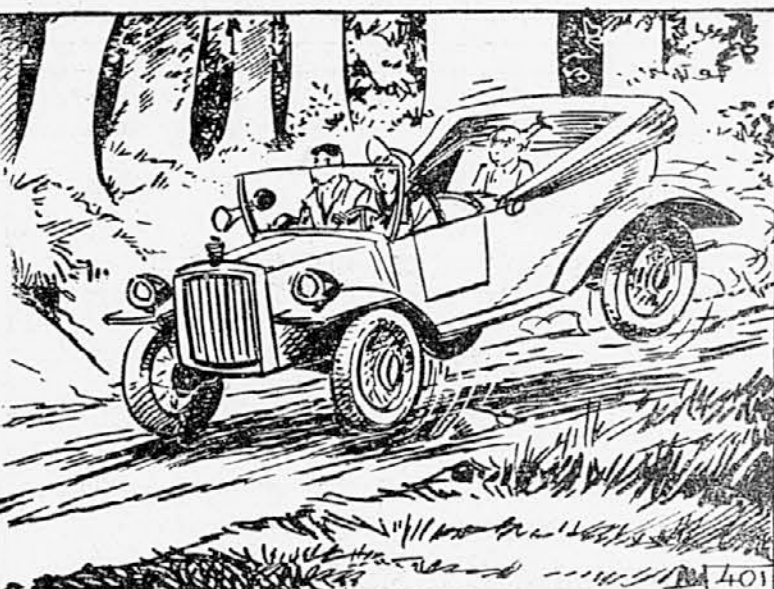
Ob močnem zračnem pritisku smo navadno v območju anticiklona, oziroma, če pritisk raste, pomeni, da tak sistem prihaja nad nas, ali se nad nami gradi. V anticiklonu se spuščajo zračne mase proti tlu, se pri tem zaradi stiskanja segrevajo in vsrkajo vase vlago, ki

je prej tvorila oblake in padavine. Nasprotno je pri nizkem zračnem pritisku navadno nad nami depresija ali ciklon. Takrat se zrak dviga in ohlaja ter prične izločati vlago v obliki oblakov in padavin. Poleg tega pa imajo veliko vlogo tudi lastnosti zračnih mas, njih razporeditev in njih meje — fronte. Včasih nastopajo nad sistemi v nižjih plasteh v višjih plasteh atmosfere nasprotni sistemi ali drugačne razporeditve. Zato se tudi primeri, da imamo v ciklonih lepo in v anticiklonih slabo vreme.

Zračni pritisk ima torej bolj zanesljiv napovedovalni pomen le v zvezi s podobo celotnega vremenskega stanja v raznih plasteh atmosfere nad obsežnim delom zemeljske površine. Tako podoba si lahko ustvari le napovedovalec s pomočjo vremenskih kart, a ker tudi ta ne more biti nikoli popolna, je razumljivo, da se pojavijo tudi v napovedi napake, pa če je ta še tako skrbno pripravljena.

400. »Hitro, hitro! Ne glejte na voz! Raje ga uničimo, kot da bi se fantoma kaj pripetilo!« je priganjal župan šoferja in si z dlanjo otiral pot z zaskrbljenega čela. Sicer je družba na kamionu molčala. Skrb je raztezala minute v ure. Vsem se je zdelo, da se še nikoli niso tako počasi vozili, čeprav je šofer vozil kakor na dirkališču.

401. »Dohiteti moramo kamion!« je zadrževal Donny v starem avtomobilu, ki je poskakoval po raztrzi gozdni cesti. Da le ne bi vsi skupaj prišli prepozno, saj je vseeno, kdo bo prvi in kdo zadnji!« je tiho mrmral Tom. Peggy je na kolenih stiskala ročno lekarno tako krčevito, da je imela vse členke na prstih bele. Govoriti sploh ni mogla.

402. Piff! je zapiskal stisnjeni zrak. Kamion se je sunkovito zagugal in obstal. Šofer je skočil iz kabine in se sklonil k kolesu. »Zlomke, ravno zadaj moraš nagajati!« je zarobantil, ko je zagledal prazno pnevmatiko. Kot bi trenil, je družba zlezla z vozila in začela pomagati šoferju, da bi čimprej zamenjal kolo. Na cesti za njimi je zatrobilo.

Volkulja ugrabila otroka

Branko Domjanovič iz Koprivnice blizu Doboja v Bosni se še spominja doživljanja iz leta 1918, ko ga je ugrabila volkulja in stražila od jutra do večera v brlogu.

Nekega jutra je mati pustila triletnega Branka pod nadzorom petletnega brata v senci na robu gozda, sama pa je delala na njivi. Kar zasliši vpitje in otroški jok. Ko je prihitela na pomoč, je našla samo starejšega sina, ki je ves prestrašen povedal, da je Branka ugrabil

velik pes in ga odvel v gozd. Mati je tekla v vas in alarmirala sosede, da so takoj začeli iskati ugrabljenega otroka. Preiskali so vse gozdove in globeli v okolici, vendar malega Branka niso našli. Šele pozno zvečer je eden kmetov slišal jokanje in odkril v gostem grmovju volčji brlog. V brlogu je sedel na kupu listja mali Branko in jokal. Otrok je bil nepoškodovan, le srajčka je bila strgana. Branko je preživel in delno prespal v volčjem brlogu ves dan. Volkulja

ni imela mladičev. Kmetje so jo videli pozneje le še enkrat, potem pa nikoli več.

ZA FILATELISTE

Ko so dogradili v Pekingu novo zgradbo telegrafskega urada, so tiskali dve spominski znamki po 4 in 8 fenov, na katerih je upodobljena nova stavba.

DOKTORAT SLEPEGA DEKLETA

Italijanka Cecilia Mololi, stara 26 let, slepa od šestega meseca svojega življenja, je na univerzi v Cambridgeu uspešno branila svojo doktorsko disertacijo z naslovom »Ženski značaj v Shakespearovih tragedijah ter primerjava med Desdemono in Lady Macbeth.« Svojo disertacijo, ki obsega 80 tipkanih strani, je branila pred ameriškim profesorjem Charles Hainesom, ki ji je dal odlično oceno in izjavil, da se je izkazala kot raziskovalec in znanstvenik.

Uspeh slepega dekleta je vzbudil v Italiji in po vsem svetu veliko pozornost. Cecilia Mololi je kot dojenček oboleva in oslepele. Osnovno šolo je končala v zavodu za slepe dečke v Milanu, gimnazijo pa v Bologni. Ker niso imeli učbenikov v Braillovi pisavi, so ji morali vsi snovi brati. Cecilia piše sicer tudi na stroju, vendar pa ne more brati, kar napiše. Ker je gimnazijo končala z odličnim uspehom, so ji odobrili štipendijo za nadaljevanje šolanja na milanski univerzi. Doktorat je dosegla v Cambridgeu v angleškem jeziku in literaturi. Mololijeva bi rada posvetila univerzitetni karieri.

Indijska kmetica drobi žito v moko, da bo spekla kolače »kapatie«. Z batom tolče po posebnem kamnu, na katerem leži zrnce, dokler ne stolče žito v prah. Za njo vidimo »žitno kašo«, kjer spravljajo družinsko zalogo: glinaste posode, ena vrh druge. Tako je žito varno pred podganami, mišmi in vlago.

(Foto: Pierre Pittet)

Zemeljska privlačnost premagana

Nobelov nagrajenec dr. J. H. Müller je omogočil, da bodo odslej brez težav poskušali s

PO KROKARJI

— Nikoli si ne bi mislil, da imajo tudi tako majhne hotelske sobe!

prostovoljci, na katere ne vpliva več zemeljska privlačnost. Ti poskušajo nadvse pomembni, saj se mnogi zdravnik boje, da bo vesoljski potnik hudo trpel zaradi izgube težnosti in morda celo zblaznel. Doslej se na zemlji ni še posrečilo ustvariti razmer, v katerih ne bi vplivala na prostovoljce zemeljska privlačnost. Strmoglavi poleti, med katerimi letalci za nekaj sekund niso čutili privlačnosti, so premočali.

Müller predlaga, da bi ljudi potopili v slano vodo. Odstotek slanosti bi moral biti preračunan tako, da bi prostovoljec visel v vodi. Nato bi začeli rezervoar počasi vrteti, pri čemer bi vzeli za os vrtenja črto od prostovoljcev pet do glave. Prostovoljci bi s tem izgubili občutek za prostor in bi se šim zdelo, da padajo v neskončnost.

Poleg njega je sedel Lew Brady, na pločniku pa je stala dekle v čudoviti večerni toaleti. »Prijeten večer, kajne, Lola? Kadar sem razpoložen, mi gre, kaj?«

Glas Raya Bennetta je bil nejasen in zatikajoč. Bil je pijan, zelo pijan. Ko je detektiv stopil na ulico, ga je prepoznal in jel vpit:

»Glej no, saj to je Elk, stari Elk! Pozdravljeni, plemeniti lovec na tačove! Lola, zdajle imaš priliko videti Elka, pravcatega Sherloka, voljčaka...«

»Močič!« mu je divje zasikal Lew v uho. Toda Ray je bil predobro razpoložen, da bi utihnil.

»Kje je tvoj neprecenljivi Gordon? Pravim ti, Elk, pazi na Gordona! Pazi na ubogega starega Gordona! Moja sestra ga zelo rada vidi, tega Gordona.«

»Zelo lep avto, gospod Bennet,« je rekel Elk, ki si ga je zamišljeno ogledoval. »Darilo vašega očeta?«

Zdelo se je, da je omemba njegovega očeta mladeniča streznila.

»Ne,« je rekel odrezavo. »Posodil mi ga je prijatelj. Lahko noč, Lola!« Pognal je avto, kar mu je uspelo šele pri drugem poskusu. »Na svidenje, Elk!«

Avto je poskočil in oddrvel. Elk je zrl za njim, dokler mu ni zginitel izpred oči.

»Bojim se, da si bo razbil glavo,« je rekel. »Ste se prijetno zabavali, gospodična Lola?«

»Da — toda čemu sprašujete?«

Nezaupljivo ga je pogledala.

»Kaj niste pozabili zapreti plin, ko ste odšli?«

»Kakšen plin mislite? Nikoli ne uporabljam plinskega kuhinika.«

»Ga pa kdo drug. A ta bi me bil z mojim prijateljem vred skoraj spravil s sveta.«

Videl je, kako je nagubala čelo. Ker je bila ženska, jo je imel za igralko, sedaj pa je skorajda verjel v njeno odkritost.

»V Caverleyevem poslopju je prišlo do plinskega napada,« ji je pojasnil. »In to ne z gorilnim plinom. Verjetno ga boste zaduhali, ko boste šli gor.«

»S kakšnim plinom pa — s strupenim?« je vprašala.

Elk je prikimal.

»Toda, kdo bi bil to napravil?«

Elk jo je pogledal z začudenim pogledom, ki je tako pogosto zmedel njegove žrtve.

»Če bi to vedel, gospodična Lola, se ne bi sedaj pogovarjal z vami o tem. Morda bi storil to moj prijatelj Holmes, jaz pa ne. Tako pa tega ne vem. Napad je bil namenjen gospodu Broadu.«

»Mislite Amerikanca, ki stanuje nasproti meni?« je vprašala. »Videla sem ga le enkrat. Zdi se mi prijeten.«

»Nekdo je bil drugačnega mnenja,« je rekel Elk. »Povejte mi, gospodična Lola, kaj počne ta mladi Bennet?«

»Zakaj sprašujete to mene? Pravkar je zaslužil kup denarja pa mislim, da je malce podviljal. Vsi so enaki.«

»Jaz že ne,« je rekel Elk. »Če bi se jaz dokopal do denarja, bi si že znal poiskati boljšega vodnika kot ničvrednega rokoborca.«

Na Lolinem lepem obrazu se je prikazala jeza. Pogled, s katerim ga je merila, ni bil nič manj strupen kot plini, proti katerim se je bil vso noč bojeval.

»Mislim, da bom moral na poveljstvu poizvedeti o njegovih ženskih znanstvih,« je Elk neumljeno nadaljeval. »Saj razumem, zakaj igrate to igr. Mika vas denar, razumljivo. Rad bi pa vedel, od kod ta denar izvira.«

»To najbrž ni edino, kar bi radi vedeli,« je zasikala skozi zobe, ko je smuknila skozi na pol odprta vrata Caverleyevega poslopja.

Elk je ostal tam, kjer ga je zapustila. Obraz mu je bil

brezizrazen. Pet minut je stal tako, nato pa počasi odšel proti svojemu skromnemu samskemu stanovanju.

Stanoval je nad zaprtim prodajalno cigar in bil edini stanovalc v stavbi. Ko je prekorčil Gray's Road, se je po naključju ozrl v okna svojega stanovanja in presenečen opazil, da so zaprta. Opazil pa je še nekaj: vse šipe so bile prevlečene z rumeno svetiljajočo se snovjo.

Elk je pogledal gor in dol po tihi ulici. Nedaleč stran je videl delavce, ki so popravljali cesto. Nočni čuvaj je dremaje zrl ob ognju in ni slišal, kdaj se je Elk približal, niti ni opazil njegovega početja. Detektiv je poiskal v kupu kamenja tri okrogle kamne in se z njimi vrnil k svoji hiši. Stopil je na sredo ceste in zalučal kamne drugega za drugim v šipe. Slišati je bilo žvenket stekla, ko so se šipe razletele. Elk je počakal in zagledal rumene oblake strupenih hlapov, ki so se valili skozi razbite šipe.

»To pa postaja že enolično,« je zagodrnjal utrujeno in odšel, da pokliče gasilce.

10

Na zunaj je imel John Bennett novo življenje svojega sina za povsem naravno potrebo, ki jo je pri mladeniču pričakovali. V notranjosti pa je bil nemiren, preplašen. Ray je bil njegov edinec, ponos njegovega življenja. Toda tega ni kazal. Nihče ni poznal nevarnosti, ki ogrožajo neodvisnega mladeniča vlemesta, bolje kot John Bennett. Izmed vseh je poznal Raya najbolje.

Ella o Rayu ni hotela razpravljati z očetom, pač pa je uganila njegov nemir. Zato se je odločila, da nekaj ukrene. Minulo nedeljo se ji je bil Ray grenko potožil, da mu je Maitland spet znižal plačo. Bil je obupan in je v jezi grozil, da bo odpovedal službo in si poiskal drug poklic. To je Ello vznemirjalo. Bennetovi so živeli skromno, imeli so zelo pičle dohodke. Njen oče je moral imeti po vsej priliki še nekaj postranskih zaslužkov, zakaj čisto ji je dal vedeti, da mu prinaša neko postransko opravilo lepe dohodka.

